"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metine Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose užsienyse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainą klauskite laiku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1

The State Historical Society of Wisconsin

Metai XXVI — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, BALANDIS (APRIL) 13 d., 1917 M. — No. 15

Didėji Karė.

Amerikoj atsiranda vis daugiau Vokietijos ir jos draugų priešų, o skaitlius talkininkų draugų didinasi. Karės stovį Vokietijai apšaukė mažos republikos Kuba, Guatemala ir Panama. Rods tos republikos silpnos, bet ir jų prisidėjimas visgi šiektiek reiškia, nes į jų portus vokiški laivai negalės atkakti ir juose nieko sau reikalingo negaus, o tas ypač submarinams yra labai svarbu, nes jie, turėdami mažai vietos, iš namų ir reikalingiausių daiktų, ypač kuro ir maisto, nedaug gali paimti, o laivas be kuro ir maisto reiškia tiek, kiek vežimas be arklių. Vokiški laivai buvę Kubos ir Panamos portuose tapo konfiskuoti. Dabar vokiečiai negalės prie Panamos kanalo prieiti ir ji griauti. Tas viskas visgi reiškia jau nemažai. Kaip rodosi, susidėjimo su Suvien. Valstijomis prieš Vokietiją Kubos ir Panamos ne užteks, bet su jomis susidės apgi didesnės ir tvirtesnės Pietinės Amerikos republikos. Ypač republika Brazilija, netoli tokio jau didumo, kaip ir Suvienytos Valstijos, nors gyventojų turi daug mažiau, gali greitai susidėti. Mat vokiečiai paskandino Brazilijos pirklybinį garlaivį Parama, su kuriuom žuvo ir tulas brazilijonų skaitlius ir tuom taip suerzino Brazilijos gyventojus, kad jie vis garsiau reikalauja karės su Vokietija ir susidėjimo su Suvienytomis Valstijomis. Nors Brazilija yra silpna, laivyną turi menką ir kariumenė jos blogiau negu vokiška apginkluota, bet besilaikydama su Suvienytomis Valstijomis, ji nereikalauja bijotiesi vokiečių užpuolimo taipjau, kaip jų nesibijo Europoj silpna Portugalija, kurią nuo vokiečių apgina francuzų ir anglų laivynai, o Braziliją nuo jų gali apginti Suvienytų Valstijų laivynas, kuris, turbut, neblogesnis už vokišką. Kubos ir Panamos republikų paveikslą, apart Brazilijos seks, be abejonės, ir kitos gana svarbios republikos; iš jų svarbiausios yra ir geriausią kariumenę ir laivynus turi Argentina ir Chili, kurios taipgi nereikalauja bijotiesi vokiečių užpuolimo. Toms republikoms visas negerumas yra tame, kad jose gyvena daug vokiškų kolionistų, kurie galėtų ten maišatį kelti, kaip vokiški gyventojai tai daro ir Suvienytose Valstijose. Bet svarbiausias tikslas butų atsiektas—vokiški laivai niekur Amerikon atkakti negalėtų ir čia nieko negautų, o be reikalingų daiktų submarinai Amerikos vandenyse ilgai užsilaikyti negalėtų. Bet vokiečių užpuolimo nereikalauja bijotis nei Suvienytos Valstijos, nes jie ir čia stiprios kariumenės atsiųsti negali, nes tam reiktų vienu sykiu pasiųsti visus savo laivus, o juos gerai daboja tvirtesni talkininkų laivynai. Rizikuoti visus savo laivus ir daugybę kareivių Vokietija negali išdrįsti.

Bet ir Suvienytos Valstijos savo kariumenę talkininkams negreitai galės pasiųsti, nors save nuo vokiečių, kiek jų čia gali atkakti, visuomet gali apginti, tam ir dabar turi užtektinai pajiegų. Iš dabar tveriamos žemės kariumenės Amerika Europon padėti talkininkams nieko pasiųsti negali, o suorganizuoti tvirtesnę, ypač ją renkant iš liuosnorių, reikia ilgo laiko, o karė traukiasi jau trečias metas, ilgai trauktiesi negali. Kol Amerika galės tinkamą skaitlių kareivių pasiųsti Europon, gali ateiti taika. Dabar Amerika talkininkams gali padėti vien savo tikrai geru laivynu, pinigais, maistu, amunicija ir kitokiomis karės medegomis. Tą ji jau daro. Tikros gi karės, nors ji jau apšaukta Vokietijai, dar nėra.

Suvienytų Valstijų laivynas tuoj išplaukia į jures gaudyti vokiškus laivus. Tokiu budu tampa paliuosuoti talkininkų kariški laivai, kurie iki šiol patroliavo Amerikos pakrantėse. Tie iki šiol Amerikai tarnavę talkininkų laivai galės namon grįžti ir ten galės geriau nuo vokiečių ginti savo locnas pakrantes ir jose gaudyti vokiškus submarinus.

Suvienytos Valstijos padeda talkininkams ir kitokiu budu. Rupina talkininkams pinigus karės vedimui. Dabar užtraukiama paskola 5 miliardų doliarių, iš kurių Suvienytos Valstijos drukinimui savo kariškų pajiegų ir kariumenės organizavimu ir ginklavimui pasilaiko 2 miliardu doliarių, o talkininkams paveda 3 miliardus doliarių ir tai tik ant 3½% palukėnų. Paskutinės talkininkų namieje užtrauktos paskolos ant 5%. Tai Amerika nuo jų ims mažesnes palukėnas, bet tie talkininkams paskolinti pinigai pasiliks Amerikoj, jie eis užmokėjimui už talkininkų čia paimtą amuniciją, maistą, ginklus ir kitokius karėj reikalingus daiktus. Amerika apsiima talkininkams rupinti ir maistą. Žemdirbystės departamentas jau išleido atsišaukimą, persergėdamas prieš laukiamą maisto braugumą dėl kilusios karės. Kalbina gyventojus išnaudoti javų auginimui visą žemę. Pataria auginti ypač kiaules, kurių Amerikoj permažai auginama. Europoj karę vedančios tautos turėjo maisto rezervą, užčėdijimus, Amerika gi nei jokių maisto užčėdijimų neturi. Kad užčėdyti maisto, per visą karės laiką norima visai uždaryti alaus ir degtinės leidyklas. Patariama 81% kviečių sumalti į miltus, kuomet dabar sumalama tik 73%, o tąsyk bus maistui apturėta 18,000,000 bačkų daugiau negu dabar.

Dipliomatiški ryšiai Amerikos su Austrija tik dabar tapo pertraukti ir ambasadoriams tik dabar tapo sugrąžinti jų įgaliojimai. Austrija paprašė Švedijos ambasadoriaus priimti jos atstovavimą Suvienytose Valstijose. Laukiama pertraukimo ryšių su Amerika taipgi Turkijos ir Bulgarijos.

Balkanuose maži priešingų kariumenių susirėmimai buvo prie Vardar ir prie ezero Doiran, bet tais susirėmimais nieko svarbesnio neatsiekta. Be didesnės svarbos susirėmimai buvo taipgi Rumunijos fronte. Bet visi tie maži dabartiniai susirėmimai prešų Balkanuose negali turėti veik jokios įtekmės ant karės išeigos, nors kartais tai vienai, tai vėl kitai pusei pasiseka turėti menkus laimėjimus. Paprastai paskui tokios jau vertės laimėjimus turi ir kita pusė, lyg kad likimas nenorėtų nei vienos pusės į didesnį nusiminimą įvaryti. Panašios svarbos priešingų kariumenių veikimas buva ir Rumunijos fronte. Ir čia pasitaiko priešingų kariumenių susirėmimai, bet menki, neturinti svarbos. Vokiečiai nuo senai žadėjo, veržtiesi per rubežių Rusijon ir pietinės Rusijos lygumomis traukti prie Odesos, svarbiausio pietinės Rusijos porto, bet vis dar jie stovi Rumunijoj, pietinės Rusijos rubežių neperžengė, nors ten nėra didesnių rusiškų karišlių pajiegų. Juodosiose jurėse rusai išnaikino vėl dikčiai turkų laivų, gabėusių iš Vokietijos turkams amuniciją.

Svarbesniu yra Turkijos priešų veikimas Persijoj, kuri veik visa jau tapo išvalyta nuo turkų kariumenės. Mesopotamijoj jau kruvon suėjo priešakinės dalįs rusų ir anglų kariumenių. Jeigu turkai neįstengė atsilaikyti prieš skyrium veikiančius priešus, tai kur kas sunkiau bus tai padaryti turint sujungtas, kruvoj veikiančias kariumenes. Rusai užėmė jau Mesopotamijos miestus Kasvičirin ir Khainikin. Smarkesnis mušis buvo į vakarus nuo Khanikin, kur turkai stengėsi neleisti rusų kiton upės Dialah pusėn, bet tas nepasisekė; rusai ne tik persikėlė per upę, bet atgal į rytus nustumė turkų kariumenę, nors rusams daug trukdė potviniai. Dabar maža yra viltis, kad vieni turkai kur nors atsilaikyti galėtų. Prisieis jiems priešams atiduoti Mesopotamiją, o patiems kruvon iš kitų frontų traukti kariumenę ginti nuo priešų savo sostinę Konstantinopolį. Turkai ir bulgarai tikį, kad griuvus palaikančiai užgrobimus Rusijos caro valdžiai, su naujaja valdžia, nenorinčia užgrobimų, nereikalaujančia nei Konstantinopolio, greičiau bus galima kad ir atskirą nuo vokiečių taiką padaryti. Turkai ir bulgarai netiki perdaug vokiečiams, nemano, kad jie, reikas prispirti, gintų Turkiją ir Bulgariją, jeigu jas apleidę, sau galėtų taipgi taiką išderėti, nes karė ir vokiečius jau gerai paalsino. Vokietija tol gins savo draugus, kol per juos sau gali ką gero apturėti, bet kaip tik kiti pasiulys daugiau gero, Vokietija visus savo draugus apleis taipjau, kaip vokiečius apleido buvęs jų draugas Italija ir suras išsiteisinimą. Tai daryti, kuomet blogai elgiasi, juk vokiečiai papratę.

Itališkame fronte nieko svarbaus neatsitiko, tame fronte nei svarbesnių mušių nebuvo, veikė vien artilerija ir buvo patrolių susirėmimai. Mėginimai pirmyn žengti ar tai vienos, ar kitos pusės visai pasiliovė, nes žengti pirmyn nei vienai pusei neleidžia sniego pustymai ir didelės pusnys Alpų kalnuose. Triesto distrikte italai sulaikė pirmyn žengimą, nes iš tos fronto dalies daug kareivių pasiųsta Albanijon ir Epyran, o per tai italų kariumenė Istrijoj tapo apsilpnyta. Italija bijosi, kad Grekija, bent jos karaliaus valdžia neužsimanytų Epyrą veržti. Mat karaliaus valdžia nuo Italijos pareikalavo pasitraukimo iš Epyro ir Avlonai, nors jis ne grekų, bet daugume albanų apgyventas. Žinoma, Italija Grekijos reikalavimo neišpildys, todėl turi siųsti kariumenę apgynimui to krašto nuo grekų.

Karpatų kalnuose rusai mėgino pirmyn žengti, bet juos sulaikė svarbesnis priešas negu vokiečių ir austrų kariumenės, nes baisųs sniego pustymai ir pusnįs kalnų perėjimuose, per kuriuos ne tik kanuolių negalima išvežti, bet ir kareiviai negali išklampoti.

Šiaur-rytiniame karės fronte nei viena pusė nepradeda svarbesnio veikimo, karė ten eina be jokių svarbesnių pasekmių, kaip vaikų siausmas. Dėl pavasrio potvinių tame fronte visai negalima griebtiesi svarbesnio veikimo. Tas rods neleidžia vokiečiams traukti prie Petrogrado, bet ir talkininkams naudos neatgabena, nes vokiečiai, nesitikėdami didesnio rusų užpuolimo, gali iš to fronto dikčiai kareivių pasiųsti vakarinin frontan, kur dabar eina svarbiausi mušiai, nuo kurių gali paeiti galutina karės išeiga.

Maži susirėmimai buvo prie Dvinsko, Illukštos ir Baranovičių ir į pietus nuo Rygos, bet per juos, suprantama, nieko nenuveikta, nes mažais susirėmimais taip didelėse kovose, kaip dabartinė, nieko svarbaus nuveikti negalima. Lietuvoj dar bent pasitaiko susirėmimai rusų su vokiečiais kad ir neturinti svarbos, bet Lenkijoj ir to dabar nepasitaiko, Lenkija išrodo lyg butų galutinai vokiečių apvaldyta.

Svarbiausias priešingų kariumenių veikimas yra vakariniame karės fronte, taigi Francuzijoj ir Belgijoj. Pradžioj talkininkų ofensyvo vokeičiai niekur atsiremti negalėjo, bet ant visos linijos atgal traukėsi prieš anglus ir francuzus, viską naikindami taip, kad nieko meliktų, net šaltinius ir šulinius užversdami, atkasinėdami kapus ir iš jų paimdami metalinius karstus, o kunus laukan mėtė. Žmonėms skiepija džiovos bakterijas, kad ligomis galėtų išnaikinti francuzų tautą. Jeigu vokiečių garbė kaipo civilizuotos tautos darbais jų mokslinčių, dailininkų, išradėjų, raštininkų augštai buvo pakelta, tai šioje karėje savo bjauriais pasielgimais jie tą garbę kaipo civilizuota tauta visai pražudė, nupuolė žemiau laukinių, barbariškų tautų.

Smarkiau vokiečiai priešintiesi pradėjo į rytus nuo Reims. Champagne distrikte jie buvo paveržę pusės mylios fronte francuzų grabes, bet paskui vėl iš jų tapo išmesti. Arras aplinkinėse anglai rengiasi smarkesnin mušin. Dabar raiteliai tyrinėja vokiečių ten pajiegų paskirstymą. Anglai priėjo prie kelio, vedančio į St. Quentin, užėmė girią Borossy, iš kurios vokiečius išvijo, apvaldė Basse Boulogne, kur paėmė kiek nelaisvių. Francuzai veržiasi vis toliau Vokietijos teritorijon Alzatijoj, o tas rodo, kad iki šiol vokiečiai priešų neįstengia sulaikyti. Toliau žengdami rytų link, anglai paėmė vokiečių apkasus prie Heinn sur Cojeul iki Givenchy-en-Gochelle, 2 mylių fronte. Kanadiečiai paėmė vokiečių stovyklas prie Feuchy, Chapelle, Hyderbad, Athies ir Thelys. Čia anglams teko 11,816 nelaisvių ir 119 aficierų. Paimti ginklai dar nesuskaityti. Tarp Somme ir Aisne francuzai atmušė visus vokiečių užpuolimus, o kitur jie nei nemėgino užpuolimų.

Revoliucijos Bėgis Rusijoj

SUV. VALSTIJŲ SENATAS BALSUOJA UŽ KARĘ SU VOKIETIJA.

Washington, D. C., balandžio 4 d.—Po 11 v. vak., Suv. Valstijų senatas 82 balsais prieš 6 priima rezoliuciją, sulyg kurios Suv. Valstijų valdžia ir žmonės stoja karėn su vokiečių valdžia. Balsavusieji prieš rezoliucijos priėmimą buvo šitie: demokrai—Lane, iš Oregono; Stone, iš Missouri; Vardaman, iš Mississippi. Republikonai: Gronna, iš Šiaur. Dakotos; La Follette, iš Wisconsino ir Norris iš Nebraskos.

Imtasi balsuoti po 11 valandų debatavimo. Prieš rezoliuciją laikyta tik penkios kalbos ir visa opozicija pasibaigė su La Follette'o kalba, kuri traukėsi keturias valandas. Mississippi senatorius Williams, atsakydamas į LaFollette kalbą, patarė jam "verčiaus patapti Herr von Bethmann—Hollweg negu Amerikos senatorium buti." Senatorius LaFollette tvirtino, kad Anglija pirmutinė pradėjusi laužyti tarptautines teises; kad Suv. Valstijos neturėjo užtenkamai svarbių priežasčių pertraukimui diplomatinių ryšių su Vokietija; kad prezidento Wilsono paliepimas Suv. Valstijų laivus apginkluoti ne sulaikė nuo karės, bet įtraukė jon ir kad senatoriai ne sulyg savo įsitikinimų balsuoja, tik taip, kaip prezidentas nori.

ATSTOVŲ BUTAS KARĖS REZOLIUCIJĄ PRIĖMĖ.

Washington, D. C., balandžio 5 d.—Atstovų butas karės rezoliuciją debatavo visą dieną ir iki vėlų išvakarų. Diskusijos ėjo ramiai, daugybė kongreso narių pasakė tik trumpas kalbas, išsireikšdami, kad jie su nenoru priima karę kaipo vienintėlį išėjimą be nustojimo garbės. Rezoliucija priimta 3 val. ryto.

VOKIETIJA BRUTALĖ IR BE TEISYBĖS—SAKO SUV. VALSTIJOS.

Washington, D. C., balandžio 4 d.—Užsienio reikalų komitetas savo pranešime daro sunkų apkaltinimą Vokietijos. Pranešimą išdavė Butui komiteto pirmininkas Flood. Komiteto kaltinimas yra toks:

"Vokiečių ciesorinės valdžios pasielgimas su šita valdžia, jos valstiečiais ir jos reikalais buvo toks nemandagus, neteisingas, žiaurus, barbariškas ir taip jam truksta teisingumo ir bešališko pasielgimo, kad jis yra laužymu draugingų santikių tarpe tautų."

Sulyg skaitliaus apkaltinimai tokie:

1. Nuolatinis nesilaikymas duotų užtikrinimų laikytis tarptautinio įstatymo ir žmoniškumo jurose išdavė tokias pasekmes, kad žuvo daugiau kaip 182 Amerikos valstiečiai ir 25 yra sužeistąis.

2. Nepriderami pasielgimai Vokietijos viršininkų Suv. Valstijose ir susekti suokalbiai, klastos, šnipavimas ir tt.

3. Užpuolimai ant Belgijos komiteto pašelpinių laivų priešingai Vokietijos užtikrinimams.

4. Vokiečių autoriteto išniekinimai Amerikos virsininkų.

5. Nežmoniškas pasielgimas Vokietijos valdžių su Yarrowdale kaliniais.

6. Kišimasi į ambasadoriaus Gerardo susinešimus Berline.

7. Vokiečių klastos įtraukti Suv. Valstijas į karę su Meksika ir Japonija.

37 ANGLŲ LAIVAI PASKANDINTI PER SAVAITĘ.

Londonas, balandžio 4 d. — Sulyg oficialio pranešimo, per savaitę laiko iki bal. 1 d. Anglijos pirklibinių laivų nuo 1600 tonų, ar daugiau, minų, ar submarinų paskandinta 18;—mažesnių gi trylika. Nepasekmingų submarinų užpuolimų buvo 17; žvejojamų laivų paskandinta 6. Pribuvo į Anglijos portus per tą laiką 2,281; išplaukė 2,399 laivai.

ANGLIJA REIKALAUJA 500,000 KAREIVIŲ.

Londonas, balandžio 4 d. — Gen. Sir William R. Robertson, ciesorystės žinybos viršininkas kariaunos didžiose buklėse, kalbėdamas į amatinių unijistų konferenciją, pasakė, kad iki liepos mėnesio Anglija reikalaujanti dar 500,000 kareivių.

Girdi, musų pažanga karėje turi buti palengva, nes milžiniški skaičius reikalingi, be to vokiečiai buvo geriau prisirengę taipgi; sunkus ir ilgas darbas blogą pradžią atitaisyti.

IŠAIŠKINA VOKIEČIŲ BESITRAUKIMĄ.

"Kas atsieina traukimosi nuo Somme, tai pesimistai sako, kad vokiečiai nori mus apkvailinti ir mums spąstus pastatyti. Pesimistai visuomet esti bailiais, o karės laiku jie galima prie prasikaltėliu skaityti.

"Optimistai sako, kad vokiečiai yra sumušti ir todel traukiasi. Abėji jie klysta.

"Vokiečiai traukiasi dėlto, kad jie negali atsilaikyti užimtose pozicijose. Nei vienas karėje nesitraukia gera valia.

"Vokiečiai dabar turi mušio laukuose daugiau divizijų negu pernai; jie savo kareivių skaitlių padidino vienu milijonu.

ĮSITIKRINĘS PASISEKIMU.

"Nemanykite, kad aš esu nusiminęs. Aš pilnai tikiu pergalė, jei tik męs pasiliksime nusprendusiais laimėti."

Admirolas Jellicoe pasakė, kad jis reikalauja vyrų ne laivynan, bet kariaunon.

ANGLAI PRANEŠA APIE NAUJUS LAIMĖJIMUS IR VOKIEČIŲ NUOSTOLIUS.

Londonas, balandžio 6 d. — Anglai, darydami savo užpuolimus toliaus šiaurinėje St. Quentino pusėje, paėmė kaimą Lempire. Pereitą savaitę tarp St. Quentino ir Arras vokiečiai turėję didelių nuostolių.

Mesopotamijoje rusų ir anglų pryšakiniai buriai susidurė panedėlyj ties Diala upe, Persijos pasienyj; turkai, esą, traukiasi.

LAKUNAI BOMBARDUOJA BOSFORĄ.

Petrogradas, per Londoną, balandžio 6 d.—Nežiurint smarkaus šaudymo iš priešo baterijų, rusų juriniams lakunams pavyko padaryti užpuolimus iš oro ant Bosforo tvirtumų. Lakunai visi sugrįžo sveiki.

Vokiečių pajiegos vakarė ėmėsi ofensyvo pietinėje Rygos pusėje ir pasekmingai pristriebė rusų linijų. Po to rusai padarė kontrataką ir vokiečius išvarė.

BERLINAS SAKO, VOKIEČIAI PAĖMĘ 9,630 BELAISIŲ.

Berlinas, per Londoną, balandžio 6 d.—Karės žinyba skelbia, kad vokiečiai užpuolę ant tilto galo per Stochodo upę paėmė 130 rusų oficierų, ir 9500 kareivių; taipogi jiems tekę 15 kanuolių ir 150 kulkasvaidžių.

AUSTRIJA SIUNČIA TAIKOS PASIULINIMĄ WASHINGTONAN.

Washington, D. C., balandžio 5 d.—"Chicago Herald" dienraščio korespondentas yra sužinojęs iš ištikimų šaltinių, kad Austro-Vengrija per savo ambasadą Washingtone rengiasi pasiulyti prezidentui Wilsonui taiką.

Pasiulinimas esąs taikomas į visas kariaujančias šalis tuoju tikslu, kad pasiliekamą taiką padarius.

Pasiulinime jokių išlygų taikymuisi nebusią paduodama. Vokietija pasiulinime nedalyvauja, kadangi ji kariauja su Suv. Valstijomis. Kadangi pasiulinime jokių garantijų nėra, tai menama, kad prezidentas jo nei priims, nei perduos jį valdžioms Londone, Paryžiuje Ryme, Petrograde ir Tokio.

Pasiulinimo tikslu esąs vokiečių noras pasėti dvėjojimą tarpe Amerikos valdininkų. Nežiurint to, kad Suv. Valstijos yra karėje su Vokietija, bet Vokietijos valdžia vis dar tikisi, kad gal kaip nors pavyks Amerikos pagelbą talkininkams sulaikyti. Tolidžio beskambindami apie taiką jie mano padrąsysią taikos šalininkus ir tuomi sutrukdysią siuntimą kareivių Europon.

Vokiečių žvilgsniu talkininkams taika dabar yra daugiaus reikalinga negu pirmiaus kada. Jie sako, kad revoliucija Rusijoje talkininkų pajiegas baisiai susilpninusi. Naujoji petrogradinė valdžia, vietoje buti stipresne už buvusią caro valdžią, esanti silpnesnė. Girdi, oficierai apleidžia savo pulkus, nes jiems valdininkų nuomonės nepatinką ir rusų kariuomenių pagelba talkininkams esanti menka.

Italiją ištikęs sunkus padėjimas del anglių stokos, vokiečių ir austro-vengrų submarinams veikiant; taigi nėsant kuralo, italų kariumenės negali tinkamai veikti, nes negauna šoviniu, kiek reikia.

Sitas priežastys esą paverte Anglijos valdininkus daugiaus kariuomenės reikalauti, ir todel vokiečiai tikisi, kad dabartinis laikas kaip tik tinkamas talkininkams taiką pasiulyti, kol Suv. Valstijos nėra prisirengusios talkininkams padėti.

DIDELĖS REFORMOS VOKIETIJOJ UŽTIKRINTOS.

Amsterdam, per Londoną, balandžio 7 d., —Ciesorius Vilius prisakė Vokietijos kancieriui von Bethmann-Hollwegui paduoti jam pasiulinimus Prusijos rinkimų įstatymą reformuoti; pasiulinimai busią apkalbėti ir įvesti galėn po karei. Oficialė telegrama iš Berlino, pranešanti apie šitą prisakymą, sako, kad tas taipgi numoja į taisymą augštesniojo Prusų seimo buto.

PANAMA IR KUBA GELBĖS SUV. VALSTIJOMS.

Panama, balandžio 7 d.—Panamos republikos prezidentas, dr. Ramon Valdez pasirašė po apskelbimu, kuris Panamos valdžią paveda Suv. Valstijų tarnybai Panamos kanalo apgynimui. Podraug paskelbta, kad prietikiai su Vokietijos konsuliais Panamoje pertraukti.

Havana, balandžio 7 d.—Rezoliucija paskelbianti karės stovį tarp Kubos republikos ir ciesorinės vokiečių valdžios tapo priimta vienu balsu abiejuoe Kubos kongreso butuose šiandien, po kuria pasirašė prezidentas Mario Garcia Menocal.

Kubos viršininkai tuojaus užgriebė tris vokiečių laivus, stovėjusius Havanos uoste, du Cienfugos ir vieną Santiago uostuose. Du Austrijos garlaiviai, stovintieji Havanos uoste, liko neužgriebti.

AUSTRIJA PERTRAUKIA RYŠIUS SU SUV. VALST.

Washington, D. C., balandžio 9 d.—Už kelių dienų Suv. Valstijos bus karėje su Austro-Vengrija, Bulgarija, Turkija. Diplomatinius ryšius pertraukia antroji pusė. Austrija šiandien stojo šale savo talkininkės Vokietijos. Po Austrijos yra laukiama, kad visas teutonų susivienijimas paseks Vokietiją ir bus karėje su Suv. Valstijomis.

SUV. VALST. LAIVYNAS IŠVIENO SU TALKININKAIS JURAS NUO SUBMARINŲ VALYS.

Washington, D. C., balandžio 9 d.—Užbaigta visi plianai Suv. Valstijų laivyno ir talkininkų veikimui prieš vokiečių submarinus; veikimas busiąs pradėtas nevėliaus ateinančios subatos.

Plianai diplomatiniam bendram veikimui yra daromi dabar. Yra menama, kad pirmutiniu žingsniu bus pasiuntimas Amerikos atstovo Paryžiun ekonominėn konferencijon.

Tarpdepartamentinė taryba renka statistikos žinias apie amatus ir pirklybą.

Militaris veikimas, kol kas, atidedama į šalį, kadangi Suv. Valstijų valdininkai galutinai yra įsitikinę, jog kareivijos Europon nebus siunčiamos bent per metus laiko.

Vienok užsienin bus siunčiama tėmytojai, kurie pranešinės Karės Skyriui apie talkininkų vartojamus kariavimo budus. Sužeisti, ar pasiraukusieji talkininkų oficierai greičiausia bus gabenami šiton šalin pagelbėti kareivius mokinti.

Dabar gi tuojaus bendro veikimo plianai yra koncentruojami ant laivyno ir Valstybės Departamento. Yra galutinai nutarta, kad laivynas turi pradėti veikti tuojaus. Amerikos karės laivų veikimo bazė busiąs Bresto uostas, prie šiaurvakarinio Francuzijos krašto įsikišantis į vokiečių karės juostos juras.

ANGLAI PAIMA 6,000 VOKIEČIŲ.

Londonas, balandžio 9 d. — Anglai šiandien pradėjo didžiausią karės stumimą kova sutrupinusia vokiečių liniją dvylikos mylių šonu.

Su užpuolimu karē vakariniame šone įėjo pilnan smarkuman. Anglai plėsdami užpuolimus, taikomus į besitraukiančius vokiečius, užgriebė dar toliaus į šiaurę. Eile užpuolimų dvylikos myilų šonu maž daug apie Arras, jie išvarē vokiečius iš daugelio svarbių pozicijų, įsigavo nuo dviejų iki trijų linijų į vokiečių linijas, paēmē dvyliką miestų ir uždavē didelius smugius. Belaisvių anglai paēme per dvyliką paskutinių valandų 6000, tarp kurių yra 119 oficierų.

2,000,000 KARIAUNA BUS PRIRENGTA Į DU METU.

Washington, D. C., balandžio 4 d.—Nuodugnus karēs skyriaus plenai sudarymui kariaunos skaitančios milijonus, jei reikalas butų "priversti vokiečių ciesorystę skaitytis," šiandien įduota prezidentui Wilsonui formoje biliaus, prirengto visuotinosios žinybos ir peržiurēto bei pataisyto sekretoriaus Baker ir visuotinųjų viršininkų, esančių jo militariais patarėjais.

Prezidentas, kaipo vyriausias komanduotojas jau priēmē pamatą priimtą karēs kariaunai ir Karēs Skyriuje prirengimai sudaryta priemonēs įteikimui militarēms kongreso komisijoms.

NAUJAS JUDĖJIMAS TAIKYTIS SU RUSAIS.

Kopenhagen, per Londoną, balandžio 9 d.—Vokiečių socialistų vadas, Philipp Schneidemann, socialistų diduomenēs galva reichstage ir politikierius stovintis arti kanclerio, apleido Berliną su "pasiuntinyste."

Kokia tai pasiuntinystē nepasakyta, bet yra priežastis manyti, kad tai bus bandymas susižinoti su rusais socialistais ir kraštutiniais revoliucijonieriais, kurie tuojautinēs taikos geidžia.

Yra sakoma, kad vokiečių valdžia yra davusi savo parēmimą šitoms pastangoms, pažadedama kol kas nedaryti visuotinojo ofensyvo rusų šone.

Socialistų pastangos esą susitaiko su paliepimais išduotais pirma Amerikos kongreso susirinkimo, butent, pirma bandyti taikytis su visais, o paskui, tam nepavykus, bandyti su viena Rusija susitaikyti.

Buvo žadēta pasiulinti Suv. Valstijoms apsimti tarpininkauti patinkamomis, išlygomis, bet eilē atsitikimų šitą pleną sugriovē. Tais atsitikimais buvo prezidento Wilsono aštrus pranešimas ir vakarinių valstybių neatsiliepus atsinešimas į Austro-Vengrijos užsienio ministerio grovo Czernino ir Nord Deutsche Allegemeine Zeitung'os apkalbėjimus taikos.

Yra manoma, kad Schneidemann ir rusų socialistai neformaliai susieis Kopenhagene, ar Stockholme.

DU RUSŲ GENEROLAI ATSTATYTI UŽ PRALAIMĖJIMĄ.

Petrogradas, balandžio 9 d. — Oficialiame pranešime yra paminēta apie prašalinimą dviejų generolų Locho ir Januszewskio už rusų sumušimą pereitą savaitę ties Stochodo upe, kur vokiečiai paēmē mažne 10,000 belaisvių.

IŠ AMERIKOS.

SARGYBA PRIE VOKIŠKŲ LAIVŲ.

New York. Valdžia pastatē 600 muitinēs inspektorių ir torpedų gaudytojus daboti 270 vokiškų pasažierinių laivų jureivių. Jeigu tik vokiečiai pradētų kokius blogumus daryti Amerikai, laivai tie bus konfiskuoti. Verti jie 38 milionus doliarių.

EXPLIOZIJA KASYKLOSE.

Evansville, Ind. Kasyklose Erie Coal Co. atsitikc balandžio 3 d. expliozija, kuri užmušē vieną darbininką, o penkis sunkiai ir pavojingai sužeidē.

Indiana, Pa. Expliozija išardē čia kasyklas Canewaugh Smokeless Coal Co. Oloj užberta 3 darbininkai.

ILLINOIS VALSTIJOS SOSTAPILIS SAUSAS.

Springfield, Ill. Nubalsuota 758 balsais daugumos padaryti šitą miestą sausu. Sausiems laimėjimą suteikē moterįs. Užjis pats persišauti negalėjo. Jis daro čia 215 saliunų. Kaip rodosi, visi Illinois valstijoj miestai neužilgo bus sausi. Šlapias liks vien Chicago, kurį sausu padaryti nelengva.

KARĖS IŠLAIDOS.

Washington, D. C. Jeigu kiltų karē Amerikos su Vokietija, karēs išlaidoms Amerika turēs surasti 3 miliardus doliarių iki gruodžio 1 d. Surinkimui tiek pinigų reiks padidinti mokesčius. Sumanoma kelti mokesčius turtuoliams, turintiems pusę miliono doliarių kasmetai.

GĄZDINA SUĖMIMU VOKIEČIŲ.

Washington, D. C. Tuli Amerikos valdžios patarėjai išvelka aikštēn teises, sulyg kurių, kaip tik kongresas priims karēs apšaukimą Vokietijai, visi vokiečiai virš 14 metų kaipo krašto priešai gali but suimti. Bet vokiečių Amerikoj yra milionai, o milionų žmonių be jų prasižengimo negalima kalėjimuose ir nelaisvėj laikyti. Dēl kilmēs jų vien negalima žmonių suiminēti. Juk ir prezidentas pasakē, kad su vokiečių tauta Amerika karēs nemano vesti, vaidus turi tik su brutališka vokiečių valdžia.

ATSARGUMAS PRIEŠ VOKIŠKUS ŠNIPUS.

Washington, D. C. Paslaptoji policija rengia surašus vokiškų šnipų ir daug turi jų jau užsirašiusi. Kilus karei, tie esanti slaptosios policijos surašuose vokiečiai bus suareštuoti ir nugabenti į speciales stovyklas, kur jiems bus atimta proga saviemsiems vien tarnauti su skriauda juos priglaudusio krašto. Šnipai tie gerai yra dabojami. Valdžia paleidžia vokiečius nuo darbo dokuose, geležinkelių varstotuose ir amunicijos ir ginklų dirbtuvēse. Kongresui paduota sumanymas aštrių teisių prieš šnipus, kad jie kenkti negalētų. Griebiasi valdžia aštriai lygiai prieš pačius vokiškus šnipus kaip ir prieš jų padētojus ir pritarėjus.

TAIKOS ŠALININKAI VOKIEČIŲ APMOKAMI.

Laikraščiai praneša buk tapo susekta, kad taip vadinami pacifistai, bijanti karēs, esanti Amerikoj, yra vokiečių valdžios apmokami, arba gauną pinigus iš fondų Amerikoj vokiečių sudētų. Tarp pacifistų yra kongresmanai ir senatoriai. Du buvusiu kongresmanu jau patraukta atsakomybēn. Ir Chicagoj slaptoji policija turi surašus vokiškų šnipų ir vokiečių tarnų.

KARĖS PLIANAI.

Kilus karei, Amerikos laivynas užsiims išvalymu jurių, ypač Atlantiko, nuo vokiškų submarinų ir kitokių jurių plėšikų. Amerika apsikeis su talkininkais žiniomis apie visus vokiečių pasikrutinimus. Amerika suteiks talkininkams visas paslaptis savo kariškų išradimų ir gaus paslaptis talkininkų išradimų. Suteiks visokią pagelbą talkininkų laivams ir savo aeroplianais jieškos jurēse vokiškų laivų ir žinias suteiks talkininkams. Amerikos laivyno aficierai atliks praktiką ant angliškų, francuziškų ir itališkų kariškų laivų.

NENORI TARTIESI SU VOKIETIJOS KAIZERIO VALDŽIA.

Amerikoj platin si nuomonē, kad Amerika neprivalo tartiesi su Vokietijos Hohenzollernų valdžia, taigi, kad reikia pirm užmezgimo taikos tarybų išversti Hohenzollernų sostą, o tartiesi su vokiečių tautos atstovais, o sostas Vokietijoj kad taip butų išverstas, kaip Romanovų sostą išvertē Rusijos žmonēs. Panašios nuomonēs daugelis prisilaiko Anglijoj, Francuzijoj, Rusijoj ir Italijoj.

PERŠOVĖ RUSIJOS VALDŽIOS ATSTOVĄ.

Baltimore, Md. Čionykščiame Country kliube, atskirame kambaryje rado peršautą rusiškos ambasados vaizbos attachee Michailą Borzakowsky. Nugabeno jį ligoninēn. Pašovimas yra labai sunkus. Daktarai mano, kad

KĄ VOKIEČIAI PALIKO.

Vokiečiai, pasitraukdami Francuzijoj, sunaikino viską—miestus, kaimus, daržus, net medžius sodnuose iškirto.—Viršuj parodyta griuvėsiai miesto Bapaume, kurį vokiečiai beveik visai sudegino ir sunaikino prieš savo pasitraukimą.

nesenai atkako iš Petrogrado ir atsigabeno visokius svarbius raštus.

KARĖS REZOLIUCIJA PRIIMTA.

Washington, D. C. Atstovų rumas balandžio 6 dieną, 3 val. ryto priēmē karēs su Vokietija rezoliuciją. Senatas, visais senatorių balsais, išēmus tik 6, jau pirma tą rezoliuciją priēmē. Tokiu budu tarp Amerikos ir Vokietijos dabar yra karēs stovis.

NEPILIEČIAMS NIEKAS NEGRĘSIA.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų valdžia išleido atsišaukimą, kuriame ramina svetimų kraštų piliečius, nors jie ne tapo Suvienytų Valstijų piliečiais, kad ir prasidėjus karei nei jų nuosavybēms, nei jų turtams, nei jų laisvei nei joks pavojus negręsia, jeigu jie ramiai užsilaikys ir nekenks šiam kraštui. Nei vokiečių niekas čia neužkabinēs, jeigu jie gerai užsilaikys, kaip privalo užsilaikyti svetimam krašte karēs laike.

REIKALAUJA DAUG PINIGŲ.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų valdžia įnešē kongresan reikalavimą tuoj kredito $3,400,000,000 karēs reikalams. Iš tų pinigų žemēs kariumenei reikalaujama $2,930,000,000, o likusieji laivynui. Surinkimui tiek pinigų reiks paskolą užtraukti.

VOKIŠKAS LAIVAS AMERIKOS PAKRANTĖSE.

Vokiškas kariškas laivas atsirado Atlantiko Amerikos pakrantēse ir skandina pirklybinius laivus. Gaudyti jį išplaukē kariški laivai. Uždarytos tapo bevielinēs telegrafo stacijos ir aparatai esanti privatiškose rankose turi buti greitai valdžiai atiduoti.

PRISNIGO.

Quincy, Ill. Balandžio 7 d. šitose apielinkēse be perstojimo snigo 14 valandų. Sniegai šiame laike tai truputį pervēlai.

PAČTAS NEIS VOKIETIJON.

Pačto perdētinis į garsino, jog per visą karēs laik pertraukia susinešimus pačtu su Vokietija, Austrija, Luxembergu ir Bulgarija.

SUĖMĖ VOKIEČIŲ TARNUS.

Philadelphia, Pa. Už atkalbinėjimą liuosnorių stoti kariumenēn ir laivynan suareštavo čia kelis vokiečių tarnus. Policijai prisakyta areštuoti kiekvieną rodantį kokiu nors budu vokiečiams pritarimą.

DAUGINA KARIUMENĘ.

Washington, D. C. Karēs ministeris padavē kongresui sunnanymą padaryti Amerikos kariumenę iki 3 milionų kareivių ir įvedimo priverstino tarnavimo kariumenėj. Reikalauja tam sumos $3,500,000,000.

KOMPANIJOS VALDŽIAI PAVEDA GELEŽINKELIUS.

Geležinkelių kompanijos valdžiai kariumenēs reikalams paveda geležinkelius. Bet karēs laike valdžia ir nesiklausius kompanijų, visur į savo rankas paima geležinkelius. Krašto apgynimas yra svarbesnis už kompanijų pelną.

RADO PASLĖPTĄ PARAKĄ.

Baltimore, Md. Paēmus valdžiai čionykščiame porte buvusius vokiškus laivus, ant laivo Neckar rado paslēptas dvi bačkutes po 10 svarų parako. Parako rado taipgi ant laivo Bulgaria.

SUIMA VOKIEČIUS.

New York. Suēmē čia 65 neištikimus vokiečius. Matyt, prasidėjus karei, valdžia neužsitiki vokiečiams ir jų draugams. Kurstęs pirma vokiečius laikraštis Illinois Staats Zeitung, dabar pataria vokiečiams laikytiesi teisių ir laikyti užčiaupus nasrus.

VOKIŠKOS ASSEKURACIJOS DRAUGIJOS VEIKS IR LAIKE KARĖS.

Washington, D. C. Vokiškos assekuracijos draugijos gavo žinią, kad ir laike karēs jos galēs veikti, kaip veikia taikos laike, nes šakos čia esančios veikē skyrium nuo esančių Vokietijoj. Tik karēs laike jos negalēs Vokietijon pinigų siųsti ir su ja reikalų turēti.

GAISRAS.

Asbury Park, N. J. Siautē čia didelis gaisras, kuris išnaikino keturis blokus miesto viduryj. Nuostolių ugnis pridirbo netoli ant miliono doliarių.

PASKOLA VIŠIEMS SU VOKIEČIAIS KARIAUJANTIEMS.

Iš Suvienytų Valstijų užtraukiamos 5 miliardų doliarių paskolos karēs vedimui Suvienytos Valstijos sau pasilaikys 2 miliardu doliarių, o 3 miliardus skiria talkininkams. Paskola užtraukiama ant 3½% palukėnų. Ant taip mažų palukėnų dabar Europos valdžioms niekas pinigų neskolina. Tokiu budu Amerika ištikro darō geradėjystę talkininkams, ypač Rusijai, kur užtraukti paskolą namieje caro valdžiai nepasisekē, nes jai Rusijos piliečiai jau nuo senai neužsitikėjo.

RADO BEVIELINIO TELEGRAFO APARATĄ.

New York. Pas dukterį garsaus alaus leidėjo Adolphus Busch, moterį Reisinger slaptos poilcijos agentas rado bevielinio telegrafo aparatą. Moteris Reisinger vienok užtikrina, kad ant jai prigulinčių triobų niekur nēra bevielinio telegrafo aparato. Tik keli metai atgal tokį aparatą turėjo vienas tarnas, kuris, kaip sakēsi, laikąs bevielinio telegrafo mokyklą. Dabar jis vienok pas ją netarnaująs ir nežinia kur dingo su savo aparatu.

KALBA, BUK PASKANDINO VOKIŠKĄ KARIŠKĄ LAIVĄ.

Kalba, buk Suvienytų Valstijų pakrantēse tapo paskandytas koksai vokiškas kariškas laivas. Vieni kalba, buk jį paskandino Suvienytų Valstijų torpedų gaudytojas, kiti sako, kad tai padarē submarina. Bet tikrų, oficiališkų žinių apie tai nēra.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **New York.** United States Steel Corporation pakēlē darbininkų algas. Visiems negaunantiems $2,500 metams pakelta algos ant 10%.

¶ **Tronton, Minn.** James kasyklos pagarsino, jog kasyklose gaus darbą vien Suvienytų Valstijų piliečiai. Nuo nepiliečių bus pareikalauta išsiimti pilietystēs popieras. Kas to neišpildys, bus nuo darbo paleistas.

IŠ VISUR.

|| Mexiko prezidento generolas Marguia mieste Chihuahua be teismo sušaudē pagautus 65 Villos kariautojus.

|| Per Tiumenį, Siberijoj, pervažiavo 50,000 rogių, gabenančių grąžinamus namon iš Siberijos politiškus prasižengēlius. Keliauja jie prie didžiojo Siberijos geležinkelio. Išviso iš šiaurinēs Siberijos paliuosuota naujosios Rusijos valdžios suviršum 100,000 politiškų prasižengēlių.

|| Hamburgo garlaivių kompanijos perdētinis Albert Ballen užtikrina, jog taika bus padaryta birželio 1 d. ir tą dieną Hamburgan sušaukē savo kompanijos laivų kapitonus. Kažin, ar jam pranašysta seksis geriau, negu kitiems, to paties mēginusiems.

|| Alpų kalnuose sniego lavina pagriebē ir užmušē Austrijos kariumenēs generolą Hennerg.

|| Vokietijoj, Hamburge, sustreikavo darbininkai didžiausių Vokietijoj laivu dirbtuvių Vulcan. Darbininkai reikalauja ant trečdalio didesnių algų. Kad tik jie nesusitiktų su kaizerio valdžios prievarta.

|| Austrijos ministerijoj susekta parsidavimai su pristatymu karēs reikmenų. Trįs ministeriai dēlto atsisakē nuo vietų, nes tapo įtraukti į tuos parsidavimus.

|| Rusijos ministerių pirmininkas kunigaikštis Lvov moterų delegacijai pažadėjo, kad moterįs turēs tiesą rinkti atstovus į busiantį įstiegiamąjį susirinkimą.

Tuomtarpinē Rusijos valdžia paliuosavo 500 čekų belaisvių, paimtų Austrijoj ir Vokietijoj.

|| Pasitraukia nuo kariumenēs vadovavimo francuziškas generolas Foch. Jis atsižymėjo sumušimu vokiečių Marne paupiuose ir išliuosavimu nuo jų Paryžiaus.

|| Maskvoj suareštavo juodašimčių laikraščio "Žemščina" redaktorių už kurstymus. Šitas laikraštis, valdant carui, organizuodavo žydų skerdynes.

|| Garsus vokiškas mokslinčius, zooliogas Ernst Heinrich Haeckel apreiškē, jog vokiečiai turi Angliją išnaikinti, todēl jis pritarįąs viskam, kas prie to gali privesti. Iki šiol vokiški mokslinčiai užsiimdavo vien mokslu, kurstymais, siundymais, sėjimais neužkantos jie neužsiiminėjo, per tai ir mokslai Vokietijoj augštai stovėjo.

|| Amerikos atstovas, narys tarptautiško Institute of Agriculture Ryme, David Luben, apreiškē, jog surinkimai veik visų javų, ypač kviečių, rugių, miežių ir avižų pereituose metuose buvo ant 130 milionų bušelių mažesni, negu žemēs gyventojai reikalauja maistui. Didžiausias sumažėjimas javų surinkimo buvo karę vedančiuose kraštuose, nes ten dideli laukų plotai pasiliko neapdirbti.

|| Bulgarijos ambasadorius Vokietijoj Rizov viešoj kalboj apreiškē, jog karēs pabaiga vēl persikēlē iš vakarų į rytus. Dabar taika paeis nuo Rusijos veikimo ir jos gyventojų užsilaikymo.

|| Francuzijos prezidentas Poincare, už apšaukimą su Vokietija karēs stovio ir susidėjimą karėj su talkininkais, pritarus senatui, pasiuntē padėkavonę Suvienytų Valstijų prezidentui Wilsonui ir tautai.

|| Buvęs Vokietijos ambasadorius Amerikoj, grafas Johann von Bernstorff, kaip užtikrina laikraštis Dagenaynter, bus paskirtas Vokietijos ambasadoriu Švedijon.

|| Brazilija, už paskandinimą jos pirklybinio laivo "Parama," rengiasi Vokietijai taipgi karę apšaukti. Brazilija yra jau svarbesnis priešas ir daug didesnis už Kubą. Brazilija turi suviršum 16 milionų gyventojų, taigi netoli tiek, kiek jų turi Ispanija. Ir kariumenē jos geresnē ir geriau apginkluota negu kariumenē Kubos. Brazilijos portuose yra daugiau vokiškų pirklybinių laivų negu Havanos porte. Geriausiai Pietinėj Amerikoj suorganizuotą kariumenę turi Argentina ir Chili; jos dar karēn neįsikišo, bet laukiama greito ir jų įsikišimo, nes vokiečiai savo beceremoniniu pasielgimu erzina ir tas republikas ir jas gali priversti griebtiesi keršto. Jų susidėjimas su vokiečių priešais kad ir nedaug svertų karēs frontuose, nes kariumenę Europon nelengva pasiųsti, bet tąsyk visa Amerika butų uždaryta vokiškiems laivams, juos visur konfiskuotų. Submarinai niekur į Amerikos portą ateiti negalētų ir nieko juose negautų, nei maisto, nei kuro, o be to jie ilgai jurēse laikytiesi negalētų, nes vietos jie turi mažai, tai iš namų nedaug ir reikalingiausių daiktų negali paimti.

|| Vokiečiai pats išsprogdino savo skraiduolį Cormoran, buvusį porte Guam. Nenorėjo mat, kad jis tektų amerikonams.

|| Kaip pranešama iš Genevos, Šveicarijoj, Bulgarija čia pradėjo su talkininkais taikos tarybas.

|| Nuo karēs pradžios vokiečiai paskandino 6 angliškus špitolinius laivus su ligoniais. Su jais žuvo 247 žmonēs. Sulyg tarptautiškų karēs teisių tokių laivų negalima užkabinēti.

|| Kanadoj, Farina kasyklose, prigulinčiose Coal Creek Co., atsitiko expliozija, kuri išgriovē olą. Užberta 34 darbininkai.

|| Mexikos banditų vadovas Villa savo kariautojus sutraukē prie Namiquipa, 250 mylių nuo Suvienytų Valstijų rubežiaus. Carranzos generolas Marguia sutraukē į apielinkes Magdalena 10,000 kareivių prieš Villos pajiegas.

|| Daugelis žinančių prietikius Pietinėj Amerikoj mano, kad daugelis jos republikų susidēs su Suvienytomis Valstijomis ir apšauks karę Vokietijai, nes einant su didžiausia Amerikos republika išvieno, joms negręsia toks pavojus, kaip Europos mažiems neutrališkiems kraštams. Vidurinēs Amerikos republika Guatemala rengiasi pertraukti dipliomatiškus ryšius su Vokietija. Vidurinēs Amerikos republikų paveikslą seks, be abejonēs, ir svarbesnēs Pietinēs Amerikos republikos, ypač kad tai darydamos, gali tikētiesi gauti pinigų nuo Suvienytų Valstijų, o jų Pietinėj Amerikoj visuomet reikia.

|| Mažytē Vidurinēs Amerikos republika Panama pertraukē dipliomatiškus ryšius su Vokietija ir pažadėjo drauge su Suvienytomis Valstijomis ginti Panamos kanalą. Bet republika Panama turi vos tiek gyventojų, kiek jų yra Vilniuje, tai ir kareivių vos porą šimtų gali pastatyti. Visas jos prie karēs prisidėjimo svarbumas yra tame, kad per jos teritoriją vokiečiai slapta negalēs prieiti prie Panamos kanalo ir jį išgriauti. Panama įsileis daboti kanalą Suvienytų Valstijų kariumenę.

UKRAINIEČIŲ LIKIMAS.

Lapkričio 5 d. 1916 metų, aktas, duotas lenkams, sukēlē daug Galicijos ukrainiečių protestų. Rodosi, kam tai reikētų protestuoti,—reiktų tik džiaugties, kad kaimynai gavō daugiau laisvēs. Bet dalykas tame, kad žmonēs, kurie redagavo ir statē lapkričio 5 d. aktą, nežinojo ar gal nenorėjo žinoti, kad Galicijoje yra tauta, kuri nesivadina lenkais ir lenkiškai nekalba, nors ir gyvena greta su lenkais, t. y. ukrainiečių (rusinų) tauta. Pastaraisiais metais ukrainiečiai savo žemėję per didelius vargus iškovojo iš lenkų daug kulturos ir politikos pozicijų. Jie buvo bepradedą laisviau kvėpuoti ir tikėjosi susilauksią neolimoj ateityj geresnių savo gyvenimo dienų. Ir štai, kaip perkuno trenkta, duota lenkams autonomija ukrainiečių žemėje!.. Tokiu budu lenkams duota viešpatauti ukrainiečiams, kurie ir seniau buvo lenkų slėgiami. Ukrainiečiai jau ne kartą išrodinėjo, kad turi pilną teisę savarankiškai gyventi ir darbuoties savo tautos teritorijoj, bet kadangi jų kulturos pajėgos yra dar silpnos, lenkų ir kitų nukamuotos, tai jie maža kam žinomi, nelyginant kaip ir lietuviai, kuriuos taip pat daugelis dabartinių valstybių politikos vedėjų vadina lenkais. Ukrainiečių protestas prieš pasikēsinimą sumindžioti jų tautos teises svarbus yra tuo atžvilgiu, kad jis mums, lietuviams, aiškiai parodo, jog ir su mumis gali panašiai atsitikti. Juk ir męs gyvename kaimynais su lenkais, kurie dabar norētų ir lietuvius prie savęs pritraukti, kad tokiu budu susidarytų "nuo jurų lig jurų" didžioji Lenkų valstybē. Ir svetimtaučių laikraščiuose galima aptikti reikalavimų, kad Lietuvą, kaipo Lenkijos dalis, turintį buti Lenkijos. Musų likimas labai panašus į Galicijos ukrainiečių likimą. Štai delko reikia mums nesnausti, stovint musų tautos sargyboje, ir neužsiimti tuščiais partijų ginčais, kure tik skaldo ir silpnina musų tautos pajėgas.

KRYŽBARKAS (Kreiucburgas), Vitebsko gub.

Šitas miestelis yra mažne visai karēs lauke, nes didžiųjų armotų šoviniai jį jau siekia. Tos armotos labai prigązdina žmonēs, bet, pavojui praėjus, vēl ramiai visi gyvena.

Kryžbarke nemaža yra tremtinių. Jie, drauge ir moters, dirba

Photo by American Press Association.

DABOJA VOKIŠKUS LAIVUS.

Kelios dešimtis vokiškų laivų stovi New Yorko uoste nuo pat karės pradžios. Apskelbus karę Vokietijai, Amerikos kariški laivai dieną ir naktį daboja šituos laivus, kad jie neištruktų, arba nebutų išdinamituoti. Kariškas Amerikos laivas matytis priešakyj, o vokiški pasažieriniai laivai—užpakalyj.

vyriausybės pasamdyti visokį darbą. Tarp tremtinių daug matyti ir lietuvių. Labai gaila, kad lietuviai atsalę, drovis kalbeti savo gimtąja kalba. Kalbedami lietuviškai galėtų greičiau ir lengviau susitikti savo žmonių. Kaikurie lietuviai, ypač lietuvaites, nelabai padoriai praleidžia nedirbamąjį laiką. O tą laiką galetų paskirti laikraščių skaitymui, kurie galima gauti čia pat miestelyje lietuvių komitete.

Kareivis *J. Žuromskis.*

Aukos Lietuvai.

Apart pirmiaus jau paskelbtų aukų, per savaitę nuo kovo 28 d. iki balandžio 2 d. šių metų įplaukė į Centralinį Komitetą sekančios aukos nuo sekančių asmenų:

Mr. C. A. Satterlee,	$10.00
Mr. H. C. Derby,	25.00
Mr. & Mrs. C. S. Fayerweather,	25.00
Mr. C. F. Sturhahn,	10.00
S. Willard Thayer,	20.00
Central Church (Worcester Mass).	20.00
Mr. P. P. Griffin,	10.00
W. R. Bacon,	10.00
Mr. S. Nielson,	10.00
Mr. Chas. H. Nettleton,	10.00
Mrs. M. L. Roberts,	25.00.
Įvairios.	104.65
Išviso	$279.65.

IŠ CENTRALINIO KOMITETO VEIKIMO.

Į Lietuvos Šelpėjų skaičių įsiraše Centr. Komitete:

1. V. K. Račkauskas ant $3.00 kasmenuo.

2. M. J. Šalčius ant 3.00 kasmenuo.

3. R. Karuža ant 3.00 kasmenuo.

Ukrainiečiai (rusinai) turės savo Dieną 21 balandžio š. m. Centraliam jų Komitetui buvo suteikta daug žinių ir patarimų iš Lietuvių Dienos praktikos. Reikia tikėtis, lietuviai visur atsilieps į ukrajiniečių vargą ir padės jiems kiek ir kuo galėdami.

Waterbury, Conn. Sekmadienį, 1 d. balandžio, sumesta karės nukentėjusiems sekančiai:

P. Tiskinas	$1.00
K. Šalčius	1.00
g. Kiaušas	1.00
g. Butkus	1.00
g. Kardas	0.50
A. Povilaika	0.50
Smulkiais	2.65
Viso	7.65.

Lietuvių Dienos knygą užsiprenumeravo pereitą savaitę 18 žmonių. Prenumerata ir paveikslai su aprašymais tai knygai priimami toliau C. K-to Raštinėje, 200 Fifth avenue, New York City.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Palaikė kun. Jonaitį vokiečiu. Musų kleb. kun. Jonaičiui teko pritirti du nesmagus dalykai: viena, jis palaikyta vokiečių šnipu; kita, jam automobiliumi bevažiuojant, jo automobilius susimušė su kitu automobiliu ir be maža ko jis netapo užmuštu.

Kun. Jonaitis buvo išvažiavęs į rytines valstijas su prakalbomis ir su tikslu apsilankyti Washingtone per prezidento įsventinimą. Iš Chicagos važiuodamas į rytus jis paėmė traukinį, einantį iš Detroito į Buffalo Kanados puse. Detroite pirmą valandą rytmetyj atėjo pas jį į miegamąjį vagoną viršininkas ir paklausė jo, ar jis nėra vokiečių šnipu.

Kun. Jonaitis mistebęs paklausė jo, kodel jis mano jį šnipu esant. Viršininkas atsakė jam, jog jis manąs taip delto, kad jis kalba jį, kun. Jonaitį, kalbant vokiškai ir kitomis svetimomis kalbomis ir jei jis neparodysiąs savo popierių, tai pervažiavus per sieną Kanadon, jam parsieis nesmagumų turėti.

Kun. Jonaičiui nieko neliko daugiaus, kaip traukinį apleisti ir kitu keliu važiuoti. Taigi jis šokęs apsilengė per penkias minutas, kurios jam buvo duota, ir traukinį apleido. Išlipęs iš traukinio, pasišaukė automobilių ligonbutin nuvažiuoti; automobilius atvažiavo, bet jam bevažiuojant, jo automobilius susitrenkė į kitą automobilių ir visas susidaužė. Kun. Jonaitis stebuklingai išliko gyvas ir be didelio sužeidimo.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Dar apie socialistų skandalą. Nors pereitame numeryj jau buvo korespondencija apie skandalą, kurį Brooklyno socialistai iškėlė laike tautininkų prakalbų, bet delei vaizdingesnio susipažinimo su tuom nekultiuringu atsitikimu ne pro šalį bus paduoti nekurias vietas iš to, ką apie tai praneša vietinis laikraštis "Vienybė Lietuvninkų."

Kaip žinoma, socialistai sukėlė skandalą, prisikabindami prie rezoliucijos, kurią pasiulyta susirinkimui priimti iš priežaties gręsiančios tuomet karės tarp Amerikos ir Vokietijos.

Rezoliucija, kaip pamatysime, buvo visai žmoniška, teisinga ir taktiška ir neatrastum tokio lietuvio, Amerikos piliečio, kuris po ja nepasirašytų.

Štai toji rezoliucija:

> Męs lietuviai susirinkę į Mass-mitingą, Kovo 29 d. 1917 m., McCaddin Memorial Hall, Brooklyne, N. Y. ir apkalbėję šiandieninius svarbius politikos nuotikius, išnešame sekančias rezoliucijas:
>
> Kadangi didėji Europos karė ėjna už principus demokratijos ir mažųjų tautų liuosybę.
>
> Kadangi laimėjus demokratijai sykiu nupuls despotizmas ir militarizmas.
>
> Kadangi Europos militarizmas savo įsisiubavime iškėlė pavojų net Suvienytoms Amerikos Valstijoms,
>
> Todel męs pilnai pasitikime musų prezidento p. Woodrow Wilsono žingsniams, kokius jis naims apgynimui musų šalies ir šventųjų liuosybės principų.
>
> Podraug męs išreiškiame pilną viltį, kad užsibaigus Europos karei ir įvykus santaikos konferencijai, Suvienytų Valstijų prezidentas, p. W. Wilsonas ir musų atstovai užtarę už mažųjų tutų, tame skaičiuje ir Lietuvos, liuosybę.

Toliaus "Vienybė Lietuvninkų" taip aprašinėja:

"Dar nespėjus perskaityti tą rezoliuciją, pirmoje eilėje sėdintis žinomas socialistas ir kriaučių rūbų delegatas p. Bekampis jau pakelia triuksmą, sakydamas, kad čia tautiečių sutabrikuota rezoliucija ir pasako: "Draugai, žinote kas aš!" Vadinasi, dar neišklausius visos rezoliucijos, jau žino p. Bekampis, kas joje rašoma. Bet rezoliuciją visgi pasiseka perskaityti.

Kaip tik spėja perskaityti, tuo keletas sušunka. Visų balsus viršija žinomo socialisto p. Bekampio balsas:

— Arba šiaip, arba taip, jųs mane draugai pažįstate. Męs negalime priimti tokią rezoliuciją, kuri verčia lieti žmonių kraują.."

Čia jau negalima nieko suklausyti. Vieni rėkia "šalin kare!" kiti vėl "šalin tautiečiai ir klerikalai!". Kiti švilpia, o dar kiti rankoms pliaukši. Pilnoje prasmėje betvarkė. Pasirodo, kad tų triukšmadarių beesama tiktai kokia 15-20 žmonių, kurie sistematiškai pasiskirstę po svetainę, pora net ant galerijos užsilipę. Tas jau pasirodo, kad triukšmas buvo organizuotas darbas.

Taip tęsiasi kokias 5 minutas. Prieina prie p. Bekampio svetainės užveizda ir veda laukan. Ponas Bekampis eina ir šaukia:

— "Draugai, einame iš čionai, čia parduodami darbininkai!" Šie žodžiai jau aiškiausiai parodo, kad buvo triukšmas organizuotas, nes sukįla apie 25 žmonių ir eina link durių, tartum po kieno tai komanda. Eidami šaukia:

— Iškart visus tautiečius ir klerikalus!

— Širvydą pakart! Liutkauską pakart!

— Nulupt graboriui Liutkauskui skurą!

— Išpjaut visus Širvydus, Žilinskus, Šliupus, Šalčius.

Sukilę eina visi tie organizuoti susirinkimų ardytojai ir keletas ramių žmonių. Tuom tarpu benas, susidedantis iš 30 muzikantų, užgriežia marselietę. Ramesnieji mosikuoja rankomis ir sako: "Sudiev," "Greičiau eikit iš kur atėjote. Padėkite carui užsilipti ant sosto." "Urą despotizmas."

Socialistai gi eidami lauk šaukia:

— Eime lauk, Eime! ..... (nevartojami spaudoje epitetai).

Bet kad išvesti publikos nepasisekė, tai tie smarkuoliai ja nenori išeiti ir sustoję pas duris kelia trukšmą.

Sustoja muzika griežus, p. M. Šalčius prataria keletą karštų žodžių, kad jau Amerikoje tikrai reikia revoliucijos, kad nuo socialistų trukšmadarių apsisaugoti, kad įgyti laisvę žodžio ir susirinkimų (trenksmingas delnų plojimas). Vėl antru kart perskaitoma rezoliucija ir vienbalsiai 500 balsų suvirš priimama. Širvydas dar prašo pakelti rankas, kurie nesutinka su ja, bet niekas nekelia, o kiti sako, kad visi priešingi jau lauk išėjo.

Tuom tarpu duryse pasirodo policistas ir visi "revoliucijonieriai," arba organizuoti triukšmadarai vieni susėda galinėse sėdynėse, kiti išeina laukan.

Vėl viskas ramu, yt nieko nebuvo; pagaliaus susirinkimas uždaromas.

Šis atsitikimas aiškiai parodo, kokių priemonių griebiasi socialistai, arba teisingiau sakant kriaučių delegatas p. Bekampis su savo kompanija. Jų susirinkimus jokis tautietis nei katalikas netrukdo. Bet tie, kurie šakosi kovoja už žmonių liuosybę, ištikrųjų ardo susirinkimus, organizuoja triukšmus ir reikalauja zmonės pakarti tik už tai, kad netaip mano, kaip socialistai. Brooklynas dabar sujudęs, visur revoliucijos reikalaujama, kad įgyti laisvę žodžio ir susirinkimų, kuriuos socialistai savo negražiu ir žemu pasielgimu nuo laisvų žmonių atima."

IŠ CLEVELAND, OHIO.

Dėlei kivirčių tarpe chorų.—Clevelando Lietuvių Teatralio Choro Dr-ja gyvuoja jau aštuoneli metai. 1915 m. susitvėrė Lietuvos Vyčiai ir nusprendė Cl. L. T. Ch. Dr-jai iškasti kapą; tas vienok jiems nepavyko ir 1916 m. jie pradėjo veikti smarkiau. Jie darė visokias kliutis šitai draugijai: atkalbinėjo narius, niekino ją laikraščiuose ir tvirtino, kad Cl. L. T. Ch. Dr-ja gyvuosianti neilgiau kaip dvi, tris savaites. Kur tik jie ėjo, visur sakė, kad toji draugija bus suardyta. 1916 metų pradžioje kuomet abiejų chorų vedėju buvo dar p. V. Greičius, Vyčiai sumanė puiku šposą. Keli jų nariai susitarė susirinkime paduoti įnešimą, kad p. Greičius turi atsisakyti nuo vieno choro, nes du chorai negali gyvuoti. P-nas Greičius paklausė šito reikalavimo ir atsisakė Cl. L. T. Chorą mokinti. Tas atsitiko penkiomis savaitėmis prieš Lietuvių Dieną kovo 5 d. 1916 m. ir Vyčiai nudžiugo, kad musų choras į trumpą laiką nieko neišmoks, o paskui bus lengva jis suardyti.

Bet vargšams Vyčiams tas nepavyko. Cl. L. T. Ch. Dr-ja kitą choro vedėją gavo tuojaus ir naujas choro vedėjas, p. S. Kramp pasirodė scenoje. Vyčiai nuleidę nosis spudino namon, bet dar vis nežudė vilties Cl. L. T. Chorą suardyti. Negalėdami jam kitaip kaip pakenkti, tai nors per laikraščius jį niekino visaip. Didžiausiu choro priešu pasirodė p. V. Greičius. Redaguodamas "Santaiką" jis skelbė skaitytojams, kad Teatralis Choras svyruoja ir nusvyruos; kad Teatralio Choro merginos taps nemandagiomis ir už metų laiko graudysis neprisidėję prie Vyčių.

Be jo buvo ir daugiau choro priešų. Šitai šiais metais tula Elena rašė "Darbininko" 24 num., kad Teat. Choras niekur nėra pasirodęs geru dainavimu ir visuomet tas pačias dainas dainuoja.

Norėdamas parodyti, kad tas netiesa, ką jį rašo, čia paminėsiu didžiumą tų dainų, kurias choras dainuoja:

1. Lietuvą Tėvynė musų; 2. The Star Spangled Banner; 3. Atsisveikinimas su Alpais; 4. Lietuva; 5. Tu esi kaip kvietkelė; 6. Senovės atsiminimas; 7. Maža dainelė; 8. Berneli šiokis; 9. Pavasario saulutė šviečia; 10. Saulelė tek; 11. Svečių giesmė; 12. Lietuvos baublys; 13. Sužadink jausmus; 14. Vakaras pajurėj.

Tą patį metą Choras išmoko ir daugiau dainų, o Elena parašė, kad tas pačias dainas dainuoja ir kad niekur nėra pasirodęs. Teat. Choras išeina dainuoti ir dainuodamas nesustoja taip kaip Vyčiai. Lietuvių Dienoj kovo 4 d. šiemet Vyčių choras bedainuodamas pusėje dainos sustojo ir vedėjas turėjo balsus nustatyti išnauja. Bet Elena pamiršo parašyti "Darbininke" apie šitą Vyčių Choro pažangą; gal ji tai padarė delto, kad nebuvo kuo pasigirti. Vyčių Choras, kaip tėmijau, per metus laiko išmoko vos Šaltyšių, Pasėjau žalią rutą ir dar kelias daineles. Su tokiu išmokimu tikrai nėra ko girtis.

Cl. L. T. Choras niekuomet nieko nepaisė ir tik savo darbą dirbo ir savo pasirodymais scenoje visuomet gerai atsižymi, nes turi keturias geras solistes ir gerus akterius vaidinimui. Be to visi choro nariai gražiai sutikime darbuojasi ir jiems nebutų gėdos dainuoti šale geriausių kitų kolionijų choru.

F. Baranauskas.

IŠ WATERBURY, CONN.

Iš lietuvių šeimyninio gyvenimo. Čia nuo senai yra paprotys merginoms vaikinus areštuoti; daugiausiai tą daro senmergės, sau vyrus bežvejodamos. Taigi senberniai, negalėdami be moterų apsieiti ir nenorėdami apsivesti, kad tų nemalonmų išvengus, šalinasi nuo merginų ir gretinasi prie vedusių moterų, dažniausiai prie savo šeimininkių.

Su vedusiomis visai kitas dalykas; jei kas bloga atsitinka už visa vyras atsako. Bet kartais įnamis įsimyli į savo šeimininkę iki ausų ir bėga su ja.

Tokie pabėgimai įnamių su šeimininkėmis tai tikra liga, kuria vienas nuo kito užsikrečia. Kai-kurioms moterėlėms išsinešdinant, pasiseka dar ir pinigų nuo vyro sugriebti; bet kuomet toki Mozės išvilioja iš pasitikinčios žmonelės visus pinigus, tai jai nieko daugiau nelieka, kaip grįžti atgal prie savo palikto vyro ir vaikučių.

Sugrįžtuvėms atėjus, vieni savo nusikaltusias pačias priima tuojaus, o kiti varo jas uždirbti tuos pinigus, kuriuos jos išvežė.

Jei kartais vyras laiku patėmija, kas tarp jo pačios ir įnamio dedas, tai jį apdaužo ir išvaro; bet įnamį išvarius, už dienos-kitos jis pamato, kad ir jo pačiutės namuose nėra.

Tokie dalykai atsitinka ne tik tarpe girtuoklių žmonių, bet ir tarpe visai blaivių, rimtų ir gražiai sugyvenančių porų. Toliaus seka persiskyrimai teismuose. Waterburio lietuviams šitie dalykai nėra jokia naujiena.

Senberniai didesnėmis ir išmintingesnėmis galvomis vartoja ir kitokius budus. Jie diplomatijos keliu sukursto moterį prieš vyrą, sukelia tarp jų peštynes, ar kokias intrigas tarp jų padaro, kurios priverčia vyrą su pačia teisoto persiskyrimo ieškoti. Moteris įsitikėjus vyliugio gausiems žadėjimams ją karaliene padaryti, jai perskyras gavus, seka jo patarimais ir perskyras gauna. Nei lengvapėdė moteris, nei suviliojantis ją "draugas" nepagalvoja, kokią jie skriaudą padaro vaikams, ardydami šeimynos gyvenimą. Tie nelaimingi, netekę tėvo, ar motinos, paprastai patenka svetimųjų globai.

Teisybė, buva atsitikimų, kur moteris priversta yra skirtis su savo vyru, bet tokie atsitikimai buva reti. Besiskiriančios moterįs dažniausia buva senbernių vyliugių aukomis. Bet pačių pabėgimai arba porų persiskyrimai yra paprastais dalykais Waterburyj ir tarytum tas taip ir reikia.

Lietuvis.

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

Kunigo lietuviškumas.—Musų mieste per žiemą jaunimas lankė vakarinę mokyklą. Mokytoju buvo Valparaiso auklėtinis p. L. Braškis. Pasibaigus vakarinei mokyklai, ėjusie ją pradėjo nerimauti: viena, išmoktus dalykus galima užmiršti, paliovus mokintis; antra nedaug ką begalma išmokti su tokiais ilgais mokslo pertraukimais. Taigi norintieji mokintis, išrinko komisiją ir ją pasiuntė pas lietuvių kunigą prašyti parapijinės mokyklos bent trims vakarams į savaitę. Jie apsiėmė užmokėti už šviesą ir iššlavimą, bet kunigas pasirodė atžagaras šitam jų prašymui. Iš pradžių jis ėmė sakyti, kad negalima leisti bedieviams šventoj vietoj mokintis, bet matydamas savo argumento silpnumą, nes tie vaikinai norėjo mokintis tik anglų kalbos, aritmetikos ir lietuvių kalbos, ko, žinoma, negalima bedievyste pavadinti, teisinosi, kad jis negalįs nieko žadėti be parapijos susirinkimo. Bet parapijos susirinkimas jau du metai kaip buvo laikytas, o ateityj, jei jis bus laikytas, tai gal už kokios dešimties metų.

Suprantama, kad norintieji mokintis negalėjo laukti parapijos susirinkimo ir jie kreipėsi į miesto mokyklų tarybą. Miestas jiems davė kambarį viešoj mokykloj prie kertės Turner Ave. ir Eleventh St. ir žadėjo mokytoją apmokėti. Bus moiknama anglų kalbos ir lietuvių kalbos gramatikos. Vadinasi, musų jaunimas, ieškodamas apsvietimo, gavo progą svieštis ir be kunigelio pagelbos.

Bet negalima musų kunigo nepapeikti ir už kitą dalyką. Parapijinė mokykla yra užlaikoma pačių parapijonų. Šitie parapijonai, negana to, kad jie negali tos mokyklos panaudoti savo reikalams, bet dar ji yra užlaikoma jų vaikų ištautinimui. Šitoje, nežinia kan., vadinamoje lietuvių mokykloje lietuvių vaikai lietuvių kalbos visai nemokinami. Joje vokietės, airės, ar francuzės seserys negali mokinti lietuvių kalbos, ar istorijos, o vaikai iš šitos mokyklos išėję tik džiką temoka pašokti gatvėje kur ant kertės. Jų protas neišlavintas ir jie gyvenimo visai nepažįsta.

M. K. S.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Naujas muzikos leidinys. Pas Mikas Petrauskas iš So. Boston, Mass., paskelbė sekantį pranešimą:

Šiuomi kreipiuos prie gerbiamųjų dailės mylėtojų paremt mano užmanymą. Nuo mėnesio gegužio pražidios leisiu "Kanklės,"—tai bus nuolatinis leidinys muzikos veikalų. "Kanklės" eis vieną kartą per mėnesį ir bus vien tik muziką, paskirta dainavimui, pianui, smuikai ar ir kitiems instrumentams, be jokių kitokių rašinių. Atskiras "Kanklių" numeris nuo 25 iki 60c. Bet kas užsiprenumeruos "Kanklės," visiems metams, tas gaus visus 12 numerių už 1 dolerį.

"Kanklės" pasižadu leist ištisus metus, nežiurint į nuostolius, kokius gal kartais prisieitų panešt. Jeigu nuostolių su leidimu "Kanklių" neturėsiu, tai leisiu ir toliau ir, pagal išgalės, didinsiu. Jeigu bus nuostolis sunkus, tai metus leidęs sustosiu.

"Kanklės" eis muzikos formate in octavo. Nuskirti šie dalykai: N—1. "Aras," maišytas kvartetas su piano palydėjimu. N—2. "Valia, Valužė," dviem balsam ir pianui; šita daina iš operos "Šienapiutė," N—3. "Naujoji Gadynė," balsui ir pianui. N—4. "Kripulis," naujas sokis iš operetės "Tarnaitė-Pamokė,"—tiktai pianui. N—5. "Dainius," balsui ir pianui N—6. "Daina be žodžių," dviem smuikom ir pianui. Kas bus leidžiama su kitais šešiais numeriais, bus pranešta vėliau.

"Kanklių" kaina,—Vienas Doleris metams!

Leidžiami "Kanklėse" veikalai bus renkami toki, kurie tinka plačiosios visuomenės naudojimui; visi veikalai tai Miko Petrausko kompozicijos."

Pinigus reikia siųst "money orderiais." Kas siųstų pinigus banko čekiu, tai privalo pridėt "extra" 10c.

"Kanklių" prenumerata Europon ir tosna šalysna, kur krasa nėra susijungusi mokesties ligumo delei su Suvienytomis Valstijomis —prenumerata metams $1.50.

Siųsk vieną dolerį šiuo antrašu:

M. Petrauskas.
395 Broadway, So. Boston, Mass.

IŠ MILLINOCKET, ME.

Pakėlė algas; darbininkų truksta. Great Northern Paper Co. iš savo noro pakėlė užmokestį darbininkams; pakėlė 2 centu valandai; paprastas darbininkas dabar gaus už 8 valandų darbą $2.48.

Užmokestį pakelti privertė kompaniją darbininkų trukumas. Pavasario sulaukus, darbininkai pradėjo išvažinėti kitur ir darbdaviai pradėjo net po namus darbininkų ieškoti. Kas norėtų iš kitur čia atvažiuoti, darbą gali gauti by kada. Pragyvenimas atsieina $6.00 savaitei.

Lietuvių veikimo jokio nėra; tie patįs, kurie pirmiaus šiek-tiek veikė, apleidžia miestelį ir važiuoja kitur darbo ieškoti.

Kovo 2 d. nežinomi piktadariai pavogė nuo tos pačios kompanijos 63 gabalus dinamito. Kovo 18 d. kaž-kas padegė mašinas popierai dirbti; tris mašinas suspėjo užgesinti, o viena apdegė; nuostolio iš to kompanijai buvo ant $10,000. Policija ieškoj, kas tą padarė, bet nesuranda.

Musų miestelio lietuviai smarkiai girtuokliauja, bet tarp jų yra ir gražiai sugyvenančių; šitie skaito laikraščius ir stengiasi apsišviesti.

Mokinys.

IŠ WATERBURY, CONN.

Balandžio 3 d. pas mus kalbėjo kun. J. Žilius apie suorganizavimą Amerikos lietuvių kapitalo, besirengiant prie laisvos Lietuvos ir ypač apie suorganizavimą lietuviško banko Vilniuje. Čia pat užsirašė žmonės apie $3000.00 minėtam tikslui. Vienas A. J. Povilaika, buvusis TMD. iždininkas, užsirašė, rodos, apie 10 šėrų po 150 rublių. P. Povilaika sako, kad jis tuojaus važiuosiąs Lietuvon, kaip tik karė užsibaigs.

Pereitą savaitę p. M. Šalčius, sekretorius Amerikos Lietuvių Centralinio komiteto skaite paskaitą Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopai. Buvo prisirinkę labai daug žmonių tos naudingos paskaitos pasiklausyti.

Vietinis.

Žinios Zinelės.

New Britain, Conn.

= Lietuvių korporacijos vagomų daiktų sankrova jau atdaryta ir besivertimas geras. Tiems, kurie dar neprisidėjo prie korporacijos su $25, kol-kas yra proga tą padaryti.

L. Savickas.

Mahanoy City, Pa.

= Jau 28 metai kaip Mahanojaus lietuviai turi bažnyčią ir klebonią. 1907 m. pasistatė didelę parapijos mokyklą, kur 16 draugijų laiko susirinkimus. 1910 metuose visa parapijos nuosavybė buvo pilnai apmokėta. Bažnyčia, klebonija ir mokykla lėšavo $151,000.

New York, N. Y.

= Suylg miesto sveikatos skyriaus atskaitos iš kovos su vaikų paralyžiumi, tos kovos pasekmės yra tokios: Viso susirgusių New Yorke ir jo apielinkėse buvo 9,063; iš to skaitliaus mirė 2,308; gyvais liko 6,775. Iš išlikusių miesto ligoninėse gydosi 5,003 ir privatinėse ligoninėse 1,073. Pilnai pasveikusių yra 102; kiti pasiliko suparalyžiuotais; taigi iš kiekvienų 90 paralyžiumi susirgusių kudikių pilnai pasveiko tik vienas.

San Francisco, Cal.

= Nesenai iš Petrogrado pribuvo čia J. Jucevičius konsulatų reikalais tam tikros bankos organizavime. Jis norįs susižinoti su Jurgelioniu, Kapsuku ir Mišeika.

Newark, N. J.

= Jau ilgokas laikas kaip kelios geležies liejyklos čia streikuoja, kompanijos dirba su streiklaužiais; tarp streikininkų ir streiklaužių įvyksta kruvini susirėmimai.

Athol, Mass.

= Darbai eina gerai, ypač merginoms; daugelis lietuvaičių dirba. Šapose dirbančios uždirba nuo $7 iki $16 į savaitę.

So. Boston, Mass.

= Bostono kolegijos moksleivis J. J. Ramanauskas kviečia "Keleivio" redaktorių Michelsoną į "disputus." Diskusijų tėma bus socializmas. Panašios diskusijos katalikų su socialistais buvo Lowell, Mass. ir abi pusi sakosi diskusijas laimėję. Katalikai nenori pasiduoti.

Niagara Falls, N. Y.

= Miestelis Niagara Falls stovi tarpe Ontario ir Erie ežerų, Kanados pasienyj, šale garsaus Niagaros krioklio. Gyventojų turi apie 55,000, tarp jų lietuvių yra apie 100 šeimynų ir apie tris kartus tiek pavienių; viso apie 450 žmonių. Lietuviai turi pasistatę bažnyčią, bet kunigo neturi

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popieros pusės, palikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Karė! Suvienytos Valstijos formališkai stojo karėn su Vokietija. To galima buvo tikėtis. Kitokio išėjimo nebuvo: arba Amerika turėjo ir toliaus sėdėti, sudėjus rankas ir žiurėti, kaip priešingai visiems įstatymams ir žmoniškumo dėsniams vokiečiai skandina nekaltus jos piliečius—vyrus, moteris ir vaikus,—arba ji turėjo griebtis kokių nors priemonių, kad savo piliečių gyvastį, kad savo teises apsaugoti.

Per pustrečių metų Amerika mėgino tokias priemones surasti ir ramiu budu savo piliečių gyvastis, savo teises ir savo garbę apsaugoti. Ji tarėsi, prašė, maldavo, grąsino Vokietijai, kad tik šitos karės išvengus. Bet atsitiko taip, kaip paprastai panašiuose atsitikimuose atsitinka: juo labjaus prašai, juo daugiaus nusileidi, juo daugiaus baimės parodai, tai juo labjaus tau priešas, tavo nulankumu paakintas, tau ant sprando lipa. Juo daugiaus Amerika notų Vokietijai siuntė, juo labjaus Vokietija Amerikai ant sprando lipo. Maža to, kad ji be mažiausio atsižvelgimo pradėjo skandinti Amerikos laivus ir žudyti Amerikos piliečius, bet ji dar pasikėsino ir ant Amerikos ramybės. Ji pripildė Ameriką savo šnipais, kurie rengė tiltų ir dirbtuvių dinamitavimus; ji per savo agentus mėgino sukelti streikus, savo pinigais ji palaikydavo ir tverdavo visokias taip vadinamas "taikos" propagandas, kad šios šalies gyventojus suskaldyti į dalis ir tokiu budu sukelti betvarkę šioj šalyj. Dar ir to buvo maža. Ji pradėjo rupintis, kad atplėšti nuo Amerikos jos valstijas ir sukurstyti karėn prieš Ameriką Mexikos ir Japonijos valdžias. To jau buvo perdaug. Jokia viešpatija negali leisti, kad su ja panašiai apsieitų ir panašiai pas ją šeimininkautų. Jeigu ji tai leistų, tai ji greitai nužudytų savo laisvę ir neprigulmybę.

Vienok nežiurint to viso, Amerika dar vis kentėjo, nes karės ji baisiai nenorėjo,—jeigu tik iš jos ištrukti buvo galima. Ji pareikalavo, kad Vokietija nustotų žudžiusi savo submarinais ramius Amerikos piliečius, keliaujančius jurėmis, kur jie, sulyg viso pasaulio pripažintų įsatymų, turėjo teisę keliauti.

Niekas nedrįs pasakyti, kad Amerika neturėjo teisės reikalauti, kad jos piliečių, kaip žiurkių, nežudytų. Savaitę tam atgal Vokietija galėjo išvengti šios karės. Ji galėjo neįstumti Amerikos karėn. Viskas, ką ji turėjo padaryti, tai užtikrinti Ameriką, kad vokiški submarinai neskandins daugiaus Amerikos laivų ir nežudys Amerikos piliečių.

Vokietijos valdžia betgi užsispyrė ant savo. Ji apreiškė, kad kas ten nebutų, ji savo submarinų neapžebos ir skandins viską be jokio atsižvelgimo taip, kaip iki šiolei skandino.

Tas privertė Ameriką griebtis paskutinio budo savo teisių apsaugojimui. O tas paskutinis budas—tai karė.

Paantrinam, Amerika karės nenorėjo ir negeidė, bet prieš savo norą ji tapo jon įtraukta, nes kita pusė, Vokietija, paprastai tariant, užsirioglino Amerikai ant sprando ir nulipti nuo jo nenorėjo.

Ir šitas atsitikimas parodo, kad išvengti karės nevisada galima. Jos galima išvengti tiktai tuomet, kada abidvi pusės jos nori išvengti. Jeigu gi viena kad ir labjausiai norėtų jos išvengti, bet kita pusė to nepaiso, tai karė visados turi iš to buti.

Europos didėji karė jau padarė keletą gerų dalykų. Vienas iš jų—tai nuvertimas monarchizmo Rusijoj. Europoj liko dar dvi monarchiškos gužtos—tai Vokietija ir Austrija. Amerika stojo demokratiškų tautų pusėje ir jos prisidėjimas, be abejonės, pagelbės greičiau išardyti ir tas paskutines paasulyj gužtas, kuriose per ilgus metus perėjosi despotizmas, žmonių prispaudimas ir kruvinų karių sėkla Amerika nesykį jau kovojo už augštus žmonių principus,—už žmonių laisvę, už tautų laisvę. Šiądien ji stojo didžiausion kovon už viso pasaulio laisvę—už nuvertimą paskutinių likučių autokratizmo.

Karės kaina brangi ir aukos baisios! Bet tikslas, už kurį šiądien eina kova tarp demokratijos ir autokratijos, yra dar brangesnis.

Musų barbarai. Du atsitikimai, pasitaikiusieji pastaruoju laiku tarp lietuvių, parodo baisiai žemą kulturiškumą nekurių musų visomenės sluogsnių.

Vienas atsitikimas buvo Brooklyne, kur laike tautininkų prakalbų vietiniai socialistai pakėlė didžiausį trukšmą suardymui lietuvių mitingo, nes tame mitinge žmonės norėjo išreikšti savo mintis ne taip, kaip socialistai norėjo. Korespondencijų skyriuje skaitytojas ras platesnį šio skandalo aprašymą.

Čia musų socialistai, kurie sakosi neva kovoją už žodžio ir nuomonių laisvę, ne tik mėgino tą laisvę užginti, bet savo fanatiškame pakvaišime pradėjo šukauti, kad kitaip negu jie manančius žmones reik "išmušti," "pakarti" ir t.t. Prisiėjo šaukti policiją, kad žodžio laisvę apginti nuo pakvaišusių "laisvės apaštalų."

Beveik tas pats atsitiko ir So. Bostone laike Dr. Šliupo prakalbų, kur vietinis socialistų vadas, socialistų laikraščio leidėjas, Jurgis Gegužis, su savo banda sukėlė didžiausį triukšmą salėje. Kaip pranešama, čia įsiutę fanatikai-socialistai pradėjo šukauti ant kalbėtojo "Kiaulė!" "Judošius!" ir net "'Užmušt jį!"

Ir kuomet panašius dalykus daro ne kokia nors "tamsi minia," bet žmonės, turintieji pretensijas vadintis "susipratusiais"; kurie sakosi esą "skelbėjai" laisvės, brolybės ir lygybės"; kurie nuolatos aušina burnas, rėkaudami apie žmoniškumą—tai laikas yra,—didis laikas,—atkreipti į tai atydą.

Panašus atsitikimai parodo, kad musų socialistai nėra sveikas politiškas kunas, bet greitai puvantis ir kirmijantis organizmas. Žmonės, kurie išryto šaukia apie žodžio ir nuomonių laisvę, o vakare grąsina pakorimais ir užmušimu tiems, kurie ta laisve nori naudotis,—tie žmonės yra ne kulturos, ne doros ir ne laisvės skiepytojai, bet kulturos, laisvės ir doros aršiausi priešai—tai barbarizmo apaštalai ir despotizmo palaikytojai, nes jie tiki tik į laisvę sau, bet ne kitiems žmonėms.

Męs niekados nebuvome augštos nuomonės apie musų socialistus, bet pastarieji atsitikimai parodo aiškiai, kad jų kvailas, apjakusis fanatizmas yra didesnis negu jų protas. Žmonės šviečiasi, tobulinasi, progresuoja, darosi kiltesni ir doresni; gi musų panašios rušies rocialistai ir jų vadai smunka žemyn, žvėrėja. Dvidešimts penkis metus atgal tamsios minios sufanatizuotų žmonių bombarduodavo Dr. Šliupą kiaušiniais už tai, kad jis savo pažvalgas į tikybą išreikšdavo. Šiądien dar aršiau apjakusie fanatikai-socialistai grąsina "užmušimu ir "pakorimu" tiems, kurie drįsta turėti kitokias politiškas nuomones, negu socialistai turi.

Kaip gaila tų pamišusių fanatikų! Kokia gėda lietuviams už tuos barbarus!

Ne viskas yra auksas, kas blizga. Kuomet Rusijos inteligentija, pasiremdama tinkamomis aplinkybėmis, pasekmingai ir beveik be kraujo praliejimo atliko revoliuciją, nuvertė nuo sosto carą, prašalino seną valdžią ir iš despotiškos šalies padarė laisviausią šiądien viešpatiją, visiems buvo įstabu išgirsti čia, Amerikoje, kad ta revoliucija esanti "netikra" ir "negera," kad reikia esą padaryti "tikrą revoliuciją." Sulyg to musų socialistiški laikraščiai ir apskelbė "karę" naujai Rusijos valdžiai, tvirtindami, kad ją reikia nuversti. Socialistų organizacijų atstovai, susirinkę nesenai Brooklyne, išnešė tokios pačios rušies rezoliuciją ir padarė net nutarimą, kad dabar esą reikia įtseigti fondą rinkimui aukų "tik-ai" revoliucijai.

Praeituose "Lietuvos" numeruose męs jau buvome rašę apie tai, kad kiekvienas žmogus, trokštantis Rusijai laisvės, privalo šiądien visų pirmiausiai kiek tik jis išgali palaikyti naują demokratišką Rusijos valdžią, o apart to privalo geisti, kad Vokietija, pakol ji yra tokia, kaip ji yra šiądien, privalo buti sumušta, nes kitaip naujai įgytoms laisvėms Rusijoj butų trumpas gyvenimas. Męs nurodėme, kad kas šiądien trukdo naują Rusijos valdžią ir kas nori, kad demokratiškoji Rusija šiądien mestų ginklus, praloštų karę ir tuo budu leistų autokratiškai Vokietijai išlošti šitą karę, tas nėra tikras laisvės draugas, bet tas, gal ir nenoroms, tik per savo neišmanymą, pagelbės atgyti senam Rusijos despotizmui, iššauks kontr-revoliuciją ir pagelbėtų carui atgauti savo sostą.

Beveik žodis-į-žodį tokią pačią mintį išreiškė ir Rusijos social-demokratų partija, kurios išleistoj dekliaracijoj štai ką skaitome:

"Naujos [rusų] valdžios programas yra užganėdintinas iki užtektinam laipsniui. Dabartinis stovis buržujinės ir kapitalistiškos draugijos, be abejonės, neleidžia perkeisti dabartinės revoliucijos į socialę revoliuciją. Bile mėginimas ton linkmėn galėtų iššaukti kontr-revoliuciją ir sugrąžinti monarchiją.

"Reikalingas demokratiškas kontroliavimas naujos valdžios darbų gali buti atsiektas per dalyvavimą tuomlaikinėje administracijoje darbininkiškos demokratijos reprezentantų ir per plačią bei pastovią visuomeninių jiegų ir armijos organizaciją.

"Centralinių Imperijų [Vokietijos ir jos šalininkų] pergalė atneštų suirutę ir pasodintų atgal senąjį režimą. Dabar labjaus negu kada nors yra reikalinga vesti kovą prieš paskutinę sieną monarchiškos kontrolės Europoje [t.y. prieš Vokietiją]."

Tokia yra nuomonė Rusijos social-demokratų partijos. Sulyginus ją su musų socialistų nuomonėmis, pasirodo, kad ne tik platesnės politikos reikaluose, bet net ir socializmo reikaluose musų socialistai pasižymi pastebėtina trumparegyste.

Spaudos ir laikraščių naujienos. Pranešama, kad apie šio mėnesio pabaigą Rymo-Katalikų Susivienijimas žada pradėti leisti savo locną organą, kuris vadinsis "Garsu." Naujasai organas eisiąs iš Brooklyno, o jo redaktorium busiąs p. Julius Kaupas, buvusis kiek laiko atgal "Draugo" redaktorium. Iki šiolei R.-Kat. Susivienijimas pasinaudodavo organo reikalams "Draugu," kur jis turėjo savo tam tikrą skyrių. "Garsas," turbut, bus savaitinis laikraštis.

— Iš So. Bostono pranešama, kad ten žada netrukus išeidinėti "Kauklės" po p. M. Petrausko priežiura. Tai nebus laikraštis, bet periodinis leidinys, susidedanti vien iš gaidų (notų). (Platesnis pranešimas apie tai korespondencijų skyriuj).

— Iš rytinių valstijų ateina žinių, kad yra sumanymas įkurti naują lietuvių dienraštį Brooklyne, ar New Yorke. Trįs dabar einantieji laikraščiai—"Vien. Lietuvninkų" (Brooklyne), "Ateitis" (So. Bostone) ir "Amerikos Lietuvis" (Worcesteryj, Mass.), buk mano sudaryti vieną bendrovę, ir išleisti dienraštį, paliekant taipgi ir savaitinį laikraštį.

— Socialistų laikraščiai "Laisvė" (Brooklyne) ir "Kova" (Philadelphijoj), sulyg atkartotinų gandų, žada taipgi susivienyti. "Laisvės" bendrovė buk norėtų savo biznį parduoti Socialistų Sąjungai ir tame reikale jau vedamos nuo tulo laiko derybos.

— "Kardas" (Worcester, Mass.), persikrikštijęs iš buvusios pliovonių "Šakės," ir žinomas kaipo Bagočiaus organas, kaip praneša, rytinių valstijų laikraščiai, buk likvidavęs savo biznį ir užsidarė, bet "Keleivis" praneša, kad jis girdėjęs, buk "Kardas" visgi dar ketinąs eiti—bet jau iš So. Bostono.

— Išėjo naujas, "velykinis" numeris juokų laikraščio "Tarkos."

Tiktai Sapnas!..

BAILYS AR DIDVYRIS?

Labai nedaug rasi tokių žmonių, kurie nesibijotų mirties. Karė nereiškia mirtį kiekvienam, kuris į ją eina: yra žmonių, kurie yra dalyvavę keliuose, keliolikoj, arba net keliose dešimtyse mušių, o visgi išliko sveiki ir gyvi. Bet visgi karė, suprantama, yra baisus dalykas, nes žmogus, kaip sakoma, stato savo gyvastį ant kortos: gali išlikti, o gali ir galvą paguldyti ir šisai paskutinis gali greičiau atsitikti negu pirmasai.

Todel daugumas karės mušių bijosi. Bet yra drąsių žmonių, kurie tokios baimės visai neturi. Seni kareiviai, kaip liudija šios karės nuotikiai, pasakoja, kad galima prie visko priprasti ir apsipratęs kareivis nedaug tepaiso nei ant kulkų, nei ant sprogstančių bombų. Yra net tokių atsitikimų, kad buvusis prieš karę bailys, pasirodo laike karės tikru didvyriu.

Labai įdomų straipsnį apie tai randame New Yorko laikraštyj Tribune, kurio atpasakojimą paduoda Literary Digest.

Baisiai Bijojo Karės.

Fred B. Pitney, minėto laikraščio korespondentas Francuzijoj, susitiko su tulu francuzu, vardu Leonas Barbesse, kuris išpasakojo jam apie savo prietikius laike karės.

Kuomet 1914 metuose tapo apskelbta karė ir Francuzija iššaukė pirmą kliasą rezervistų, Leonas Barbasse, sykiu su kitais, nuėjo pas karišką daktarą ant revizijos. Daktaras jo nepriėmė kariumenėn—jo plaučiai buvo džiova užgauti. Toliaus jis pats šiaip pasakoja:

"Taigi daktarai mane nusiuntė namo ir aš prisipažinsiu, kad buvau tuomet iš to nudžiugęs. Aš negaliu jums nei apsakyti, kaip aš nusidžiaugiau. Aš nenorėjau eiti karėn. Aš bijojau. Tas teisybė—aš bijojau. Ir kada daktaras pasakė, kad aš netinku kariumenėn, man net šokti norėjosi iš džiaugsmo. Daktaras sakė, kad jam gaila manęs, kad aš mat negalėsiu eiti karėn; aš taipgi nudaviau, kad ir man gaila, bet neperdaug jam tą "pasigailėjimą" rodžiau, nes jis dar butų galėjęs mane perleisti ir priimti pulkan.

Sugrįžau namo. Dabar jau man nebuvo pavojaus. Man jau nereikėjo eiti kariaut. Man neprisieis savo galvos paguldyti. Ir sarmatytis man nereikėjo, nes daktarai mane paleido. Bet gi aš jums pasakysiu, kad man buvo sarmata. Mano tėvynė buvo pavojuj. Vokiečiai įsiveržė į Francuziją. O aš buvau namie. Bet aš bijojau, ir viskas. Man buvo gėda delto, kad aš nekovojau už savo tėvynę,—už tėvynę, kuri manęs reikalavo, o kovoti aš bijojau. Aš bijojau buti sužeistu. Aš bijojau mirti.

Ar jųs pamenate tą laiką, kada valdžia iššaukė 1917 metų rekrutus čielais metais pirmą laiko? Tuomet ir aš nuėjau. Nuėjau pats iš savo liuoso noro. Dieve, kokią kovą aš pats su savim turėjau tuomet! Ejau keliu į komisijos namą, o šaltas prakaitas taip ir varvėjo nuo manęs. Per visus metus kasnakt aš sapnuodavau apie sprogstančias bombas. Aš jas girdėjau. Jos krito aplink mane. Aš buvau sužeistas. Aš jaučiau, kaip šaltas plienas lindo į mano kuną—viską tai aš mačiau ir jaučiau sapne.

Per visus metus aš mėginau šitą mano baimę paslėpti nuo savo žmonos, nuo savo draugų ir savo kaimynų. Ir per šitą laiką aš taipgi girdėjau savo ausyse kitą balsą, kuris man sakė, kad mano tėvynė mane šaukia. Baimė ir sarmata! Baimė ir sarmata! Mano tėvynė manęs šaukė, o aš bijojau eiti!

Žmogui, kuris myli savo tėvynę, nėra nieko aršesnio, negu buti apgavingu bailiu, ir dar aršiau, kada pats žinai, kad tokiu esi.

Pasiuntė jį Prie Verduno.

"Pagalios, kaip jau minėjau, aš pats nuėjau, nes aš negalėjau išlaikyti: pajautimas, kad aš turiu išpildyti savo pareigas sulyg savo tėvynės paėmė viršų baisioj kovoje, kuri per visus metus ėjo mano širdyje ir kuri mane baisiai kankino. Niekas to nežinojo. Daktarai juk mane atmetė. Niekas negalėjo man užmesti, ar prikišti ir pirštais rodyti, kad aš toks ir toks... Bet aš pats žinojau, kad aš bailys, nes aš bijojau buti sužeistu, bijojau mirties. Taigi, kada iššaukė 1917 metų rekrutus, aš pats nuėjau."

Šiuo laiku rekrutų rinkinys buvo mažesnis negu karės pradžioje ir musų Leoną priėmė. Ir turėjo gi jis giliukį! Jie jį paėmė ir nusiuntė į Verduną!.. Jie nusiuntė jį į tą žmonių skerdyklą, kur tuomet buvo didžiausi vokiečių užpuolimai ir kur žmogus galėjai greičiaus tikėtis per ežerą perplaukti, negu iš ten gyvas išeiti. Leonas Barbasse toliaus taip pasakoja:

"Jie nusiuntė mane į Verduną. Ar jųs galite suprasti, ką tas man reiškė? Tuomet vokiečiai smarkiausiai šturmavo šitą tvirtovę. Mane prirašė į veteranų (senų, pasižymėjusių kareivių) pulką sykiu su daugeliu kitų jaunų kareivių, kuriais reikėjo užpildyti jau išmuštus to pulko kareivius. Prirašė mane kaip sykis tuom laiku, kada reikėjo šiam pulkui eiti į priešakinę liniją.

Jųs pamenate, kaip tais laikais visi laikraščiai buvo pilni prirašyti apie baisumą mušių ties Verdunu. Skaičiau ir aš tuos laikraščius—ne apie musų kareivių narsumą aš skaičiau, bet apie mušių baisenybes. Aš jau dabar nepamenu, kaip aš stojau į liniją tą dieną, kada musų pulkas pradėjo kelionę į frontą. Viskas, ką aš tuomet dariau, buvo mechaniška, automatiška—aš pats to nejaučiau nei supratau, ką aš darau ir kam aš tą darau. Mus iššaukė dar prieš auštant; davė po puoduką kavos. Po to męs pradėjome eiti keliu.

Iki tam laikui aš visgi susivaldžiau save ir neišsidaviau su savo baime, kuri mane buvo apėmusi. Teisybė, aš truputį kalbėjausi su savo draugais-kareiviais ir gal tas mane išgelbėjo. Bet tą rytą, kuomet męs pradėjome savo kelionę į frontą, aš jau negalėjau kalbėti. Iš baimės aš, gali sakyti, pasidariau nebylys. Man buvo bloga. Mano viduriai, sakytum, į viršų kojoms persivertė. Ejau keliu, galvą žemyn nuleidęs, o kojos buvo sunkios tarsi kas milžiniškus akmenis butų prie jų priraišiojęs.

Girdi Kanuolių Baubimą.

"Tais laikais, kaip žinote, Verdune visados galima buvo girdėti didelių kanuolių baubimą. Šitą baubimą aš girdėjau per keletą dienų, kuomet musų pulkas ilsėdavos. Išeidavau tada pats vienas į mišką ir klausiausi ir pats save baidydavau, mėgindamas išsivaizdinti sau, kaip tai butų pačiam atsidurti po tų kulkų lietum. Tai buvo kvailas pasielgimas iš mano pusės, bet per du paskutiniu metu baimė mane buvo taip apėmusi, kad aš jau negalėjau suvaldyti ilgiau savo baimės.

Po to męs vėl jau keliaujame, keliaujame į tą peklą. Laipsniškai kanuolių baubimas vis garsesnis. Ejau keliu, kaip kokios mašinos ratas, nes aš buvau eilėse,—iš kiekvienos pusės ėjo kitas kareivis, iš priešakio kareivis, iš užpakalio kareivis. Turėjau eiti pirmyn. Mano valia negalėjo mano judėjimų kontroliuoti. Aš buvau lyg ta mašinos dalis. Mašina ritosi linkui to kanuolių baubimo ir aš ritausi sykiu su ja. Tai buvo ir viskas, tik sykį aš išsivėmiau.

Patėmyk tamista, kad iki tam laikui aš niekados nebuvau tikrai girdėjęs šovinio spiegimo; girdėjau tik tolimą baubimą ir sprogimo garsą. Buvome jau apie dvi valandi maršavę kelių, kuomet aš tikrai išgirdau pirmo šovinio spiegimą. Kur tai ore išgirdau ilgą, ploną švilpimą. Tai buvo naujas man negirdėtas balsas ir jis išrodė taip navatnas, kad aš pirmu sykiu pakėliau galvą augštyn. Kareivis-draugas, einantis šale manęs, nusijuokė.

— Tai kanuolės šovinys!—tarė jis.

Aš apsidairiau aplink. Mėginau pamatyti, kur tasai šovinys nulėkė, bet einantis paskui mane kareivis stumė mane pirmyn. Keletas kitų pradėjo juoktis iš manęs.

— Palauk, dar prisižiurėsi jų kiek tik norėsi—baikavo jie. Jie mat manė, kad aš labai "akvatnas" prie jų.

Tuom tarpu šoviniai pradėjo lekti lygiais laikotarpiais, ir visi lėkė vis vienon pusėn, ir vis su tokiu navatnu spiegimu. Kiekvieną sykį aš vis mėginau juos pamatyti.

— Bošai (taip francuzai pravardžiuoja vokiečius)—Bošai nori surasti musų bateriją (kanuolės), kuri stovi į kairę nuo musų prabilo vienas veteranas, senas mušių vilkas, jau pripratusis prie mušių ugnies.

Tuomet aš pats sau tariau: "Žiurėk, aš ištikro girdėjau šovinį ir visgi nebėgau iš baimės."

Tas man buvo labai navatna. Mėginau tą sau išsiaiškinti. Juk aš bijojausi. Bet visgi aš nebėgau. Tada aš pradėjau žingeidauti, kaip labai aš ištikro esu bailus; ir apie tai aš norėjau persitikrinti

Baimė Pradeda Kovą su Drąsumu.

"Išgirdau vėl šovinį ir mano žingeidumas pradėjo didintis. Aš norėjau eiti pirmyn ir pažiurėti, kaip toli aš galėčiau nueiti pirma negu mano baimė manė pergalės Kiekvieną sykį, išgirdęs šovinio spiegimą, aš pats save mėginau ir klausiau, ar aš bėgčiau, ar ne ir juo toliaus ėjome, aš vis sau atsakydavau:

— Ne, dar nebėgčiau—gal kitu sykiu, bet dar ne dabar. O ištikro turi buti tokis rubežius, už kurio aš iš baimės jau negalėsiu toliaus eiti ir bėgsiu atgal.

Buvo apie vienuolikta valanda ir męs sustojome užkąsti. Sustatėme savo ginklus į ožius šale kelio ir nusimetėm nuo pečių savo našulius, kad atsilsėti. Man baisiai palengvėjo ant širdies, kad aš jau taip toli galėjau nueiti. Aš nelabai buvau išalkęs, nes baimė man atėme apetitą, bet aš visgi tiek save suėmiau į rankas, kad prisispyriau valgyti, nes žinojau, kad turiu valgyti.

Kuomet męs tokiu budu ilsėjomės trįs kanuolių šoviniai pradėjo kristi netoli nuo musų—tiek arti, kad męs galėjome girdėti sprogimą, kuomet jie rėždavo žemėn. Pirma męs girdėdavom tiktai jų spiegimą ore. Kuomet pirmas šovinys sprogo, aš šokau nuo žemės. Spiegimas buvo garsus ir stiprus, o po to tuojaus pasigirdo aštrus sprogimas. Sprogus antram šoviniui, aš jau tiek sutvirtėjau, kad galėjau atsigrįžti ir pažiurėti, kaip nuo šovinio sprogimo pakilo akmenįs, žemės, dumai ir gabalai uolos! Oho! Aš jau savo akimi matau ir nebėgu. Dar vienas šovinys nukrito, neprilėkdamas prie musų. Nekurie kareiviai pakėlė galvas augštyn ir pamatė orlaivį, lakstantį aplink viršuj musų galvų.

— Geriau męs išsineškim iš čia—tarė jie.—Tai yra Bošų (vokiečių) orlaivis. Jis duoda signalus savo kanuolėms, nurodydamas vietą, kur męs esame.

Šovinys krito čia pat prieš musų pulko pirmas eiles, tiesiog beveik ant kelio. Aš negirdėjau aficierų komandos, bet męs visi susirinkome savo ginklus ir našulius ir greitu žingsniu pasileidome toliaus.

Aš tiesiog pažiurėjau, gali sakyti, "į akis" tam šoviniui, kuris krito musų priešakyj ir nebėgau. Tai jau naujas man progresas. Teisybė, aš sudrebėjau, mane sukratė, bet aš nebėgau. Dar labjau užsimaniau dabar išmėginti pats save, kaip arti aš galėsiu prieiti,

kaip arti aš galėsiu save priversti prisiartinti prie ugnies, kad nebėgčiau.

Praėję kiek laiko tuom keliu, męs prisiartinome prie vietos, kur jau prasidėjo užpakalinės tranšėjos. Čia jau vokiškų kanuolių šoviniai krito visur aplink mus. Vokiškas orlaivis vis dar lakiojo ties musų galvomis, mėgindamas nureguliuoti vokiškų kanuolių šaudymą. Kėliu eidami, męs maršavome po keturis vyrus eilėje, o čia jau prisiėjo išsitęsti į ilgą liniją, nes į tranšėjas pradėjo eiti tik po vieną vyrą—vienas paskui kitą. Todel tiems, kurie buvo užpakalinėse pulko eilėse, prisiėjo laukti Męs neturėjome ką daryti, tik stovėti ant kelio, daboti krintančius šovinius ir laukti savo eilės.

Verduno Tranšėjose.

"Aš mėginau sekti akimis paskui kiekvieną lekiantį ore šovinį. Mano galva vis aplink sukinėjosi. Prie kiekvieno sprogimo pašokdavau nuo žemės. Negalėjau mat suvaldyti ir sukontroliuoti savo muskulų (raumenų). Bet visgi aš įgavau tiek drąsos, kad išėjau iš kelio ir pradėjau eiti į lauką, linkui sprogstančių šovinių. Mat norėjau pažiurėt, ar aš galėsiu tai padaryti—artintis prie sprogstančių šovinių. Prisiartinau tiek, kad galėjau girdėti byzėjimą skeveldros, pralėkusios viršum mano galvos. Tada pradėjau laukti kito šovinio atlekiant. Tai buvo sunkus man darbas, bet pasirėmiau ant šautuvo, laukiau ir žiurėjau, akis įstatęs į tą vietą, kur nesenai buvo sprogęs šovinys. Jeigu aš bučiau nukėlęs savo akis nuo tos vietos, tai gal bučiau neišlaikęs ir pabėgęs. Sulaukiau, kol vėl šovinys sprogo ir skeveldros pralėkė pro mano ausį.

— Na, tai dabar galiu eiti atgal,—tariau aš pats sau. Bet ėjau atgal labai greitai. Tranšėjose nebuvo taip bloga. Atlekė francuzas lakunas ir nuvijo vokišką orlaivį, kuris buvo mėginęs musų vietą savo kanuolėms nurodyti."

Sugrįžęs į tranšėjas, jis pradėjo svarstyti, ką jis padarė, ką matė ir jam išrodė, kad jeigu jis sykį jau taip padarė, tai jis galėjo lengvai ir vėl tai padaryti. Norėjo įkalbėti sau, kad jis jau nesibijo. Bet tas buvo nelengva. Jis jautė, kad jis dar vis bijosi, kad jis dar vis savo baimės nepergalėjo. Jis pats toliaus taip pasakoja:

"Taip, aš bijojausi. Aš pats tai žinojau. Visados aš bijojau ir iš mano galvos niekados neišeidavo mintis ir klausimas: ar baimė pergalės mane, ar aš pergalėsiu baimę?

Skersai Per Ugnį.

"Vieną sykį pasitaikė taip, kad reikėjo nunešti žinią iš musų užpakalinių tranšėjų į priešakines tranšėjas prie Bois des Corbeux. Vokiečiai atakavo priešakines tranšėjas ir kad atskirti musų rezervas, kad męs negalėtum duoti pagelbos iš užpakalinių tranšėjų į priešakines, vokiečių artilerija užleido "ugninę kurtiną" ["Ugnine kurtina" pasidaro tokiu budu: kanuoles nustato taip, kad jų šoviniai kristų tuojaus užpakalyj priešakinių tranšėjų. Tokiu budu tarp priešakinių tranšėjų ir rezervų, esančių užpakalyj, padaro ugnies sieną, arba uždangalą, kad rezervų neprileisti į pagelbą priešakinėms tranšėjoms, kurias tuom laiku kariumenė šturmuoja, kad jas paimti. "Ugninę kurtiną" galima padaryti tik tuomet, kada yra ilga linija kanuolių, kurios savo šoviniais atskira priešakines priešo tranšėjas nuo užpakalinių taip, kaip nelyginant teatre kurtina atskiria publiką nuo scenos—iš to ir paeina žodis "ugninė kurtina"].

"Taigi, kad pasiekti su ta žinia priešakines tranšėjas, reikėjo pereiti per tą "ugninę kurtiną." Aficieras užklausė, ar nesiras liuosnorių, kurie apsiimtų tai padaryti ir žinią nunešti. Atsirado jų ir iš jų tarpo aš likau išrinktas.

Iki tam laikui jau aš buvau sau išsidirbęs tokią nuomonę, kad žmogus gali padaryti kad ir kas-žin-ką, jeigu jo priedermė to nuo jo reikalauja ir jeigu tik jis apie tą savo priedermę nepamirš, bet laikys ją visados savo mintyje. Tokia mintis man atėjo galvon pirmą dieną, kuomet aš jėjau į tas užpakalines tranšejas ir nuo to laiko aš ją visados laikiau galvoje ir išsidirbau sau tokią nuomonę laike ilgų naktų. Aš mat patėmijau, kad aš galiu save ir savo baimę suvaldyti, jeigu tiktai tam yra priežastis ir reikalas. Ir po to aš atradau, kad ta priežastim ir tuo reikalu yra Francuzija (tėvynė).

Be abejonės, jųs galite pasakyti, kad mano prisirišimas prie Francuzijos privertė mane taipgi eiti liuosnoriai kariumenėn. Bet aš netaip manau. Aš manau, kad pirmiausiai mane prie to prive tė gėda—sarmata, kad aš bijojau ten eiti, kur kiti nuėjo. Nežiurint to, kad aš turėjau gerą pasiaiškinimą, kodel aš neinu,—tą daktaro atmetimą,—aš savo keliu žinojau, kad tiktai baimė mane laike namie. Todel, kad aš negalėjau pasakyti šitos teisybės savo žmonai, draugams ir kaimynams,—todel aš ir išėjau vėliaus karėn.

Tik vėliaus aš pajutau, kad čia dė užduotis, arba pareiga gali nuvesti žmogų kad ir kas-žin-kur, ir su šaltu, ramiu protu. Aš išsilaikiau vokiečių atakuose, aš dalyvavau kontr-atakuose ant vokiečių. Aš gulėdavau bombų padarytose duobėse, gelbėdamas musiškiams atlaikyti liniją laike vokiškų atakų, kur visai nebudavo tranšėjų. Ir per šitą visą laiką aš niekados nepamiršau savo baimės, bet tuom pačiu laiku aš mislijau apie Francuziją, apie savo tėvynę ir apie savo pareigą linkui jos; ir nors aš drebėdavau, nors šaltas prakaitas pylėsi nuo manęs, bet aš laikiausi tvirtai.

Ar jųs kada nors matėte "ugninę kurtiną"? Jųs galite prieiti prie jos ir ištiesti išilgai matininko lenciugą ant žemės, pažymėdami liniją, kur šoviniai krisdavo, o už tos linijos toliaus—tik burbuliuojanti, verdanti nuo bombų sprogimo žemė, sakytum, kaip vilnis, mušančios į aukštą krantą. Šitoj vietoj, kuomet prasideda "ugninė kurtina," nėra protarpių tarp bombų sprogimo. Nėra taip, kad butų vienas sprogimas, paskui kitas ir tt.—ne, bombų krinta tuom pačiu laiku taip daug ir taip tankiai viena prie kitos, kad jų sprogimai susilieja į vieną nenustojantį, baisų griausmą, tarsi, dangus ant žemės griutų.

Kaip minėta, aš tapau išrinktas, kad pernešti per tą "ugnies kurtiną" žinią iš musų tranšejų į priešakines tranšejas. Prisiartinau ant 50 jardų (150 pėdų) prie tos "ugninės kurtinos" ir sustojau, kad gerai prisižiurėjus ir išsirinkus sau saugesnį taką per ją. Bet jokio tako, jokios liuosos nuo šovinių vietos nebuvo matyti. Nespėjau sau išsirinkti vietą, kuri išrodė lyg saugesnė nuo bombų, kaip štai kritusios bombos išnešė į padanges toj vietoj žemes,—visi krumai, akmenai, medeliai—viskas ėjo į padanges nuo naujo bombų lietaus. Mano širdis apsalo. Pilve išsyk pasidarė kaip ir tuščia. Aš žinojau, kad priėjau prie tolimiausio rubežiaus ir kad toliaus jau aš negalėčiau eiti. Štai aš atradau pagalios tokį laipsnį, kur mano baimė buvo didesnė negu mano pareiga linkui tėvynės. Kritau ir išsitiesiau plokščias ant žemės. Kaip ilgai taip gulėjau, to aš nežinau. Mislyti aš apie nieką nemislinau. Tik jaučiau baisią, neišaiškinamą baimę."

Pekliškoj Ugnyj.

Toliaus šisai kareivis pasakoja, kad kuomet jo jausmas sugrįžo, tai jis pamatė, kad jis buvo sulenkęs nagus ir nagais įsigriebęs į zemę, griebdamasi už sausų žolės šaknų, jis kaip žaltys čiaužDamas lindo į "ugninę kurtiną." Šiuom laiku, jis sako, vargiai jis galėjo suprasti, ką jis daro. Jis tik pamena, kad kuomet jis krito plokščias ant žemės, per jo galvą perlėkė, kaip žaibas, mintis, kad daro tą auką del tėvynės, kad pareiga linkui Francuzijos šaukia jo. Toliaus jis pats taip pasakoja:

"Kuomet aš tik prisiminiau apie šitą savo pareigą, tai tuom pačiu momentu aš pašokau nuo žemės ant kojų—tik ant vienos sekundos, ne daugiau, tik ant tiek laiko, kad pasakyti sau "Aš negaliu duoti sau laiko, kad baimė mane apimtų," ir po to aš šokau pirmyn į tą sprogstančių bombų peklą. Aklai aš įlindau į šovinių suknistą žemę ir vėl parkritau veidu ant žemės. Bet šiuom laiku mano protas jau dirbo. Man pasiliko tik vieną dalyką padaryti, ir tą dalyką aš žinojau—tai buvo, kad eiti pirmyn.

Pradėjau čiaužti ant rankų ir kelių. Atsistoti negalima buvo, nes tai buti mirtis ant vietos. Dvidešimts sykių sprogimai šale kritusių bombų parmušė ir ištiesė mane ant žemės, žadą man atėmė didelis oro spaudimas. Bet aš vis repliojau keturpėstis toliaus. Aš nei nejaučiau, ar aš dar sveikas, ar jau sužeistas. Išrodė man, kad bombos skeveldra mane pataikė. Du šimtu jardų (600 pėdų) aš tokiu budu čiaužiau per ugninę kurtiną ir pagaliaus iš jos išlindau ir pasiekiau musų priešakinių tranšejų. Už tai man davė Médaille Militaire (kariška medalį)."

Sekančiu sykiu aš mačiau šitą Leoną Barbasse fronto užpakalyj Somme apskrityj, vienam iš ligonbučių, kur sužeisti kareiviai buva tik keletą valandų, nebent jie ra persunkiai sužeisti ir jų negalima saugiai vežti toliaus į užpakalį nuo fronto. Leonas buvo vienas tų, kurių negalima buvo toliaus vežti. Jis gulėjo su užmerktomis akimis, užmigęs, ar apsilpęs—greičiaus, turbut, apsilpęs,—jo galva ir pečiai buvo truputį pakelti padėkomis. Šale lovos kabojo jo kareiviškas šinielius prie kurio buvo prisegta naujas kryžius Legion d'Honneur (Garbės Legiono Kryžius—aukščiausia dovana francuzų armijoj). Aš sustojau prie jo lovos.

— Nors maža viltis, bet dar yra,—tarė daktaras, parodęs į jo lovą.

— O ką jis padarė, kuom jis vėl atsižymėjo?—paklausiau daktaro.

— Jis nuvedė savo kompaniją (rotą) į Daniecourt parką, kuomet visi rotos oficierai jau buvo išmušti—atsakė daktaras.—Čia jie įsėdo parke ir laikėsi per dvi dieni, nes jis nenorėjo vokiečiams pasiduoti, iki męs padarėme naują ataką, užgriebėm parką, parko paločių ir visą kaimą. Jis buvo sužeistas tuojaus pirmą dieną, bet nepasidavė. Jis gavo užtai Garbės Legiono kryžių ir jį padarė jaunesniu leitenantu, bet apie tai jis gal niekados nežinos,—užbaigė daktaras.

Bet jis "sužinojo." Korespondentas matė jį vėliaus dar sykį. Šiuom sykiu jis jį sutiko ant Paryžiaus bulvarų. Jo šinieliaus tušča rankovė buvo prisegta prie krutinės, ant kurios prisegti tris orderai: Croix de Guerre (kariškas kryžius) jau su trimis palmomis, Médaille Militaire ir Legion d'Honneur. Jis man papasakojo, kad pakelyj sustojo pasižiurėti Paryžiaus, kol traukinys nepaims jo atgal į jo tėvyškę, į namus prie žmonos ir sunaus.

— Dabar aš galėsiu jiems pasakyti, kad aš anuomet buvau bailys"—tarė jis korespondentui.

Ir po to viso, ką jis atliko, nebus jam sarmata prie savo pirmesnės baimės prisipažinti: jis didvyriškai atliko savo pareigą sulyg savo tėvynės.

Ar-gi tas Galimas Butu Daiktas?

Sako, Vokiečiai Įskiepino Francuzams Džiovą.

Amerikoniškas karės korespondentas Francuzijoj, Mr. Eyre, balandžio 2 d. telegrafu pranešė, kad buk vokiečiai, pasitraukdami iš Francuzijos įskiepino džiovos pėrus francuzų gyventojams—vyrams, moterims ir vaikams. Apie šitos žinios teisingumą liudijo francuzas daktaras, bet ji išrodė taip pasibaisėtina, kad sunku buvo tikėti, kad vokiečiai nueitų jau net prie tokio žiaurumo. Todel New Yorko laikraštis World telegrafavo korespondentui Eyre, paliepdamas jam gauti kokį nors žinomą ir bešališką amerikoniską daktarą patologistą Francuzijoj ir šitą žinią nuodugniai ir bešališkai ištirti.

Mr. Eyre gavo Dr. T. C. Beebe, žinomą patologistą iš Bostono, bet dabar esantį Francuzijoj. Dr. Beebe tyrinėjo šitą skurdą ant vietos, Francuzijoj, ir korespondentas telegrafu pranešė apie šito tyrinėjimo pasekmes. Kopiraituotas straipsnis apie tai tilpo laikraštyj "The New York World," kurio turinys žemiaus yra paduotas iš Chicagos laikraščio "Tribune."

"Nors dabar absoliutiškai negalima surasti tokio budo, kuriuo galima butų gauti tikras priparodymas,—rašo korespondentas,—bet Dr. T. C. Beebe yra palinkęs manyti, kad vokiečiai yra mėginę užkresti ir išplatinti Francuzijoj džiovą."

Dr. Beebe, kuris yra perdėtiniu laboratorijos prie Amerikoniško ambuliansinio ligonbučio miestelyj Neuilly, nuvažiavo į Chantilly, kur randasi daug žmonių iš distriktų Noyon, St. Quentin, Chauney, Noy ir Lassingny, t. y. iš tų distriktų, kurie buvo po vokiečiais ir iš kurių vokiečiai tik-ką dabar yra pasitraukę. Dr. Beebe nuvažiavo tyčia, kad ištirti gandą, buk vokiškos armijos daktarai įskiepijo žmonėms džiovos pėrus.

Francuzų kariški daktarai—Dr. Gailleux, vedėjas Barono de Rotschildo ligonbučio miestelyj Chantilly ir Dr. Caquille, vedėjas ligonbučio de Conde toj pačioj vietoj,—pranešė, kad didesnė dalis liudijimų nurodo į tai, kad vokiški daktarai, po pretensija skiepijimo neva nuo rauplių, ištikro mėgino įskiepinti žmonėms džiovos ligą.

Šitie vokiški daktarai įkalbinėjo žmonėms, kad, girdi, rauplės yra prasiplatinę Francuzijoj ir tokiu budu įkalbino zmonės pasiduoti skiepinimui.

Dr. Beebe, ištyręs dalykus, tarp kit-ko pasakė: "Yra labai daug reiškiantis faktas, kad tiktai tarp tų žmonių, kurie buvo skiepinti per vokiškus daktarus, pradėjo plėtotis džiovos liga, o neskiepinti vaikai, nors serga nuo pneumonijos ir kitų ligų, bet džiovos ženklų neparodo. Tas pats yra ir su senesniais žmonėmis. Toks apsireiškimas, žinoma, meta šešelį ir gimdo nužiurėjimą ant vokiškų daktarų."

Abudu viršminėti daktarai ir Dr. Beebe išreiškė nuomonę, kad dabar negalima gauti tikro priparodinimo apie tai, ar vokiški daktarai tikrai skiepino džiovos pėrus, nes kad tą tikrai priparodyti, tai reikėtų buti prie skiepinimo ir išexaminuoti įskiepijamus perus.

Pradėjo skiepyti prieš pasitraukimą.

Nelabai galima tikėtis, kad vokiečiai butų skiepiję francuzų žmonės tam, kad juos nuo rauplių apsaugojūs,—sako Dr. Beebe. "Jeigu vokiečiai butų taip skiepiję tuojaus, ar netrukus po užėmimo šitų francuziškų provincijų (1914, 1915 ar 1916 metais), tai galima butų manyti, kad jie skiepijo su tuo tikslu, kad apsaugoti žmones nuo ligų ir kad kareiviai nuo jų tomis ligomis neužsikrėstų.

"Bet žmones visi pasakoja, kad pirmiaus niekur vokiečiai žmonių neskiepijo, o pradėjo juos skiepyti tiktai apie 4 ar 6 savaites prieš savo pasitraukimą iš tų provincijų,—kitais žodžiais tariant, pradėjo skiepyti nuo to laiko, kada paaiškėjo kad jie turės iš tų provincijų trauktis atgal.

Dr. Cailleux ir Dr. Caquille, kurie išvadžiojo Dr. Beebe po ligonbučius, tikrino, kad jie labai nusistebėjo, kuomet jie patėmijo džiovos ženklus pas žmones 70, 80 ir net 90 metų senumo, nes paprastai tos aplinkybės, kurios užkrečia džiova jaunesnius žmones, butų nukirtę senesnius ir silpnus žmones beveik ant vietos.

Šitie daktarai paaiškino, kad ištirti šitokį reikalą yra nepaprastai sunku, nes didesnė dalis šitų žmonių yra paprasti žmonės, o jų protiškas supratimas dar labjaus tapo suardytas karės baisenybėmis.

Didesnę dalį supratlivesnių ir inteligentiškų žmonių vokiečiai išbruko į Vokietiją; gi pasilikusieji žmonės yra mažai inteligentiški ir tyrinėjimas todel yra dauk sunkiau daryti.

"Labai gaila—pasakė Dr. Caquille daktarui Beebe,—kad tamista neatvykote čionai aukščiau, nes beveik visuose atsitikimuose šitie užsikrėtimai greitai išsivystė į aštrią džiovą ir ligoniai išmirė kaip musės."

Geriau butų padarę, užmušdami juos.

Dr. Beebe kalbėjo su tais ligoniais ligonbučiuose ir kitose vietose ir visi jie pasakoja maž-daug tą patį: kaip vokiški daktarai, nuduodami draugiškumą, pasakojo žmonėms, kad Francuzijoj užviešpatavo rauplės, kad francuzų daktarai neturi vakcinų ir kad jie, vokiečiai, įskiepis juos pirma pasitraukimo, kad jie paskui negalėtų užsikrėsti rauplėmis nuo savo vientaučių, kuomet čia atvyks francuzų kariumenė.

"Nėr ko čia ginčytis dabar apie tai, ar vokiečiai įskiepijo žmonėms džiovos ligą, nes šito dalyko, kaip sakiau, negalima dabar tikrai prirodyti"—sakė Dr. Beebe. Bet, aplamai kalbant, šitas klausimas nei nėra taip svarbus, nes kiekvienas žmogus, nei nebudamas daktaru, gali aiškiai pamatyti, ką vokiečiai abelnai yra padarę su šitais žmonėmis.

"Išvarymas šitų senelių, ligotų, pamišusių žmonių ir mažų kudikių su sergančiomis motinomis, buvo nežmoniškas darbas. Labai mažas jų skaitlius galės išlaikyti ir pergyventi tas baisenybes, per kurias šie žmonės perėjo. Beveik žmoniškiau butų vokiečiai padarę, jeigu jie butų juos ant vietos išmušę."

Taip užbaigė Dr. Beebe. Dr. Beebe yra gimęs Springfielde, Mass., ir baige Harvardo universitetą 1896 m. Jis praktikavo Bostone net iki karės, o karei prasidėjus, pastojo į Raudonąjį Kryžių ir išvažiavo Francuzijon, kur jis iki šiam laikui dirba kariškuose ligonbučiuose prie Amerikoniško ambulianso.

ISTORIJA "PAVOGTU" 90,000 RUBLIU.

Savo laiku daug trukšmo ir pas mus Amerikoj padarė žinia, kad Tatjanos Komitetas Petrograde siuntęs į Lietuvą 100,000 rublių pašalpos lietuviams; kad tuos pinigus pavesta p. Leonui žinomam Lietuvos veikėjui nuvežti į Stockholmą ir ten perduoti tam tikriems pasiuntiniams, kurie nuvežtų juos į Vilnių lietuviams; kad tie pinigai buvo įduoti lenkų pasiuntiniui kunigaikščiui Liubomirskiui (ar jo įgaliotiniui), atvažiavusiam iš Lenkijos į Stockholmą, bet kad p. Smetona pranešė vėliaus iš Vilniaus, kad jis gavęs vieton 100,000 rub., tik 10,000 rublių—vadinasi, 90,000 rublių kur nors žuvo.

Kuomet ta žinia pasiekė Ameriką, Andrius Bulota—nelemtas lietuvių veikimo ardytojas ir griovikas, važinėjantis po Ameriką ne tik aukų socialistų fondui rinkti, bet ir suirutes tarp lietuvių kelti,—buvo vienas iš pirmų, kuris apskelbė, kad "visuomenė saugotųsi ir apsižiurėtų su savo aukomis" (tas buvo "Lietuvių Dienos" laikais). Jis davė suprasti, kad esą Lietuvių Centralinis Komitetas esąs į tai įmaišytas ir kad veikiančios Europoje "klerikalų ir tautininkų" draugijos susitepė vagyste.

Socialistų laikraščiai, kaip "Naujienos," "Keleivis" ir kiti dar aiškiau įtarė, kad, girdi, tie 90,000 rublių žuvę "pas saviškius,"—kitais žodžiais tariant, kad vienas iš garbingiausių ir teisingiausių Lietuvos veikėjų, p. Leonas tuos pinigus pavogė.

Nors išrodė aišku, kad jeigu tie pinigai žuvo, tai jie galėjo žuti tik laikotarpiu nuo įdavimo tų pinigų Stockholme lenkų pasiuntiniui ir iki įdavimo jų Vilniuje p. Smetonai, vienok kaip p. Bulota, taip ir nesąžiningi musų socialistų laikraščiai visų primiausiai metė šešėlį ant veikiančių Europoje lietuvių draugijų ir ypatingai ant p. Leono, nuo kurio pradėjo reikalauti "pasiaiškinimo." Socialistiškas laikraštelis "Naujoji Lietuva," einantis Petrograde, ir nuo pat savo pradžios atkakliausiu budu besikabinėjęs prie "Lietuvių Draugijos" ir kitų organizacijų, ne tik kad atkartojo šitokius "Naujienų" įtarimus, bet dar turėjo drąsą prigrąsinti p. Leonui teismu, nors jokių tikresnių ar bent rimtesnių prirodymų "Naujoji Lietuva" neturėjo, o rėmėsi "Naujienų" "Keleivio," Bulotos ir panašiomis pliovonėmis.

To jau buvo perdaug. Bomba sprogo ir kuomet dumai išsisklaidė, tai pasiliko tik viena smarvė, kurią prisieina dabar tiems šmeižikams uostyti.

P-as Leonas per "Lietuvių Balsą" davė atsakymą, kuris visai numušė nuo kojų "Naująją Lietuvą" ir parodė ne tik jos klaidą, bet parodė, kad tasai šlamštas laikraštelis sauziniai teisybę sufalsifikavo ir faktus suklastavo, kad tik savo nešvaraus tikslo atsiekti. Išėjus tai falsifikacijai aikštėn, pradėta kalbėti apie patraukimą šmeižikų teisman ir "Naujoji Lietuva," matydama karštą pirtį prieš save, pasiskubino prisipažinti prie "klaidos" ir viešai p. Leono atsiprašė.

Ką padarys musų amerikoniški šmeižikai ("Naujienos" "Keleivis" etc),—kol kas nežinia. Toli budami, ir teismo todel nesibijodami, jie greičiausia nei prie "klaidos" neprisipažins, o apie atsiprašymą prieš žmogų, kuriam jie savo nepamatuotais įtarimais nuplėšė garbę, taip pat vargiai galima svajoti.

Žemiaus paduodame p. Leono straipsnį. "Štai kaip mus teisybė skelbama" iš "Lietuvių Balso" ir "Naujosios Lietuvos" gremėzdišką atsiprašymą, kuriame ji nuverčia visą bėdą ant savo "apžvalgininko."

LEONO ATSAKYMAS.

"Lietuvių Balsas" (No. 5—1917 m.).

Vėl Nedorybės.

Musų skaitytojai žino istoriją su siųstais Lietuvon Tatijanos Komiteto pinigais. Darpavasaryj jis buvo įgaliojęs savo vice-pirmininką V. V. Nikitiną nuvežti 400,000 rb. Stokholman). Ten tuos pinigus turėjo paskirstyti šiaip: 300,000 rub. į Varsuvą kunigaikščio Liubomirskio vardu ir 100,000 r. Smetonos arba A. Vileišio vardu. Kaip kun. Liubomirskiui taip ir A. Smetonai buvo duota žinia, kad atvyktų Stokholman patys arba įgaliotinius atsiųstų. Atvykus vienam tik Liubomirskio įgaliotiniui, visi pinigai buvo įduoti šiam pastarajam su pažymėjimu, kad 100 tukstančių rublių atskiru paketu butų pasiųst į Vilnių A. Smetonos ir Vileišio vardu. Tuo laiku buvo deleguotas ir Lietuvių Draugijos Centralinio Komiteto vice-pirmininkas P. Leonas, kad pasimačius su Smetona, kad padarius reviziją musų įgaliotinių veikimo Stokholme ir kad A. Smetonai neatvykus pasitarus su V. V. Nikitinu. kaip tous pinigus siųsti. Tai tokia pirma tos istorijos stadija. Kuomet buvo įduoti pinigai lenkams pirm. negu P. Leonas pasitarė su V. V. Nikitinu)....

"Naujoji Lietuva" (No 5—1917 m.) Spaudos dirvoje.

" Naujas skandalas.—Paskutiniame (sausio 15 d.) "Lietuvių Balso" numeryj randame savotiškai įdomių dalykų Straipsnyj "Vėl nedorybės" rašoma, kad P. Leonas Centro Komiteto buvo siųstas Stokholman pasimatyti ir sykiu su Nikitinu 100,000 rb., įteikti turėjusiam ten atvykti p. A. Smetonai. Smetona Stokohlman neatvažiavęs ir, kaip p. Leonas ir "Lietuvių Balsas" sako, tuos šimtą tukstančių rublių p. Leonas Smetonai ar Em. Vileišienei nuvežti įdavęs Liubomirskiui). .....

Žodis į žodį išrašiau abiejų laikraščių tas vietas, kur kalbama apie 100 tukstančių rub. išsiuntimų iš Stokholmo į Lietuvą. Raskite gi, meldžiamieji, "Lietuvių Balse," kuriuo remiasi "Naujoji Lietuva," tai, ką ji rašo,—kad aš įdavęs Liubomirskiui tuos pinigus nuvežti A. Smetonai. Maža "Naujajai Lietuvai" tokio "Lietuvių Balso" žodžių iškraipymo; ji dar tvirtina, kad ir aš pats tai sakęs ir kad pinigai turėję, buti nuvežti Smetonai, Em. Vileišienei,—nors "L. Bal." apie Vileišienę nė žodžio nebuvo sakyta.—Aš apie save ne tik "Lietuvių Balse" ar "Naujajai Lietuvai" nesakiau ir negalėjau sakyti, kad aš įdavęs Liubomirskiui 100,000 r. nuvežti A. Smetonai ir Vileišiui. Nesakiau ir negalėjau sakyti delto, kad to nebuvo. Tai prasimanė tie, kam rupi suteršti mano vardą demokratinių minių nuomonėje, bent tų minių dalies, kuri skaito tik "Naująją Lietuvą." Mano vardo gi suteršimas, kaip aiškiai matote iš šito atsitikimo, rupi taip vadinamiems "demokratijos" monopolistams iš "N. Lietuvos." Jeigu jiems sąžinė tokius įrankius, kaip aiškus melas, leidžia vartoti,—te sau dirba. Aš įtikrinu jiems, kad tame visuomeniniame silpname darbe, kurį dar galėsiu dirbti, aš niekuomet tokiais įrankiais prieš juos nesinaudosiu.

BETHMANN-HOLLWEG,
Vokietijos Kancleris.

Dabar prie paties pinigų siuntimo. "N. Lietuva" šaukia: "kodel Leonas to pasiaiškinimo nepaskelbia."... Iki nebuvau gavęs "N. L." 1917 m. No 3, nebuvau manęs, kad man reikia kas tai aiškinti, nes man rodėsi, jog Amerikos "Naujienų" ir "Keleivio" klaida "Lietuvių Balse" No 5-me atitaisyta. Bet iš "Naujosios Lietuvos" šaukimo matyti, kad to negana. Taigi apsakau, kaip kas buvo. Tuose Tatijanos Komiteto, ar prezidiumo tų tautinių organizacijų atstovų posėdžiuose, kuriuose buvo aptartas pinigų siuntimas Lenkijon ir Lietuvon, dalyvavo iš pradžių p. Yčas, paskiaus p. Šilingas. Šitasai Centro Komitefo prezidentuž p. Yčui užsienin išvažiavus, pranešė, jog Tatjanos Komitete sutarta taip: pinigus vež Tatijanos Komiteto įgaliotinis, o tautinių organizacijų rekomenduotieji Tatijanos Komitetui žmonės iš Rusijos nuvažiuos Stokholman patikrinti ir nurodyti Tatjanos Komiteto įgaliotiniui tuos žmones, kuriuos tautinės organizacijos pasikvies iš užimtųjų šalių paimti pinigų. Nuo Lietuvių Centro Komiteto tokiu tikslu buvau pasiųstas aš. Bet Tatjanos Komiteto vienkart buvo perspėta, jog jei iš užimtų šalių atvyktų tik vienas tautos įgaliotinis, tai visi pinigai bus įduoti jam vienam, nurodant, kaip jie privalo buti išdalinti.—Taip Tatjanos Komitetui nutarus, Lietuvių Centro komitetas pasiuntė p. Aukštuoliui telegramą, kad pakviestų Stokholman Smetoną. Aš nuvažiavęs Stokholman sužinojau, jog p. Aukštuolis nebuvo gavęs įvardintos telegramos,—matyti, cenzura nepraleido. Taigi A. Smetona nebuvo pakviestas. Nors buvo maža vilties, ar pavyks umu laiku jis parsikviesti, bet aš vis tik išsirupinau, kad p. Smetonai tinkama telegrama buvo pasiųsta. Vienok nei jo, nei iš jo atsako nesulaukiau. Lenkai, kaip turtingesni, išmintingiaus padarė: jie iš Petrapilio ne telegramą Stokholman leido, bet tuojaus tam tikrą įgaliotinį pasiuntė, kuris, ilgai Stokholme prieš atvažiuojant p. Nikitinui sėdėdamas, suspėjo atsiskvesti kun. Liubomirskio įgaliotinį. P. Nikitinas savaite vėliaus už manę atvažiavo Stokholman. Sužinojęs iš Centro Komiteto telegramos, kad p. Nikitinas jau atvažiuoja, aš prašiau vieno Tušo, su kuriuo p. Nikitinas turėjo tuoj atvažiavęs pasimatyti, įduoti jam mano prašymą, kad jis, jei gali, neįduotų kun. Liubomirskio įgaliotiniui pinigų, Lietuvai skiriamų, nes per Švedų-Lietuvių Komitetą jie galima greičiaus kur skiriami nusiųsti. Su Nikitinu aš pasimačiau antrą dieną jam Stokholman atvažiavus. Jis man pranešė, jog visi pinigai jau jo įduoti kun. Liubomirskio įgaliotiniui, nes toks jam buvęs duotas Petrapilyje įsakymas,—bet iš jų 100,000 rub. turėsią buti nusiųsti A. Smetonos ir A. Vileišio vardais Vilniun sušelpti visoms to krašto tautoms. Taigi, pinigus siuntė Tat-

janos Komitetas, juos kam reikiant įdavė to Komiteto įgaliotinis ir tik tasai Komitetas turi teisę sekti, kad tie pinigai patektų tiems, kam jie buvo skirti. Užtat p. A. Smetonos atsiųstoji žinia buvo Centro Komiteto suteikta pinigų siuntėjams. Bet lietuvių "demagogai" kiekvienos progos, ir pramanytos, griebiasi, kad tik sukiršinus minias prieš tuos, kas nenori klausytis jų barškančios puslės.

Taigi, pasvarstyk, meldžiamas skaitytojau, kieno getvėje "naujas skandalas," kaip tai pavadino "Naujoji Lietuva" savo straipsnio dalį: ar mano, ar "Naujosios Lietuvos." Ar mano siela turi buti nerami del mano veikimo, siunčiant pinigus, ar "Naujosios Lietuvos" del jos rašymo apie tą siuntimą? To skandalo nebutų buvę, jei "Naujoji Lietuva" gerbtų *žmogų* ir *publicistikos* žodį taip, kaip jie kiekvieno privalo buti gerbiami.

Gerbiant gi žmogų, dar nuo gilios senovės laikomasi to principo: "quisque proponitur bonus, donec contrarium probetur" (kiekvienas laikomas doru, iki neišrodyta priešingai). Be to, dar reikia ir pačiam save gerbti, o koks per gerbimas paties savęs pas tą žmogų, kuris meluoja. Jei paprastame gyvenime bloga yra meluoti, tai melas spaudoje milijonus kartų žalingesnis. Užtat aš ir tvirtinu, kad manęs "Naujoji Lietuva," griebdamosi melo, neiškreips į tokius pat kelius. Nesenai viešame pasikalbėjime Maskvoje "Naujosios Lietuvos" leidėjas p. Januškevičius, lyg grasydamas, pasakė, kreipdamas į mane: "Taip, p. Leonai, lietuvių demokratija auga." Naivus pasakymas, tokiu tonu ir prasme ištartas: tikros demokratijos augimas tai didelis man džiaugsmas Bet jei tarp musų bus tik tokia "susipratusi" demokratija, kurios susipratimas bus paremtas tokiais spaudos "skandalais," kaip šitasai "N. Lietuvos," arba tokiais visuotinių susirinkimų skandalais, kaip Petrapilio Draugijos, arba tvirtinimu, kad tautos reikalų nėsą, ėsą gi tik klasių reikalai, nors pasaulio atsitikimai ką kitą rodo, tai męs tikros demokratijos dar neturėsime.

P. Leonas.

VARDAN TEISYBĖS.

Šitam p. Leono straipsniui pasirodžius 9-ame "Lietuvių Balso" numeryj, "Naujoji Lietuva" išstenėjo sekantį atsiprašymą:

Persakitę p. Leono pasiaiškinimą del 100,000 r., Tatjanos Komiteto siųstų į Vilnių (žiur. "L. B." No 9), męs matome, kad Amerikos "Naujienų" sanprotavimuose nėra teisybės.

Męs gailimės, kad dėl musų apžvalgininko kaltės, kuris atydžiai neįsiskaitė Amerikos laikraščio žinių ir neužtektinai jas sulygino su "Liet. Balso" No 5 straipsniu "Vėl nedorybės,"—kad del tos kaltės įvyko tokia klaida, ir delto labai atsiprašome p. Leono, kurio žmogaus vertę ir garbę galėjo įžeisti skaitytojų akyse šitie musų apžvalgininko išvedžiojimai. Įvyko apgailėtina klaida. Ją gali suprasti kiekvienas laikraštininkas, kuris žino sunkų ir skubų laikraščio darbą, bet ne kiekvienam skaitytojui ji suprantama. Juo sunkesnė ji mums, kadangi mums patiems, o ne kam kitam, teko daug kalbėti ir kovoti del šių dienų skaidrinamos teisybės. Bet ir šiuo atsitikimu, nuosakiai teisybės laikydamiesi ir ja vaduodamiesi savo darbe, męs pirmaja proga skubinamės atitaisyti savo klaidą, nors ji įvyko sąlygomis, mums labai nemaloniomis.

"N. L." Redakcija.

DĖL "NAUJ. LIETUVOS" No. 3 "SPAUDOS DIRVOJE."

"Naujosios Lietuvos" No 3 1917 m. įdėtas straipsnis, vardu "Spaudos dirvoje." Jo skyriuje "Naujas skandalas" p. P. Leonas formaliai įtariamas pasisavinimu 90 tuktančių rublių, Tatjanos Komiteto siųstų sušelpti užimtajai Lietuvai.

Šioks įtarimas, jei jis butų teisingas, butų be galo skaudus kiekvienam lietuviui, nes įtemptoji Lietuvos istorijoje kova su vagyste tiek įejus tautos kraujan, kad jos fizijologiniai ir psichologiniai veiksniai vargu bau galėjo su šiąja diena išsieikvoti bei išsigimti. Bet užtat, nesulyginti, skaudžiau pajus lietuvis, jei toks įtarimas bus neteisingas. Jo visas gyvai užgautas kraujas atsigręš prieš įtarėjus. Garbės įžeidimą sunkiau žmonės baudžia negu paprastąjį nusikaltimą visuomenės tiesai, kadangi asmens teisių gerbimas labiau saugo juos nuo visokių nusikaltėlių, negu įkyrus šių pastarųjų veikimas ir griežtas baudimas.

Atsižvelgdami į minėtąjį "Naujosios Lietuvos" straipsnį, kuriuo p. P. Leonas įtariamas vagim, męs matome, kad:

1) nepasirašęs straipsnio autorius nė vienu pozityviu faktu nearemia savo įtarimo;

2) tą įtarimą teremia tiktai—tariant nepasirašiusiojo autoriaus mintimi—sveikų žmonių išvadžiojimais, negalinčių manyti kitaip, negu mano Amerikos "Naujienų" laikraštis, t. y. subjektine logika;

3) nepaisydamas "Lietuvių Balso," kurio ištaisyta faktinąja dalykų puse vaduojasi pranešimai, "Naujosios Lietuvos" straipsnio autorius, kaltindamas P. Leoną, remiasi tiktai "Naujienų" pasitikėjimu;

4) Be atodairos iškraipo pačius "Lietuvių Balso" aprašomus faktus, įkalbinėdamas, jog neva "Liet. Balsas" sako, "tuos šimtą tukstančių rublių p. Leonas Smetonai ar Em. Vileišienei nuvežti įdavęs Liubomirskiui;"

5) pirma, negu metus toks sunkiai atsakomas kaltinimas p. P. Leonui "Naujoji Lietuva" su jos straipsnio autorium nepasirupino patyrinėti jokių arčiau nuotikio stovinčių šaltinių, o tyčia ar visai vaikiškai, nejausdama atsakymo, remiasi vien amerikiečių laikraščiais—"Keleiviu" su "Naujienomis;"

6) reikalaudama iš p. P. Leono pasiteisinimo, autorius nenumano, jog to reikalauti tegalima tik tuomet, kai kaltinimas paremtas faktais, kitaip toks reikalavimas yra, mažumažiausia, arogantingas ir ištvirkęs.

Dabar, kadangi šis apkaltinimas buvo padarytas viešai ir kadangi toks kaltinimo budas dėl augščiau išdėstytų šešių punktų negali buti kenčiamas visuomenės gyvenime, aš pasiulau jį ir nubausti viešai—tam tikslui, kad daugiau panašaus turinio ir formos kaltinimai negalėtų teršti musų tautos sąmonės.

Pats aš statau "Naujosios Lietuvos" atsakomiesiems ir faktiniesiems redaktoriams reikalavimą, kad jie—patys, skelbdami atvirumą ir šlatumą,—paskelbtų ir pavardes tų žmonių, kurie yra parašę straipsnį ir padėję jį apreikšti viešumai.

Šiuo reikalavimu noriu išsaugoti garbę tų žmonių, kurie priversti viešame gyvenime susidurti su įvairiais žmonėmis, galėtų bent išvengti nemalonių asmens santikių su straipsnio autoriais ir jo pritarėjais.

A. Varnas.

Lenkų Apaštalavimas dėl Atgaivinimo Liublino Unijos.

(Specialė Korespondencija "Lietuvai").

Stockholmas, Vasario 12 d.—Prieš dvejatą dienų buvo atvažiavęs Stokholmaų iš Varšavos įgaliotas lenkas "pasitarti su užsienio lietuviais del atgaivinimo garbios Liublino unijos." Pavardės jo negaliu minėti. Tai vienas Lietuvos lenkų, buvęs redaktorius trumpą laiką ėjusio Vilniuje lenkų Gienraščio, pakraipa kurio vienu sparnu rėmėsi in demokratizmo principus, o kitu—in plėtojimą "augštos lenkų kulturos" Lietuvoje.

Jis pasisakė jau buvęs Šveicarijoj, bet Šveicarijos lietuviai pasirodė visai nesukalbami. Taigi jis važiuojąs ieškoti palankesnių žmonių, kurie šiam painiam laike dar sugeba blaiviai galvoti.

Jis man išdėstė šitokią savo programą:

— "Męs lenkai esame įsitikinę, kad ir Lietuvos klausimas greitam laiko bėgyj bus išrištas. Kaip vokiečiai jį išriš, dar sunku pasakyti, o juk ir Lietuvos likimas daug priguli nuo lietuvių pačių noro. Bet tegul visakas susidėsto taip, kad Lietuva gauna pilną savystovybę. Juk tai bus karalystė baisiai maža, vos su dviem milijonais gyventojų, beapimdama Kauno guberniją ir dalį Vilniaus. Beabejo, esama valstybinių vienatų ir tokių mažų, bet jos įtvertos kitokiosna aplinkybėsna. Gerai sau Šveicarijai buti tarp neprieinamų kalnų; arba vėl tokiai Norvegijai, beto dar turint tokius gerus kaimynus, kaip švedai.

"Juk Lietuva jeigu ir taps karalystė, tai tik bus karalystė keletos metų. Ji bus įspausta tarp dviejų milžiniškų valstijų, Rusijos ir Vokietijos. Ir viena ir kita pradės Lietuvoj intriguoti, ir paskum žiurėk, ar ta ar kita pusė, gerai progai pasitaikius, uždės ant jos savo delną.

"Vėl gi Lietuva dar ilgai neturės savo pramonės, o savystovė pramonė ta istiprus atsispirimo pamatas prieš svetimas politikines įtekmes.

"Vienu žodžiu, Lietuva neturės pastovių apsiginimui rubežių nei iš vienos pusės, jokioj s ytyje. O juk rytų vakarų, slavų ir germanų bangos niekuomet nenustos besiveržusios pirmyn. Ir čia Lietuva tik mažas silpnas slenkstis tarp jų."

Po tokio ilgo pasiruošimo mano svečias perėjo ant tiesaus kelio:

— Jeigu ir seniau tikru laiku lietuviai ir lenkai nebut susijungę į vieną stiprią atsispirimo pajėgą, kažin ar bebut minimas dabar nors vienos tų tautų vardas? Gal pavieniui jos but žlugusios rusų ar vokiečių antpludyj.

"Liublino unija, kuri artimai sujungė lietuvių—lenkų valstiji, buvo gerai supratusių Lietuvos—Lenkų politikų darbas. Męs ir dabar stovim veik tokiam pačiam istorijos laikotarpyj, kaip ir apie 1569 metus. Toks pats laikotarpis, kuris liepia lietuviams ir lenkams jieškoti atgaivinime senu ryšių išgelbėjimo savo tautiškumui, apsaugojimo savo ateičiai."

Aš priminiau lenkų pasiuntiniui, kad kaip tik po Liublino unijos prasidėjo silpnėjimas politikinio pasaulinio padėjimo dviejų susijungusiųjų valstijų, kuris pamažu ir privedė prie visų tų trijų padalinimų į pabaigą XVIII-jo amžiaus. Lenkija nusilpninusi Lietuvą, atėmus jai didesnę dalį žemių, atėmus politikinį savarankiškumą, vieton rodos sustiprėti, pati ėmė staigiai eiti silpnyn. Nurodžiau, jog Liublino unija davė tik asmenišką neaprubežiuotą galybę lenkų didžponiams ir szlachtai, kurie savo valstijiniu indeferentiškumu ir pražudė Lenkiją, taip lygiai ir Lietuvą.

Pabrėžiau, jog pirmieji mano svečio išvedžiojimai daug turi savyje teisybės, kad jeigu Lietuva ir taps savystovė, ji pareikalaus didelių iš lietuvių aukų ir didelio įtempto darbo, ir jog aš tikiuos, kad lietuviai sugebės pagerinti savo ekonominį ir politikinį padėjimą. Vėl gi, Lietuva nebus jau taip maža, prie jos priderės Suvalkų gub., dalis Gardino ir Kuršo gubernijų, ir tie plotai, nors gal ir nevisai grynai lietuviški, bet kurie turi, kaip Vilnius su antra dalimi Vilniaus gub., nepaprastą istorinę ir ekonominę svarbą busimajai Lietuvai. Vėl gi, mažos valstijos gyvena ne tik del savo stiprių geografijos rubežių, bet ir del politikinių aplinkybių, labjausiai nuo mokėjimo apginti savo neprigulmybę, nuo vidujinių valstijos tveriančiųjų ir politikinių pajegų.

Beabejo, tikinau svečią, gal atsiras ir tarp busimosios Lenkijos ir Lietuvos bendrų reikalų, del kurių jos galėtų daryti sutartį, kaip pavyzdin prekininiai, o gal net ir tikra Lietuvos neprigulmybe. Liublino gi unija ne tik nesimpatinga lietuvių tautai, bet dar neturi ir tikrų garantijų tos tautos tolimesniam gyvavimui.

Į tai mano svečias atsako, kad jis suprantąs Liublino unją naujam pavidale, jis imąs Liublino unijos tik obalsį.

— Lietuviai, pasakojo jis, turi įeiti į tą uniją kaipo visai savystoviai ir lygiomis teisėms, visviena kaip vengrai Austrų unijon. Lietuviai turės savo parlamentą, statutą, pinigyną ir net gal atskirą armiją ir muitinę. Jie turės neįsileisti lenkų valdininkų, nei lenkų dvasiškijos. Juk tat nieku, išskiriant gero, neatsilieps į lietuvių gyvenimą, kad bendras karalius kartą prisiegs konstitucijai šv. Jono katedroj Varšavoj ir šv. Stanislavo Vilniuj ir kad lietuviai greta savo valstybinės kalbos vartos dar ir *lenkišką.* (!!).

— Bet juk Tamsta nieku negali užtikrinti, kad ta unija visą laiką gaiės buti tvirta ir kad lenkai savo diduma nesistengs savo kelius kartus silpnesnio kaimyno žemės paversti į kolionialę provinciją?—klausiu aš.

— Žinoma, tas pavojus, bus. Bet juo tauta didesnį pavojų jaučia, tuo labjau ji organizuojasi ir auga,—atsakoma man.

— Kad lietuviams perdaug jau tų pavojų. Iš vienos pusės ginkis nuo vokiečių ir rusų, juk unija su lenkais visviena negalės iš to išgelbėti, ir iš kitos pusės dar toks trečias, gal pavojingiausias pavojus. Visa lenkų lietuvių santykių istorija, ypač paskutinės dešimties metų, parodo, jog lenkai didžiausi lietuvių tautiniai priešai.

— Lenkų tautininkų darbas Lietuvoje beabejo sugadino gerus lietuvių lenkų santikius,—kartoja mano svečias seną lenkų demokratų pasaką,—bet juk tų endekų darbas buvo nupeikiamas pirmeivės lenkų inteligentijos ir visai nepripažįstamas pačioj Lenkijoj. Tie endekai buvo tik rusų tarnai, kurie laimingu budu su rusais ir išsikraustė.

— Tamsta esi atvažiavęs iš Varšavos ir girdėjai Nemojevskio, tikriausio rodos lenkų demokrato, atidengiant lenkų valstybinę tarybą kalbą, kurioj jis kreipėsi į vokiečių valdžios atstovą von Beselerį, reikalaudamas, kad visos atimtos iš rusų žemės butų prijungtos prie naujos lenkų karalystės?—paklausiau aš jo.

— Jokia tauta, kaipo valstija, negali užsidaryti savo siaurose ribose, jeigu ji nori gyventi: ji turi stiprinti ir auginti savo ateitį,—karštai išsireiškė lenkas—demokratas, pagautas vos dar beatgyjančios lenkų karalystės imperializmu.

— Gerai,—atsakiau aš jam, nesukdamas iš kelio,—o Tamsta žinai, kaip rašo apie lietuvius Krokuvos "Czas," "Dziennik Poznański?". Ką skleidžia dabar visam pasauliui apie Lietuvą lenkų profesoriai ir kaip veikia, rodos išbėgę, Lietuvoje endekai?

— Tai tik atskiri atsitikimai.

— Bet kad tie atskiri atsitikimai nepertraukiamai pasikartoja.

— Tikėk Tamsta,—tikina jis mane,—virs kiti laikai, viskas išsiaiškins, išsilygins. Ir dabar visa Lenkija džiaugiasi, matydama Lietuvą atgijant ir išsiilgusi trokšta, kaip ir seniau andai, susitikti Lietuvoje savo tikrą ir gerą kaimyną.

— Tikėk Tamsta ir man, kad lietuviai apskritai nejaučia jokios neapykantos prie svetimų tautų, ir nors karti, bet ir brangi lietuviams atmintis, kuomet jie drauge su lenkais gynėsi nuo bendrų priešų. Lietuviai džiaugiasi iš tikros širdies, kad jų kaimynams lenkams vėl švinta nauja aušra. Bet lietuviai ir sau nori sutverti ateitį kuostipriausiai, jie nori išvengti tų klaidų, kurios jiems istorijoj buvo pražutingos. Aš esu tos minties, kad maža valstija neturi jieškoti politikinių ar ekonominių ryšių su didžiaja, nes tokia sąjunga visuomet virsta skriaudon mažajai. Jau kokia rodos buvo idealė unija tarp švedų ir norvergų, ir tai norvegai visą laiką kovojo, kad tik išsiliuosuoti iš švedų globos. Aš norėčiau, kad Lietuva ateityje turėtų savo ukės ir politikos ryšius ne su Vokietija, ne su Rusija, bet su ta pačia Lenkija, su Skandinavijos tautomis, vienok neineidama kokion nors ypatingon unijon nė su viena iš jųjų. Nors gal ir vargingiau, bet visuomet jaukiau gyventi savo nuosavoj pastogėj. Jeigu, žinoma, lietuviai negauna savystovybės, tuomet jie priversti kentėti, bet nekentėti iš liuosos valios...

Toks tai buvo musų pasikalbėjimas, trumpai suglaudus.

Vis tik į pabaigą mano svečias pranešė, kad lenkai labai norėtų su lietuviais plačiau pasitarti ir gal ką nors bendrai pradėti veikti.

Aš galėjau tik atsakyti, kad labai malonu, kuomet lenkai lygiai nori tartis su lietuviais, bet kad dabar ir aplinkybės visai nepatogios, ir kas svarbiausia, jeigu manoma su lietuviais tartis del atgaivinimo Liublino unijos, tai tos tarybos negaus jokių pasekmių, nes tas obalsis svetimas lietuvių visuomenei veik išimtinai ir jo priminimas vien šaldyti tegali.

Lenkų atstovas išvažiuodamas vienok pabraukė, jog lenkai nuo tos idejos atsisakyti dar nenorėtų ir kad jie bandysią dabar sukviesti Varšavon lietuvių-lenkų konferenciją, kuri turės svarstyti ateities unijos traktatą.

Šitie lenkų žygiai varomi nedovanai. Kuomet jie tikėjosi išpradžių tiesioginiu keliu prijungti Lietuvą, kaipo "senovinę Lenkijos provinciją," jie jokių tarybų ir konferencijų su lietuviais nejieškojo, bet dabar, kad ta viltis paslydo, jie stengias tat padaryti diplomatijos keliu. Bet perdaug jie negudrus, kad jiems tat pasisektų. Perdaug savo įsikarščiavime atvirųs. Taip, Lenkija trokšta gauti Lietuvą, nori atgaivinti "visam puikume" seną kaimynystę Lenkų kulturos plėtojimui nebeužtenka jau užkrainiečių Galicijos, jai reikia Lietuvos, baltgudžių žemės.

Dabar matyti, kad perkirtimas Liublino unijos 1795 metais buvo tikru išgelbėjimu lietuvių tautos. Kitaip męs visi save gal jau senai vadintumėm lenkais. Jau ir taip lenkų buvo pasidarbuota, kad tokioj kaimyniškoj šalyj, kaip Švedija, ir tai išpradžių buvo sunku išaiškinti švedui, kad lietuvis tai visai ne lenkas. Šita gi karė turi mus visai išliuosuoti iš visokių lenkiškų unijų.

Ignas Jurgunas.

LIETUVIŠKAS VILNIAUS ŽEMĖS BANKAS TAIP KAIP IR SUORGANIZUOTAS.

Sušaukimas Susirinkimo.

Kovo 26 dieną gavau iš Stockholmo cablegramą, ant kurio pasirašę pp. Aukštuolis, Smetona ir Kairys, sekančio turinio: "Atvažiuokie tuoj į Stockholmą."

Šitie visi ponai žino, kad aš Amerikoj organizuoju Lietuviškąjį Viiniaus Žemės Banką ir jei mane kviečia Europon abelnai lietuviškuose reikaluose, tai, manau, taipgi ir dalykuose banko.

Nepasiliko nieko kito, kaip tik, kad bus galima, važiuoti nors tulam laikui į Europą; prieš važiuosiant, reikėjo sutvarkyti banko reikalus Amerikoj. Tuomi tikslu tapo sušauktas per postkartes šėrininkų susirinkimas kovo 29 d., Apreiškimo Panelės Švenč. salėje, 259 No. Fifth St., Brooklyn, N. Y.

Į susirinkimą atvyko keliolika narių. Daugumas iš neatvykusių prisiuntė savo patarimus laiškais. Vedė susirinkimą kun. Petkus, nutarimus užrašinėjo kun. Jonas Žilinskas.

Kiek Narių ir Kiek Pinigų.

Pirmiausiu kun. J. Žilinskas pranešė, kad iki kovo 29 d. į Liet. Vilniaus Žemės Banką įsirašė 198 nariai.

Tie 198 nariai prisižadėjo sudėti sumą 64,000 doliariais ir 62,000 rubliais, nes jau jų rubliais turį išsimainę.

Įsirašinėjusieji į banką doliariais įstojimo mokestį, 5% nuo prisirašomosios sumos, jau įnešė (tik 9 nariai neįnešė, bet jie turi priėmę kvitas ir ta skola yra daugiau personališka skola kun. J. Žilinsko, kurs už juos įsirašymo mokestį kaip ir pats užėjo).

Užsirašinėjusieji 62,000 rusiškais rubliais, netik penktą nuošimtį, bet visą sumą įmokėjo arba padarė raštus, kurie lyginasi įmokėjimui.

(Tąsa ant 7-to pusl.)

Kryžiaus skaudėjimai

dažniausia gema nuo inkstų betvarkės. Del nuosavaus gero yra reikalinga, kad į tokias slogas butų atkreipta didelė doma.

SILPNUMAS.

Jei jautiesi notekęs spėkų, silpnas, be noro valgyti, arba jei virškinimo prietaisos atsakančiai nedirba, imk

Severa's Balsam of Life

(Severos Gyvasties Balsamas)

Sustiprina jis visą organizmą ir prašalina vidurių sukietėjimą. Kaina 75c. — aptiekose.

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(SEVEROS GYDUOLE NUO INKSTŲ IR KEPENŲ)

verta yra pasiulyti tokiuose atsitikimuose, o taippat gydyme inkstų arba puslės uždegimo, apsunkinto ir skausmingo šlapinimosi, nuo kojų suputimo, geltligės ir rukštumo skilvyj. Kainos 50c. ir $1.00.

Kryžiaus skausmas išnyko.

Ponas K. Miliauskas, 11 Highland ave., Newton Upper Falls, Mass., praneša mums taip: "Kentėjau skausmus kryžiuje ir šonuose, bet skaitydamas jusų kalendorių, ėmiau vartoti Severos Gyduoles nuo inkstų ir jaknų ir veikiai pasveikau".

SEVEROS GYDUOLES

galima gauti visur aptiekose. Reikalauk tiktai tikrų "Severos" gyduolių, bet neimk kitokių, arba išsisakyk, jei vietoje negalima gauti pirkti.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

J. J. Bačiunas

J. P. Pajauskas

PIRM NEGU DUOSITE SPAUSTUVĖMS APKAINUOTI SPAUDOS DARBĄ PAVELYKITE MUMS DUOTI JUMS TIKRAS INFORMACIJAS KASLINK GRAŽAUS DARBO ATLIKIMO. J. J. BAČUNAS ir J. P. PAJAUSKAS PATARS JUMS, KAIP GERIAUSIAI ATLIKTI SPAUDOS DARBUS, IDANT ATNEŠTŲ KUODAUGIAUSIAI NAUDOS.

Milda Printing House

814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

Telephone Drover 7184

SPECIALIS IŠPARDAVIMAS

100 LAIPSNIŲ GRYNOS DEGTINĖS

"South Shore Club" išpo valstybes bendarolej

4 kvortos arba 1 galionas už $2.45
8 kvortos arba 2 galionai už $4.75
12 kvertų, arba 3 galionai už $6.95

RUSŲ MONOPOLINĖ DEGTINĖ 100 LAIPSNIŲ.

Gryna, 4 bonkos už $2.45
Gryna, 8 bonkos už $4.75
Gryna, 12 bonkų už $6.95

Atminkite, kad pas mus pirkdami perkate gryną, 100 laipsnių stiprumo degtinę, o ne pusiau skiestą vandeniu, kaip kad kiti parduoda.

Pareikalaukite musų likierių, degtinių ir vynų kainų surašo. Pinigai turi buti prisiųsti drauge su užsisakymų, krasos ar ekspreso prisaku.

ATMINKITE kad garantuojame musų "SOUTH SHORE CLUB" degtinę turinčia 100 laipsnių stiprumo, gryną, seną ir gera—arba sugrąžinsime Jums pinigus atgal.

DYKAI nuo dabar iki Kalėdų Švenčių išsiųsime kiekvienam didelį kalendorių 1917 metams.

IRA R. & CO. 111 W. Va Buren St. Chicago, Il

JOSEPH A. AMBROSIUS

LIETUVIS ADVOKATAS

Veda visokias bylas visuoso teismuose

Ofisai:

69 W. Washington Street
Rooms 1008-1009, Tel. Central 2579
3214 So. Halsted St., Tel. Yards 7271
CHICAGO, ILL.

DR. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.

(Gyven mas virš Aptiekos). CHICAGO.

REIKALAUJA DARBININKŲ.

Pilnai yra darbo vyrams ir moterims restauracijose, fabrikuose ir privatiniuose namuose; užmokestis yra geriausia, kokia yra mokama Chicavoje. Vyrams $2.75 į dieną, nuo 25c. iki 30c. į valandą. Adresas toks:

Atlas Employment Office,
6300 So. Halsted St., Chicago, Ill.
3rd floor, Room F.

F. P. BRADCHULIS

LAWYER

LIETUVIS ADVOKATAS

30 N. La SALLE St., CHICAGO

ROOMS 1107-1114
Telephone Franklin 1178

GYV.: 3112 S. HALSTED ST., ARTI 31st ST.

TELEPHONE YARDS 2390

KELIAUJANTIS AGENTAS

Musų keliaujantis Agentas A. Rukas lankosi po New Yorką, Jersey City ir aplinkinius miestelius. Jis užrašinėja "Lietuvą" ir renka apskelbimus į musų laikraštį.

LIETUVA PUB. CO.

PETRAS VAITIEKUNAS.

"Lietuvos" keliaujantis agentas yra musų įgaliotas užrašinėti musų laikraštį, rinkti apskelbimus ir pardavinėti knygas.

"Lietuva" Pub. Co.

PLATINKIT "LIETUVA"

(Tąsa nuo 6-to pusl.)

Apart to dar yra suvirš 20,000 doliarių tikrų prisižadejimų, kurie dėl vienos ar kitos priežasties į banką nepradėjo mokėti, bet raštu ar žodžiu prisižadėjo kiek vėliau pažadėtąją sumą įnešti.

Tokiu budu, pranešė kun. J. Žilinskas, reikalaujamasai banko uždėjimui pirmutinis pamatinis kapitalas su $100,000 pinigais arba tikrais pasižadėjimais su įmokėtu penktu nuošimčiu yra surinktas ir banko įkurimas gali skaitytis kaip įvykęs.

Nutarimai.

Susirinkimas po tulų svarstymų nutarė:

1.—Jei kun. Jonas Žilinskas išvažiuotų keliems mėnesiams į Europą, tuomi tarpu tolesniems banko organizavimo reikalams vesti Ametikoj paliks savo vietoj kun. Tamą Žilinską, Boston'e.

Dėl tvarkos nutarta, kad visi laiškai banko reikaluose ir įmokėjimai į banką čekiais ar money orderiais, bus, kaip iki šiol, siunčiami J. Žilinsko vardu, šiuo adresu: Rev. Jonas Žilinskas, % Rev. Thomas Žilinskas, 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass. Kun. gi Jonas įgalios kun. Tamą priimti laiškus, pasirašyti ant čekių ir siųsti juos į banką.

2.—Visi Liet. Žemės Banko pinigai—sumokėtasai penktas nuošimtis ir toliau mokamosios ratos—privalo tuoj buti sudėti viename iš saugiausiųjų New Yorko bankų trijų asmenų, kaip ir komiteto, vardais, minėtinai: Kun. Jono Žilinsko, kun. Tamo Žilinsko (adresas abiejų: 50 W. 6th St., So. Boston, Mass.) ir p. M. W. Bush (Bučinskas), 229 Arlington Ave., Brooklyn, N. Y. Banko knygutės bus visados pas p. Bush. Pinigų iš banko be visų trijų parašų išimti negalima.

3.—Kas lyti tolesnio mokėjimo ratų, taip nutarta: kad pirmoji pusė prisižadėtosios mokesties, priskaičius prie jos penktą jau įmokėtą nuošimtį, butų įnešta nevėliaus Rugpjučio (August) 1 dienos, o antroji pusė mokesnio nevėliau Lapkričio (November) 1 dienos, šių metų.

4.—Orderį arba orderius mainyti taip sudėtuosius pinigus į rublius ar į markes (į markes Amerikos bankai pinigų jau daugiau nemaino!) duos taipgi visi trįs vėršminėtieji nariai, susižinoję su Europos banko organizatoriais. (Iš prisiųstųjų laiškų buvo matyti, kad daugiausia šėrininkų norima, kad pinigai, bent ir dalis, tuoj butų mainoma). Taip išmainyti pinigai pasiliks tame pat New Yorko banke, kur buvo sudėti doliariais vėl visų trijų tų narių vardu.

5.—Europon Liet. Vilniaus Žemės Bankui čia Amerikoje surinkti ir išmainyti pinigai bus nusiųsti tų trijų narių tik tada, kada ten susitvers banko valdyba ir gaus valdžios arba valdžių leidimą veikti ir faktiškai bus pasirengę pradėti veikti.

6.—Pradėjęs operuoti Liet. Vilniaus Žemės Bankas, beabejo, rupinsis, kad nariai su pelnu galėtų, kada norės, šėrus parduoti ir bankas pats, sulyg kurso, šėrus by kada paims, bet nėra geistina, kad prisirašiusieji tuoj dabar savo pinigus įdėtų ir vėl ištrauktų, tokiu budu tik kenktų banko organizavimui; taigi nutarta, kad įmokėti už šėrus į banką pinigai, kaip tai yra visose organizacijose, taip ir pas mus, nebus grąžinami. Bet jeigu kuris narys, pradėjęs, nenorėtų arba negalėtų toliau šėrus mokėti, tai gali tuos šėrus parduoti kitam, kuris mokės į banką toliau jo pradėtą mokestį arba jei turi įmokėjęs nors 50 doliarių, tai gali už tiek pinigų vieną pilną šėrą paimti. Jeigu vienok butų didelė ir racionalė atsimetimo priežastis, tai banko organizatoriai tokiems patįs suras arba pagelbės surasti pirkėjus. Męs juk ne savųjų skriaudai, tik savųjų naudai banką organizuojame.

7.—Susirinkusieji nutarė atsišaukti į lietuviškąją Amerikos visuomenę, kad dabar, Liet. Vilniaus Žemės Bankui taip, kaip susiorganizavus, lietuviai skaitlingai, širdingai ir su pilnu užsitikėjimu prie jo prisidėtų. Amerikoje yra bent pusė miliono lietuvių, o prie banko priguli tuom tarpu da tik apie du šimtai. Su 100,000 doliarių kapitalo galėsime duoti paskolas tik kokiam šimtui ar dviem šimtam ukininkų, o kur gaus paskolas kiti?

Vienas šėras Liet. Vilniaus Žemės Banko kainuoja 50 dol., du šėrai—100 doliarių ir t.t.

Norintieji užsirayti šėrus, privalo įmokėti čekiu ar money orderiu penktą nuošimtį prisirašomosios sumos ir išsiųsti pinigus šiuo adresu: Rev. Jonas Žilinskas, % Rev. Thomas Žilinskas, 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

Kun. Jonas Žilinskas.

ATSILIEPKIT, AINIAI!

Ir senų laikų raštuose minima, kad lietuviai yra meilus ir vaišingi. Kiekvienas užeivis, kiekvienas užklydėlis budavo jiems garbiausiu svečiu. Kuomet žiaurus kryžiuočiai vergė Prusus, arba užpuolę teriojo Lietuvos rubežius, nuo Kuršo, nuo Kernavos, nuo visur lėkė ginkluoti raiteliai ant apsiputojusių žirgų, idant pagelbėti savo brolius. Taip galingai jų širdyse plasnojo artymo meilė.

Ir dabar anų lietuvių ainiai, išnešę per amžius priespaudos ir svetimos dabos ugnį, myli savo artymą. Kiekvienas pavargėlis nėsti atstumtas nuo pilksermėgio angos; kiekvienas nuovargęs gauna kokį daiktą savo naujai ukei įsikurti. Artymo meilė plasnojo priespaudos Lietuvoj. Ji da karščiau dabar dega ugnies, bado ir kančių Lietuvoje.

Arti pusantro šimto tukstančių pilksermėgių sunų ir dukrų gyvena Amerikoje, toj auksinėj Amerikoj, ir dar nejaučia pražutingų karės bangų. Bet jie nebeturi jau artymo meilės jausmų, nebeatjaučia nelaimingo pilksermėgio vaitojimų. Pasinėrę egojistiškuose partijų vaiduose ir doliarinio dievaičio garbinime, jie nemato Lietuvos. Nes kuomet Lietuvos kaimai liepsnose žuna, palikdami tik kaminus, spoksančius į dangaus mėlynę; kuomet viena po kitos įra lietuvio šeimynos; kuomet visi lietuviai kenčia badą ir skurdą; pjaunami yra ligų; tuomet—Amerikos lietuviai negali susivienyti, kad pagelbėjus savo broliams. Negali susijungti į kruvą, kad surinkus aukas badaujantiems broliams, idant tie pasitiektų maisto, kuris visgi yra gaunamas.

Tautietis, socialistas, katalikas, —kas jie yra? Ar tai ne jų bočiai tik buvo, kurių ginklai ant saulės spindėjo, o žirgų kanopos dulkes kėlė besiskubinant su pagelba nelaimėn pakliuvusiems savo broliams. Taip, tai jų bočiai buvo. Bet artymo meilės ugnis jau užgeso ainių krutinėse...

O, nelaiminga Lietuva! Ar aš galėsiu savo širdies skausmu nutirpinti nuo tų ainių širdies ledą? Ar paklausys jie badaujančių brolių balso?

Vardan—

Visų Lietuvos vyrų, kurie po vokiško žandaro jungu yra stumdomi, mušami, ir verčiami purvynuose dirbti, be maisto, užmokesnio ir naudos;

Visų nelaimingų lietuvių-motinų, kurios lydi savo kudikius į kapus be perstojo, nuo pieno ir maisto, badauja!

Visų dar nekaltų likusių skaisčių mergelių, kurios, bado priverstos, turės nusižudyti ar paleistuvauti;

Visų apvogtųjų ir apiplėštųjų kurie, neturėdami galvijų nei maisto, badauja!

Aš kreipiuosi visų tų varguolių vardu į kiekvieną Amerikos lietuvį, nes—

Aš ištrukau iš tos pražuties ir galiu rašyti;

Aš keturis mėnesius su kitais buvau stumdomas, mušamas ir, su duonos plutele kišeniuj, buvau priverstas dirbti visokius darbus;

Aš mačiau ir girdėjau pamišusias motinas tariant tuos žodžius ant kapo savo mirusio vaiko: "Gerai, kad mirė—nebereiks vargti";

Aš mačiau, kaip mano pažįstamos skaidrios mergelės, bado šmėklos gązdinamos, kad išgelbėti nors save su artimiausiais nuo tokios mirties, kėkšavo;

Aš mačiau kaip vokiečių kareiviai stačiai plėšė nuo ukinių kų priegalvius, kailinius, grudus ir galvijus; mačiau, kaip šautuvais ir durtuvais vaikė verkiančias moteris nuo karvučių, nuo pieno jų vaikeliams.

Aš visą tą pergyvenau. Perplaukiau vandenyną ir joki cenzoriaus ranka neišbraukė iš mano širdies tų baisių vaizdų.

Nakties sapnuose, dienos budėjime aš girdžiu sąžinės balsą: **kodėl tu tyli? Kodėl neklabini į lietuvių širdis, apšalusias partijų ledais?**

Aš tylėjau, nes buvau nedrąsus. Už manęs nestovi milionai doliarių, politikinė partija, ar garsus vardas. Tylėjau, kentėjau sąžinės išmėtinėjimus.

Bet gana, jau man užtenka! Taurė prisipildė! Regiu kad ne tik mano kampe, bet visoj Lietuvoj baisiausios tragedijos atsitinka.

Amerikos lietuviai, nusikratykite neapykantos nuodų įtekmės. Neklausykite tų vadovų, kurie šaldo jusų artymo meilės jausmus. Atsiverkit savo širdis, ir tenai atrasite tikrą vadovą.

O, kad aš galėčiau nupiešti nors dalelę to neapsakomo vargo ir kančių, kuriuos lietuviai kenčia Lietuvoj ir tuomi uždegti jusų širdis meilės liepsna, kaip bučiau laimingas!

Atsiliepkit, ainiai tų bočių! Sustokit ir pasižiurėkit, ar daug jusų yra, kuriems kvepia Lietuvos žemelė ir kurie atjaučia, ką reiškia **badas?**

Vytautas Širvydas.

Pajieškojimai iš Lietuvos.

Amerikon atėjo daugybė laiškų iš vokiečių užimtos Lietuvos. Žmonės šaukiasi pagelbos ir jieško savo giminių čia Amerikoj. Žemiaus paduodame surašą tų žmonių, kuriems atėjo laiškai. Šituos laiškus galima atsiimti iš "Tėvynės" redakcijos. Radę šiame suraše savo laišką, rašykit laišką, nurodyami jo numerį, sekančiu antrašu: V. K. Račkauskas, 307 W. 30-th New York, N. Y.

726—**Jonas Avižinis,** iš Marinsko palivarko (bei Prenys, Post Kowno) jieško **F. Avižinio** Westmorcland, Pa.). Prašo pinigų.

727.—Antan. Maslauskienė, iš Seinių, jieško sunaus Vinco Maslausko (Cicero, Ill., 1444 So. 49th Ct.). Rašo: "Mums reikia labai pinigų pašalpos, susimylėkite; prašome pagelbėti biednas siratas; tėvas miręs... Aš motina prašau ratavokit, badu mirštu, neturiu nieko, sudegė viskas, ir tėvas numirė, o mes gyvi. Prašom, ratavokit."

728.—Mar. Bukavski, iš Rožaičių (Kantor J. Kories, in Rossieny-Litauen, Kaiser-Wilhelm Strasse, No. 28), jieško Mrs. Agnes Bazis (Elem Wood, Conn., Wune Hyl Farm). Rašo, kad motina ir tėvas serga.

729.—Mariona Deilidėnas, iš Viedulaukių (Kreis Keidany, Verwaltung Litauen), jieško Ant. Deilidėno (Brooklyn, N. Y.). Rašo, kad sunus mirė.

730.—Agota Endrejaitis, iš Milaičių, nuo Jurbarko (Dunaki), jieško Andriaus Endrejaičio (E. St. Louis, 44 Collinsville Av.). Prašo pašalpos.

731—**Konstancija Grigaliunienė,** iš Čičiunų kaimo, Alytaus gmino, jieško **Aleks. Grigaliunc** (39 Pulaski St., Kingston, Pa.). Labai prašo pagelbėti.

732—**Vladislava Jesop,** iš Rumšiškio (Kr. Jnow bei Kowno), jieško **Mike Daniel** (322 Linden St., McKees Rocks, Pa.). Prašo pinigų.

733—**Klemensas Januševiče,** iš Rozalino (Bezirk Rozalin, Kreis Poniewież, Litauen) jieško **Liudviko Januševičiaus** (Perth Amboy, N. Y., 73 No. Katherin St.). Rašo, jog Juozas Baulis mirė ir prašo pašelpos.

734—**Aleks. Kuršinskas,** iš Sablauskų kaimo, Akmenės apskr., jieško Miss **Emilia Vitiani** (827 Bank St., Waterbury, Conn.). Rašo, jog gavo 24 rublius ir prašo daugiau.

735—**Antanas Klapatauskis,** jieško Petro Vilšinsko (173—?—, Jersey, N. J.). Prašo pašelpos.

736—**Mariona Kutas,** iš Sintautų, jieško **Antano Kuto** (1225 E. 17th St., Cleveland, O.). Rašo, jog 100 markių gavo. Prašo daugiau.

737—**Johanna Martišauskienė,** iš Papilės, Šiaulių pav., jieško **J. Martaus** (Johannesburgh, 8 West St.). Labai prašo pašelpos.

738—**Adelė ir Mar. Matulevičjutės,** iš Towtziany (Kreis Mereiz-Olita, Polici Olita Haus), N6, jieško tėvo Wm. Matulevičiaus (Scranton, Pa., 215 Charles St.). Prašo pinigų.

739—**Konst. Peželiutė,** iš Rakauckų kaimo, nuo Vilkaviškio, jieško **Martino Verkausko** (Worcester, Mass., 18 Ponp (?) St.) Prašo pašelpos.

740—**Antan. Petraškienė,** iš Barbieriškio (Kownostrasse, 16, Kreis Mariampol), jieško **Antano Vosyliaus** (Fort Des Moines, Iowa, Troop C "6" Cavalry). Prašo pagelbėti.

741—**Juozapas Pekulis,** iš Milvidiškių (Kr. Telschi, Gend. Janapol), jieško **Jono Pekulio** (827 Bank St., Waterbury, Conn.). Prašo pinigų.

742—**Elzb. Pusdešris,** iš Blogoslavenstvo, jieško **Antano Labiko** (Duluth, Minn.; 108—39th St., W. N.).

743—**Ona Petrovič,** iš Raseinių (Nemokschti Strasse, 49), jieško **Stan. Petrovičo** (Kenosha, Wis., 1070 Garden St.). Prašo pašelpos.

744—**Jonas Patros,** iš Rožanų, nuo Kupiškio, jieško **Aloizo Siaurio** (25 Green St., Waterbury, Conn.).

745—**Mar. Pikčiunas,** iš Doinių, nuo Smalenikų, jieško **Viktoro Norkaus** (308 So. Canty St., Waukegan, Ill.).

746—**Antanas Petruškeviče,** iš Gegarų kaimo, nuo Alytaus, jieško **Jono Petruškevičiaus** (Wilkes-Barre, Pa., 305 E. Market St.). Rašo, kad motina mirė ir prašo pinigų.

LIETUVIŲ-LATVIŲ DIES DAINA PETRAPILYJE.

Manau, kad kiekvienas žino, jog iš visų Lietuvą siaučiančiųjų tautų latviai visų muziaklingiausi. Latviuose nemažiau yra artistų—liaudies kompozitorių—negu Lietuvoje, nes taip pat artojas, ardamas lauką, niuniuoja-komponuoja, kaip ir Lietuvoje, nes ir gamta mažai kuo tesiskiria. Pažvelgęs į abi minėtieji tauti ir sulyginęs jų dviejų dabartinį gyvenimą, niekas negali pasakyti, kad lietuviai gimę artistai, turi poezijos, dainų, mėgia ją, gerbia ir nors kada stengiasi palaikyti, platinti ir pasirodyti kitiems nors tuo, ką turi pagaminę. Pažvelgus į latvius, kitaip atrodo; jie ką turi, tą stengiasi sunaudoti, praplatinti ir tobulinti pasirodydami viešai. Kas iš svetimtaučių, Petrapilyje gyvenančių, nesigėrį latvių muzika? Reikia sakyti tiesa, jie kulturingesni už mus, bet gamtos dovanotu artizmu vargu bebus augštesni. Niekur negali taip aiškiai artizmas atsimušti, kaip liaudies dainose, kad atsidėję į jas pažiurėsime.

Nuo keliolikos metų yra tam tikra draugija, kuri rupinasi vien tik latvių liaudies dainomis ir išleido jau tam dalykui kelis veikalus grynos nenuvytusios medžiagos, kurį, ištikro yra medžiaga, nes yra kuosmulkiausių ir rupestingiausių žinovų pastebėjimų, apie kuriuos nė sapnuoti nesusapnuotumei. Lietuviai kuolaik nieko panašaus neturi ir greit vargu besusilauks, nes truksta specijalistų ir šaltai į tai žiuri inteligentija ir moksleiviai. Retai kur sutiksi latvių moksleivį, kurs nemokėtų geroko pluošto liaudies dainų ar chbre nedėtų dalyvavęs, o musų atžagariai.

Šitas musų atšalimas aiškus pasidarė paskutiniu metu, kai mokė chorus Kačanauskis ir Adomavičius. Tie chorai susidėjo vien tik iš darbininkų neinteligentų, kurie ilgėdamiesi savo šalelės stoja į chorą karštai norėdami rasti dainoje paguodos ir ramybės, kuria šimtais metų prabočių siela visokiose aplinkybėse tvėrė.

Turime sau įsidėti, kad nepalaikoma inteligentijos ir moksleivių liaudies daina šiuose laikuose nyksta, o jų vietą ir svetima viešnia. Delko nebranginama ta dailės šaka, kurioje viskas atsimuša, lygu veidrodyje, tautos siela, sunkios ir linksmios valandos jos gyvenimo, baudžiavos kankinimas ir visa kita—sunku rasti tam paaiškinimo, nebent tik apsileidimo ir pro pirštus žiurėjimo.

Dabartiniu laiku latviai turi du didoku nuolatiniu choru, kuriem vadovauja įsitarnavęs Petrapilio konservatorijos profesorius S. Vitolis ir auklėtinis šios konservatorijos—Reiteris. "Petrapilio Latvių dainos draugijos" choras, vedamas prof. Vitolio atlieka repeticijas kas ketvirtadienis ir taiso nuolatinius savybės koncertus arčiaus susipažinti su liaudies daina ir, turiu pridurti, choras susideda vien tik iš draugijos narių, bet vis tik chore yra apie 80 žmonių. "Latvių Labdarių draugijos" choras daug didesnis. Jį veda Reiteris. Repeticjios atliekamos du kartu savaitėję ir choristų dauguma dalyvauja abiejuose choruose.

Kaip matome, jų du choru, miliziniškai, nuolatiniai ir bemaž kuone per pusę susideda iš inteligentų, o męs gi neįstengiame nors keliolikos žmonių nuolatinio choro palaikyti—vargu latvių bus dvigubai Petrapilyje? Kalbėdamas vienas jaunas latvis šitai ką pasakė: "Kad aš nepadėčiau palaikyti ir platinti liaudies dainų, bučiau niekšas ir tėvynės skaudėjas." Šitie keli žodžiai gali tarnauti mums pavyzdžiu. Jie supranta, kad sugrįžę tevynėn neturės tokių Vitolių arba nors Reiterių ir stengiasi tą progą visomis jėgomis sunaudoti, kad grįztų tėvynėn ramia ir gryna sąžine. Pažvelgus nors į jų taisomus koncertus, kaip jų sąžiningai rengiamasi, kad kuonaturalingiausiai liaudies daina butų parodyta. Jie dailę stato į pirmą vietą. Štai buvusiame 10 XII-16 m. Kalašnikovo biržos šalėje "Petrapilio Latvių dainos draugijos" koncerte matome vadovaujant seniuką prof. Vitolį, bendradarbiais prof. Nalbandianą (smuikos), prof. Lembą (fortepijonos) ir kelis solistus. Po to koncerto pasidarė nemalonu ir sarmata, rodos, kad jie su paniekinimu iš augšto į mus žiuri, kad męs taip toli nuo jų atsilikome ir nesugebame susitvarkyti. Kad kaltę mestumėme repertuarui, butų neteisinga, nes chorams yra jau pagaminta didokas skaičius dalykų įvairių kompozitorių, k. antai Č. Sasnausko, Čiurlionies, Naujelio, Eremino (vertimai), Vyduno, Tallat-Kelpšos, Šimkaus, Gudavičiaus, M. Petrausko ir kitų.

Paskiaus pažymėtina tvarka, t. y. svečių elgimasis. Nėra pas juos plojant rankas šauksmų ir kojų mušimo, lygu girioje arba jaujoje linus minant; latviai moka artistams išreikšti savo patenkinimą ir išreikalaut "bis" vien tik delnus plodami. Mums gi dar toli ligi to.

Minėtojo koncerto programoje tebuvo vien tik liaudies muzikos apdirbimai, kuriems atlikti nesigailėjo savo artizmo.

Musų draugijoms, Petrapilyje esančioms, kaip matyti, svarbiausia medžiaginė pusė, o ne dailė. Kur kapitalizmas įsigalėjęs, ten dailė negali plėtotis nei tobulintis. Pavyzdžiu mums gali buti Amerika ir Anglija. Jiedvi muzika ir daile labai atsilikusios nuo kitų Europos tautų. Vokiečių, Italų arba paskutiniais laikais—Rusijos. Dailę tobulinti yra apsiėmusi "Muzikos Dramos Kuopa," bet dar tikros dailės dirvoje nieko nėra padariusi.

Mano išmanymu, dabar ir yra geriausias metas spiestis kruvon, kada visi išsiilgę yra savo kaimų, kur bepertrukio skambėdavo dainos po sunkaus darbo grįžtančių iš lauko darbininkų, piemenukų arba arkliagonių, kur visa gamta žadindavo iš miego ir penėdavo išdžiuvusią tarp akmeninių mokyklos sienų moksleivio sielą. Dainoje kiekvienas ras tai, ką sodžius tėvynėje turi ir daina primins Lietuvos gražybės ir sukels dar didesnę tėvynės meilę. Vienas tik kelias apsileidimui naikinti —reikalauti visus chorų ir dėtis kiekvienam prie jų ne žodžiu, bet darbu.

Juozas Žylevičius.

PATINKA JAM.

Mc Kees Rocks, Pa.—Gerb. Redakcija:—Pažįstu daug Amerikos lietuviškų laikraščių, ir iš visų man patinka labjausiai "Lietuva," kuri yra tikras tautiškas lietuvių laikraštis, viršijantis visus kitus laikraščius, kiek tik anų čia yra. Daugelis kitų laikraščių tik nešvarumus garsina, o "Lietuvoj" visados yra naudingų ir sveikų patarimų žmonėms.

Gerb. Redakcija, norėčiau žinoti, kiek kaštuoja "Lietuva" į Rusiją pasiųsti, nes mano draugas turi brolį kariumenėj Petrogradė ir norėtų jam "Lietuvą" užrašyti. Senoji Rusijos valdžia buvo uždraudusi siųsti "Lietuvą" į Rusiją, bet dabar naujoji valdžia panaikino cenzurą, tai manau, kad "Lietuva" vėl galės eiti Rusijon Meldžiu paaiškinti.

P. Grobiauskas.

Nuo Redakcijos.—Prenumerata "Lietuvos" į Rusiją kaštuoja trįs doliariai metams. Panaikinus cenzurą Rusijoj, dabar vėl pradėjome siųsti "Lietuvą" į Rusiją. Todel galima ją užrašyti savo draugams Rusijoj.

NUO ADMINISTRACIJOS.

P-as A. Rukas iš Philadelphia, Pa., yra keliaujantis "Lietuvos" agentas ir pas jį galima užsirašyti "Lietuvą," duoti jam pajieškojimus ir apgarsinimus į "Lietuvą" ir pinigus jam už tai užmokėti.

"Lietuvos" Administracija.

JUOKELIAI.

FAIN ŽMONA TURI.

Į daktaro ofisą įėjo negras su apraišiota galva.

— Hello, Džiak!—Vėl, kaip matau, susipjaustei...—tarė daktaras, kuris jau ne sykį negrui "lopė" galvą.

— Yes, sar! Yes, sar!—Supjaustė mane britva...

— Klausyk, Džiak,—kodel tu pristoji blogą kompaniją; kodel jos nepameti?—mokino daktaras negrą.

— Labai norėčiau pamesti, bet negaliu—tarė negras... Neturiu gana pinigų ant "divorso."...

IŠRADĖJAI

MILIJONUS DOLERIŲ dasidirbo žmonės naujais ir gerais IŠRADIMAIS. TA PROGA GALI BUTI KIEKVIENAM; gal turite kokį IŠRADIMĄ UŽPATENTAVIMUI, gal norite KĄ IŠRASTI, reikalaukite nuo mus patarimų ir vedėjo išradimams dykai: "KĄ IŠRASTI" ir "KAIP UŽPATENTUOTI," kurį kiekvienam pasiunčiame dykai. Bralžinius ir modelius ištiriame ir išegzaminuojame DYKAI.

RAŠYKITE lietuviškai į kurį nori musų ofisą:

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICE (L. A.),
309 Broadway New York, Barrister Blg. WASHINGTON, D. C.

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų
Dieninė ir Vakarinė **MOKYKLA**
Čia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradinės ligi augščiausiai, teipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Augšt. Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politik. Ekonomijos, Knygvedystės, Daiktarašcio, Laiškų rašymo, Prekybos teisių ir tt. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AIŠKINAMA LIETUVIŠKAI.
3106 So. Halsted St., Chicago
Reikalauk Aprašymo

"DRAUGAS"
Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.
Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.
Pažiurėjimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

PHONE YARDS 2721
Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
331 So. Halsted St., Chicago.

BUK ŠOFERIU.
Laikas yra gauti sau tinkamą vietą. Niekuomet nebuvo toks didelis šoferių reikalavimas kaip dabar. Mes duosime užsiėmimą kiekvienam pabaigusiam kursus musų mokykloje. Mokinime pasinaudojame individinėmis sistemomis—nuoseklus pažinimas ir praktika važinėjime automobilinis visokių rušių. Prityrę mašinistai pamokis tamistą ir suteiks tinkamus patarimus ir nurodymus. Musų mokyklai netruksta geriausių automobilių ir kitų prietaisų. Užtikriname tamistai kad tuojaus gausi leidimą. Dieniniai ir vakarinial kursai. Visas kursas $25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 1214-16 Jackson Blvd. (Inc.)

REIKALAUJAME
vyrų ir vaikinų, kurie norėtų išmokti bardaskutystės į 4—6 savaites sulyg naujausio metodo. Kam dirbti kasyklose ar liejyklose, jeigu galima buti pačiam darbdaviu išmokus amato, kuris blogų laikų nežino. Mokiname barzdaskutystės taipgi ir moteris, kaipo ir rankadabystės (manicuring). Artesnėms žinioms rašykite: Nosso koff's Barber School, 1202 Penn Av., Pittsburgh; Pa.

RAČIUNO PAVEIKSLAI.
Nauji krutantieji paveikslai atsibus Nedėlioj, kovo 25 d. du kartu: po piet pradžia 2:15 ir vakare 8:15. Black Diamond teatre Shenanodah, Pa.

PETRAS S. REMEIKIS.
Yra musų įgaliotas Gardner ir apylinkėje užrašinėti "Lietuvą", rinkti prakelbimus ir pardavinėti knygas.
Liet. Pub. Co.

DIDELIS
SUVALKIJOS
ŽEMLAPIS
(Mapa)
Sutaisė B. K. Balutis
Didumas 28 per 22 colių. Penkiose spalvose (kolioruose). Parodo lietuvių kalboje visus miestus, bažnytkaimius, kaimus, pačtas, telegrafus, mokyklas, kelius, geležinkelius, ežerus, upes, rubežių tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.
"Geriausis žemlapis lietuvių kalboj. — Persistato labai puikiai."—Taip atsiliepė apie jį visi laikraščiai.
Kaina
VIENAS DOLIARIS
su prisiuntimu į namus.
Reikalaukit pas
B. K. BALUTIS,
3252 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

KIBIRKSTIS

"Griauti visas valdžias, ypatingai tą, kuri dabar užėmė vietą Rusijoj!"—šaukia Kapsukas, —kas primena pasaką apie tą žydą, kuris ant lioterijos išlošęs 100,000 rublių, iš džiaugsmo nežinojo, ką daryti ir—pasikorė.

✣ ✣ ✣

O-ho-ho-ho!... Tai ve kodėl pas mus Jamerike viskas netap aina, kap turėtų buć. Inlindo jamerikonų gyveniman Fabjonas Kemėšis, o Fabjonas, kaip išradau iš moksliškų knygų, znočina "Iš pupų išvarytas."

✣ ✣ ✣

Raudonas Vytis: (prakalbose): "Dr-r-r-augai, męs norim kr-r-ruvinos r-r-revoliucijos...

Iš publikos balsas: Pasipjauk sau bulių, tai furėsi kraujo...

✣ ✣ ✣

Dabar laikas pasirodyti musų "Gvardijoms"—na, ir Vyčiams. Porą bataljonų galėtų suorganizuoti.

✣ ✣ ✣

Laikraščiai pranešė, kad tulas Willis M. Priest (Priest—yra jo pavardė) papildė žmogžudystę. "Keleivis" iš to padarė, kad kunigas Willis M. padarė žmogžudystę. "Keleivio" redaktoriai, kaip matyt, yra baisiai "mokyti" žmonės.

✣ ✣ ✣

"Darbininkas" su "Draugu" išsigydė iš humbugiškų daktarų ligos (apgarsinimų), bet vėl apsirgo milioninių korporacijų liga. Nuo viko bėgo, ant meškos užsirioglino.

✣ ✣ ✣

Bulota pasakė Bostone savo paskutinę prakalbą 1 d. Apriliaus. Ir pasakė, kad Lietuvai neprigulmybė nereikalinga, nes butų dar sunkiau, negu prie caro. Galima jam už tai dovanoti: tai buvo 1-mo Apriliaus—"All fools' day" (visų kvailių diena).

✣ ✣ ✣

Vaina yra vaina, o ne baikos. Todėl užčiaupk snukį ir daryk, ką tau liepai daryti ir žiurėk savo nosies. Mažiaus bėdos turėsi.

✣ ✣ ✣

Butelis šnapso tankiai padaro bačką bėdos.

✣ ✣ ✣

Socialistai tveria fondą naujai revoliucijai. Ar kad carą sugrąžinti?

✣ ✣ ✣

Jurgelionis raportavo "Naujienose" apie prezidento prakalbą panašiai, kaip ir apie Šlupo prakalbą Pittsburge. Fain reporteris iš jo! **Jurgis Spurgis.**

VIETINES ŽINIOS.

Areštuoja šnipus. Amerikos detektyvai pradėjo areštuoti Chicagoje vokiškus šnipus. Sakoma, jau daugelis yra suimta. Suimama taipgi ir tuos, kurie yra nužiurėti, kad jie kokiu nors budu gelbsti Vokietijai. Detektyvai taipgi daboja svetimtaučius-vokiečius ir kitus prielankius vokiečiams. Detektyvai tėmija visur, ant gatvių, ant stryrkarių, teatruose, saliunuose, prakalbose ir t.t.

Pabugo. Apskelbus karę Vokietijai, daugelis jaunų vyrų nuo 20 iki 30 metų amžiaus suskubo apsivesti. Apsivedimo laisnių ofisas negali apsidirbti ir pristatyta keliolika extra klerkų išdavimui laisnių. Didžiąją subatą išsiėmė laisnius daugiaus 500 jaunų vyrų, o pereitą panedėlį jų buvo jau daugiau pusantro tukstančio. Valdžia ima surašus visų tokių vyrų ir gal privers juos eiti kariumenėn.

Mat sulig valdžios pliano, į kariumenę bus pirmiausiai imami tie jauni vyrai nuo 20 iki 25 metų, kurie yra nevedę ir kurie neturi šeimynų šelpti.

Profesoriai rengiasi prie kariumenės. Apie 50 Chicagos Universiteto profesorių sutvėrė "karišką "muštro rotą" ir penkis sykius į savaitę atlieka kariską muštrą. Jie nori buti priširengę, kuomet ateis laikas jiems stoti kariumenėn. Universiteto studentai sutvėrė keturias kitas panašias "rotas."

Klaida. Pereitame numeryje padarėme apgailėtiną klaidą, kurią skubiname atitaisyti. "Vietinėse Žiniose" buvo pranešta, kad p-lė Marė Radzevičiutė ištekėjo už p. K. Mockevičiaus. Mums dabar pranešama, kad tas yra neteisybė. P-lė Radzevičiutė ir p. Mockevičius iš Dayton, O., yra tik susižiedoję, o vestuvės žada atsibuti apie Gegužio mėnesį. Tikimės, kad mums bus atleista šita nemaloni klaida, kuri įvyko dėlei blogos informacijos.

Džianitoriams. Džianitorių unijos Lokalo No. 15,155 valdyba prašo mus paskelbti, kad ateinantį nedėldienį, balandžio 15 d., atsibus mitingas džianitorių, langų plovikų ir grindų plovikių svetainėje Tom Shortz Hall, 947 W. Chicago Ave., kampas Sangamon St. Visi nariai yra kviečiami. Pradžia mitingo lygiai 2 val. po piet.

Susivažiavimas. Antrasai SLA. apskritys turės savo susivažiavimą Mildos svetainėje, 3142 So. Halsted St. ateinantį nedėldienį balandžio 15 d. Pradžia 10 val. išryto. Visos Chicagos ir aplinkinės kuopos teiksis prisiųsti savo delegatus pažymėton vieton ir pažymėtu laiku.

Apgarsinimai.

NENUSIMINK!

Ligonis neprivalo užmiršti, kad viltingas proto stovis pasiekia toli atsigriebimą iš ligos. Ir jei jis skaito širdingus laiškus, siųstus žmonių, su džiaugsmu liudijančių apie didelę Trinerio vaistų vertę, tai jis suras šituose paliudijimuose gana atspirties prieš dvasinę slogą. P-as Joseph Smith, Rock Lake, N. Dak., vas. 20 d. 1917 m. rašė mums: "Trinerio Amerikinis Karčiojo Vyno Eliksyras yra puikus vaistas. Aš išsigydžiau nuo vidurių užkietėjimo ir mano noras valgyti, kuris per tris metus buvo menkas, yra pilnai atitaisytas." Jei sergi vidurių užkietėjimu, nesivalgo tau, truksta energijos, tai imk Trinerio Amerikinį Karčiojo Vyno Eliksyrą. Kaina $1.00. Aptiekose.—P-as Math. Miškovsky, Malabar, Fla., rašo savo laiške sausio 23 d. 1917 m.: "Smarkios slogos ir kosulys mane apleido, Trinerio Kosulio Malšintojas atgriebė man sveikatą labai greitai." Kaina šito puikaus vaisto nuo šalčio ir kosulio, bronchito ir dusulio ir Trinerio Linimento taippat ištikimo vaisto nuo ramatų, neuralgijos, pamaitinimų, išsisukimų, suputimų ir t.t. yra ta pati: 25c ir 50c aptiekose; krasa 35c ir 60c. Jos. Triner, išdirbėjas ir chemikas, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Illinois.

RAČIUNO NAUJI JUDAMI PAVEIKSLAI IR ILIUSTRUOTOS DAINELĖS.

Bus rodoma šiose vietose:

Subatos vakare, bal. (Apr.) 14-tą d. I. O. O. E. salėje, Coal Centre Pa.

Nedėlios vakare, bal. (Apr.) 15-tą d. Lietuvių Ukėsų Klubo salėje, Donora, Pa.

Seredos vakare bal. (Apr.) 18 d. Russell Theatre, Station Str. Bridgeville, Pa.

Subatos vakare, bal. 21 d. Slavokų Sokolu salėje, 5th Ave. ir Mc Clure Str., Homestead, Pa.

Nedėlios ir Panedėlio vak. bal. (Apr.) 22—23 d. Lietuvių Bažnytinėje salėje, S. S. Pittsburgh, Pa.

Jei kas nori surengti kur vakarus su judamais paveikslais ir dainelėmis, kreipkitės šituo adresu:

A. T. Račiunas,
120 Grand Str.
Brooklyn, N. Y.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo tikro brolio Juozo Juškos Kantališkių kaimo, Kvietiškių vals. Marijampolės pav., Suvalkų gub. Canadoje.

Atsišaukti adresu: Marijona Juškiutė, 1329 N. Lincoln St., Chicago, Ill.

Pajieškau Juozapo Stonkaus Valakų sod. Laukių vals. Šaulių pav., Kauno gub.

Atsišaukti adresu: Joe Stasiulis, Box 96, Twin Falls, Idaho.

Ant Pardavimo.

Pardavimui smuklė lietuvių apgyventoje vietoje business išdirbtas per 40 metų su viršum.

Parduodama pigiai del savininko ligos. Atsišaukite pas.

Antanas Ivonaitis,
4600 Wentworth Ave.

PARDUODAMA—ROSELANDE.

Parinktiniai 30 pėdų lotai prie 108 gatvės ir Wentworth Ave., $350 ir augščiau. Lengvos išmokestys, pinigai paskolinama statymui.

Edward C. Bruce.
Room 810—155 N. Clark Str.
Telephone Randolph 1753.

Reikalavimai.

REIKALAUJAME AGENTO rinkimui užsakymų dėl Kalendorių. Darbas lengvas; užmokestis gera. Atsišaukite:

MILDA PRINTING HOUSE,
814 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 7184

GARY, IND.

Kas mano statytis namus Gary'je, Ind., tegul kreipiasi į savo tautietį, kuris užsiima statymu. Jis padaro kontrartą ir suranda paskolą. Gyvena savo nuosavame name.

Jonas Misiunas
1600 Adams St., Gary, Ind.

Pamėgink Pirma Pirkimo

Pasirink dviratį kokį tik nori iš 44 STILIŲ, ir dydžių garsiosios 'RANGER' rųšies. Mes pasiųsime pažiurėti ir duosime 30 DIENŲ ISMĖGINIMUI, *važba apmokėta iki Jusų miestui.* Jei nepatiks, sugrąžink ir išmėginimas nieko nelėšuos.

PARSISIŲSDINK TUOJAUS didelį paveiksluotą katalioga, parodantį pilną eilę dviračių, ratlankių ir reikmenų, o ypatingai *negirdėtą pasiulinimą dviračių.* Nusistebėsi musų kainų žemumu ir išlygų *nepaprastumu.*

REIKALAUJAME VAŽIUOTO AGENTO—Vaikinai, pasidarykite pinigų rinkdami užsisakymui dviračių. Ratlankiai ir smulkmenįs iš musų didžiojo kataliogo. *TUREK REIKALUS tiesiog* su didžiausia Amerikoje dviračių firma. Nepirk, kol nežinosi, ką mes galime padaryti.

MEAD CYCLE COMPANY DEPT. A-353 CHICAGO

Canal. 2113

DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Phone Kensington 3521

Dr. E. G. Klimas
LIETUVIS GYDYTOJAS
2700 E. Ann Street Philadelphia Pa.

Vėsiausia Vieta, Tai
MILDOS TEATRAS
3138-42 So. Halsted St.

Jei vasaros laike yra per karšta, tai ateikite į MILDOS TEATRĄ, o čia rasite vėsiausią vietą, atsivėdinti ir pamatysite gražesnį Teatrą negu vidurmiestyje.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žema.

Prasideda 7 valandą kas vakaras. Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei liuosame laike nori pasilsėti, atsivėdinti ir užmiršti savo nesmagumus, tai ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlaiszkis
Generalis
Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2123 W. 23rd St.

! ! Pranešimas ! !

Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugpjučio mėn. perkeliau savo ofisą po

3325 So. HALSTED ST.
TELEPHONE YARDS 5834
Dr. P. WIEGNER

BAISI PASAKA!

Je!.. Geri dabar laikai visiems—tik ne Kaizeriui ir ne laikraščiams. Kaizeriui, matai, dabar lupa kailį iš visų pusių, o ir laikraščiai, brolau, dabar pakliuvo į baisią pirtį. Jes-ser!

Žiurėk, ateina generolas fabrikantas, ką palšą popierą gazietai padirba ir komanduoja tau:

— Smirno!—sako.—Arba mokėk brangiau už popierą, arba ant šilko sau ją drukuokis. Dabar, matai, toki geri laikai, kad skudurai, iš kurių dirba popierą, visai išnyko, tai ir popiera pabrango.

Nieko nepadarysi! Turi žmogus mokėt, kiek nori, ba ant šilko gazietos nedrukuosi, ba šilku skaitytojas cigarėto sau nesusuks.

O už to generolo visa, brolau, armija stovi. Pirmi drukoriai, ką gazietą kreivai išdrukuoja; už jų zeceriai, ką į viršų kojomis raides sustato; už jų artistai, ką visokius pikčierius šleivai numalevoja, už jų ekspeditoriai, kurie čikagiškio skaitytojo gazietą į New Yorką, o new jorkiškio—į Chicagą nudugnina; už jų visoki pisoriai, ką tavo, mielas skaitytojau, gražų vardą į knygas iš kito galo užrašo; už jų džianitorius, ką visas atsiųstas korespondencijas iš ofiso "per klaidą" išsluoja,—visa šita armija smarkiai atakuoja laikraščio kasierių:

— Mokėk, sako, šunsnukį daugiaus algos mums, ba kitaip kvitysim....

Net ir pats ponas redaktorius, ką kitą sykį gazieton vieton moksliško abrako pėlų priberia, ir tas nosį raukia, bet viežlybas ir mokytas budamas ne keikia ir prieš akis su kumščiu ne šokinėja, tik po nosia sau murma:

— Gal vertėtų ir man pridėt.... Kad nors užtektų toms skylėms ant "tetos" užlopyt, ką nuo ilgo kėdėj sėdėjimo prasitrynė....

Kaip ateina "pėdė" ir kaip tokį kozackį maršą visi užtriubina vienu rozu—tai yra ko pasiklausyt.... Dalibuk!..

Tau, mielas skaitytojau, gal ir juokai iš to, bet gazietos kasieriui beveik verkt noris. Pasikasęs, pastenėjęs, pasiderėjęs—ar nenuleis—jis turi mokėti, ir moka. Ba ką padarysi? Jis yra mandras ir žino, kad jeigu, ponedžiau neduok, sustraikuotų ir gazieta laiku neišeitų, tai už kelių dienų skaitytojai jį gyvą žemėn suvarytų savo laiškais—butų riestai, aršiaus negu kaizeriui.

Pradėjo tada musų gazietos myslyti, už ausų krapštytis ir ukazijos jieškot, kaip iš duobės išlindus.

Ko daugiaus mislina, to karščiau darosi. Nuėjo vyras maudytis—gal sako atsivėdysiu, tai puodinė geriaus dirbs. Ir pamačino jam, dzievaži!... Vandenyj pamatė, burį žuvų, ir dar pamatė, kaip didesnė žuvis mažesnę rija.

— Ar ragejai,—sako,—kaip tai Dzievo galybės viskas su išmislu sutaisyta: dzidesnis mažesnį rija, kad dzidesnis nepasciptų, o mažesnis nesimučyt...

Ir atėjo jam galvon, kad ir jis taip gali pamėginti. Ir pakėlė jis savo gazietos čienią visu pusdolieriu.

— Kad jau ryć, tai ryć—sako jis.—Mani dzidesni rija, tai ir aš mažesnį pamėginsu.

Tai matote, kaip ir kodėl dabar visos gazietos prenumeratos kainą kelia.

Musų manadžierius kitaip sau galvojo: "Reikia—sako jis—taip padaryt, kad ir vilkas butų sotus ir ožka čiela." Tai ir nutarė, kad męs už gazietą prenumeratos nekelsim, bet prašysim, kad mums musų skaitytojai "pamačytų."

O "pamačyt" gali, brolau, labai.

Jeigu užsilikęs esi su savo prenumerata, tai prisiųsk mums ją greitai.

Jeigu turi draugą ar pažįstamą, ką "Lietuvos" dar nekaito, prikalbink jį, kad sau užsirašytų. Daugiaus męs nieko nenorim.

Męs žiurėsim ir dabosim, kad musų laikraštis duotų kuodaugiausiai jums gerų, teisingų žinių, žingeidžių ir juokingų paveikslų, naudingų pamokinimų ir gražių pasakų, o jųs nepamirškit gerą žodį už "Lietuvą" tarti, ir naujų skaitytojų mums prikalbinti, tai tada bus taip, kad "Ranka ranką plauja, kad abidvi baltos butų."

Taigi vyrai, talkon!

"Lietuva" kaštuoja tik du doliariu ant metų, o vieną doliarį ant pusmečio.

Laiškus adresuokit taip:

"LIETUVA"
3252 South Halsted Street, : : : Chicago, Ill.

SKAITYKITE IR PLATINKYTE

'Lietuvių Balsą'

LIETUVIŲ BALSAS rupinasi žadinti lietuvių tautos sąmonę ir stiprina jų dvasią, kad kantriai laukty karo pabaigos.

LIETUVIŲ BALSAS padeda šviesties ir tobulinties; jis ragina tautiečius šiuo ištrėmimo metu pasimokyti iš svetimtaučių, kas tik dora ir naudinga, o nesigabenti grįžtant tėvynėn neko, kas žemina musų tautą.

LIETUVIŲ BALSO didžiausias troškimas sujungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilės juosta ir paruošti kiekvieną lietuvį, kad, kaip tik paliaus žvangėję ginklai, tuojau grįžtų Lietuvon, nes tėvynės žemelė, pavirtusi per karą dirvonais, prirausta duobių ir griovių, laukią ariama ir valoma, o nugriauti tėvų kapai—aptveriami.

LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse kuopigiausia kaina skelbimus-jieškojimus, grąžina tėvams vaikus, vaikams tėvus, padeda surasti nuklydusius brolius, seseris, giminės ir pažįstamus.

LIETUVIŲ BALSO kaina: Rusijoje metams 5 rb.; 9 mėnesiams 3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (pusei metų) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap.; vienam mėnesiui 45 kap. UŽSIENIUOSE metams 9 rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pusmečiui) 4 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.; 1 mėnesiui 80 kap. Skyrium numeris 5 cental.

Iš Amerikos pinigus, laiškus gauname. Siuntinėti "Liet. Balsą" į užsienius rusų cenzura nekliudo.

SKELBIMŲ KAINA. Petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapį į keturias skiltis) prieš tekstą—60 kap.; po teksto—30 kap. Pabėgėliams, jieškantiems giminių arba darbo petito eilutė po teksto —10 kapeikų. Amerikoje prieš tekstą 50 centų, po teksto 25 cent. petito eilutė, giminių jieškantiems po teksto 10 centų petito eilutė.

Adresas:

"Lietuvių Balsas"
PETROGRAD, BASKOV PER., 29 RUSSIA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

ĮSTEIGTAS 1886 METAIS

Kapitalas 1 Sausio, 1917, $145.000 Pomirtinių išmokėjo .... $92.715 Ligoje pašalpų $52.813	Moka pomirtinių $150, $300, $600 ir $1.000. Moka ligoje pašalpos—$6.00 $9.00 ir $12.00 į savaitę.

ŠELPIA Našles, Našlaičius, Moksleivius, Politiškus Kankinius, Imigrantus ir remia visus prakilnius lietuvių tautiškus ir kulturiškus reikalus.

ŽMONIŲ apšvietai leidžia savaitraštį „TĖVYNĘ" su iliustruotu mėnesiniu priedu Moterims ir Vaikams, ir nariai tą gauna dovanai. Leidžia kningas, kurias nariams duodama už pusę kainos.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE yra seniausia, didžiausi ir tvirčiausia apdraudos, pašalpos ir kulturos organizacija. Kuopos yra visuose miestuose. Norėdamas prisirašyti, kreipkis prie vietinės kuopos, arba norėdamas platesnių informacijų, rašyk pas Centro Sekretorių, šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS
307 WEST 30TH STREET, NEW YORK CITY.

Lietuvoje Europos Karės Metu.

Šioje knygoje p. A. M. Martus, senas amerikietis, kuris prieš pat karę parvažiavo iš Amerikos į Lietuvą, aprašinėja, ką jis savo akimis matė Lietuvoje laike karės. Ji aprašinėja:

1. Nuo karės prasidėjimo iki Lietuva pateko vokiečiams.
2. Kaip kariumenė elgėsi su Lietuvos gyventojais.
3. Kaip susitvėrė Lietuvių draugija nuo karės nukentėjusius šelpti ir jos darbavimas.
4. Lietuvių treminių kelionė iš tėvynės 1400 verstų gilumon Rusijos peščiomis bei arkliais. Pats šios knygos autorius dalyvavo šioje turtingoje skurdu kelionėje.
5. Katalikų su liuteronais nesutikimai ir už ką. Daugelio iš jų yra pavardės, taipgi gyvenimo vietos pažymėtos.

Ši knyga turi 77 puslapius, su daugeliu paveikslų.

KAINA 50 CENTŲ.

Norint ją gaut, siųskite užsakymą adresu:

Lietuva Publishing Co.
3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Męs neesame bankieriai, bet męs gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaiknams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir branglau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo $1.00 ir branglaus.
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street Tarp Paulina ir Woodgat. Phone Canal 1208	5208 W. Harrison Street Tel. Austin 737
Valandos: nuo 9:30 iki 12:00 val ryto nuo 7:00 iki 8:00 val. vak. Nedėliomis nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	Valandos tiktai iki 9:00 kiekvienąrytį

ATEITIS savo skaitytojams duoda labai daug naudingų raštų apie žmonių sveikatą ir ligas, taipgi apysakų, juokų, eilių, paveikslų. Turi savo korespondentus visoje Amerikoje, taipgi Lietuvoje, Rusijoj, Vokietijoj, Francijoj, Anglijoj ir kt. "Ateities" kaina metams $2.00. pusei metų $1.00. Užsieniuose metams $2.50. Pasižiureti viena numeri siunčiame dovanai.

"Ateitis", 366 Broadway, So. Boston, Mass.

LIETUVI!

ATMINK SAVO VARGSTANČIUS TEVUS, BROLIUS IR SESERIS LIETUVOJE. JIE TEN KENČIA BADĄ - ŠALČIUS, O TU ČIA ESI APSIVILKĘS IR SOTUS. Aukauk jiems per Centralį Komitetą, kuris greičiausiai pasiunčia pinigus į Lietuvą, ir įsirašyk į nuolatinių Lietuvos Šelpėjų skalčių.

Iškirpk šį Kuponą ir įrašęs kas reikia siųsk su savo Auka į Komitetą šiuo adresu:

THE LITHUANIAN CENTRAL COMMITTEE
200 Fifth Ave. New York City : : : : : :

Siunčiu $_____ *aukų nukentėjusiems nuo karės. Prie to prisižadu kas mėnuo aukauti per Centralį Komitetą po $_____, pakol tik bus reikalas šelpti musų viengenčius Tėvynėje.*

Parašas _____
ir _____
Adresas _____